

Grozījumi apstiprināti Biedrības „Gaujas Partnerība” Padomes sēdē 31.10.2010. ar lēmumu § 1 “Par Vietējās attīstības stratēģijas 2009.-2013. gadam grozījumiem”

Grozījumi apstiprināti Biedrības „Gaujas Partnerība” Padomes sēdē 03.10.2010. ar lēmumu § 1 “Par Vietējās attīstības stratēģijas 2009.-2013. gadam grozījumiem”

Grozījumi apstiprināti Biedrības „Gaujas Partnerība” Padomes sēdē 28.12.2010. ar lēmumu § 1 “Par Vietējās attīstības stratēģijas 2009.-2013. gadam grozījumiem”

Grozījumi apstiprināti Biedrības „Gaujas Partnerība” Padomes sēdē 13.11.2009. ar lēmumu § 1 „Par Vietējās attīstības stratēģijas 2009.-2013. gadam grozījumiem”;

Apstiprināta Biedrības „Gaujas Partnerība” ELFLA Komitejas sēdē 16.09.2009. ar lēmumu § 1 “Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas apstiprināšanu”;

Apstiprināta Biedrības „Gaujas Partnerība” EZF Komitejas sēdē 16.09.2009. ar lēmumu § 1 “Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas apstiprināšanu”

Vietējās rīcības grupas Biedrības „Gaujas Partnerība”

Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam

(Ar 2011. gada grozījumiem)

Ādaži, 2009.

Saturs

IEVADS	4
1 STRATĒGISKAIS PLĀNS	6
1.1 Vietējās rīcības grupas darbības raksturojums	6
1.1.1 Darbības mērķis	6
1.1.2 Uzdevumi	6
1.1.3 Darbības teritorija	7
1.1.4 Pārvaldes struktūra, t.sk., partnerības principa nodrošināšana	8
1.1.5 Aktivitāšu apraksts, t.sk., pieredze LEADER pieejas īstenošanā	9
1.1.6 Vietējās attīstības stratēģijas izstrādes gaitas apraksts, vietējās rīcības grupas teritorijas iedzīvotāju informēšana un iesaistīšana stratēģijas izstrādē	10
1.1.7 Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošajām organizācijām .	13
1.2 Vietējās rīcības grupas teritorijas situācijas analīze, nosakot teritorijas attīstības galvenās problēmas (vajadzības), sekas un iespējamus stratēģiskos risinājumus	15
1.2.1 Teritorijas vispārīgs raksturojums.....	15
1.2.2 Demogrāfiskā situācija un apdzīvojuma struktūra	18
1.2.3 Ekonomiskā situācija	20
1.2.4 Sociālā situācija	24
1.2.5 Zivsaimniecības nozīmība teritorijā	32
1.3 Vietējās attīstības stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums	34
1.3.1 Stiprās puses	34
1.3.2 Vājās puses.....	34
1.3.3 Iespējas.....	35
1.3.4 Draudi	35
1.4 Vietējās rīcības grupas līdzdalība teritorijas attīstībā	36
1.4.1 Vietējās attīstības stratēģijas nepieciešamības apraksts	36
1.4.2 Vietējās rīcības grupas teritorijas attīstības vīzija.....	37
1.4.3 Vietējās rīcības grupas teritorijas attīstības galvenās prioritātes un rīcība, un tās raksturojums.....	37
2 RĪCĪBAS PLĀNS	57
2.1 Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns 2009.–2013.gadam Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākumā "Vietējās attīstības stratēģijas"	57
2.2 Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns 2007.–2013.gadam Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā pasākumā "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" 2009.–2013.gadam	64
3 TO RĪCĪBU NOŠKIRŠANAS APRAKSTS, KURĀM ATBALSTS PIEEJAMS CITU EIROPAS SAVIENĪBAS FONDU IETVAROS	67
4 VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS PROCEDŪRAS	68
4.1 Projektu konkursa izsludināšana un vērtēšana	68
4.1.1 Projektu konkursa izsludināšanas kārtība	68
4.1.2 Projekta atbilstības kritēriji vietējai attīstības stratēģijai par katru rīcības plānā iekļauto rīcību	69
4.1.3 Projektu vērtēšanas kārtība vietējā rīcības grupā, t.sk., interešu konflikta novēršana.....	73
4.1.4 Atzinuma veidlapa par projekta atbilstību vietējai attīstības stratēģijai	76
4.2 Vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzība un novērtēšana	77

4.2.1	Vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzības procedūra, t.sk., kvantitatīvie rādītāji katrai rīcības plānā iekļautajai rīcībai	77
4.2.2	Vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas novērtēšanas procedūra, t.sk., rezultatīvie rādītāji katrai rīcības plānā iekļautajai rīcībai	78
IZMANTOTĀS INFORMĀCIJAS AVOTI.....		81
PIELIKUMI.....		82

Ievads

Vietējās rīcības grupas – biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija izstrādāta, balstoties uz vietējo iedzīvotāju vajadzībām un veikto esošās situācijas analīzi. Vietējās attīstības stratēģijas mērķis ir noteikt galvenās attīstības prioritātes un paredzēt konkrētas rīcības, lai veicinātu ilgtspējīgu vietējās rīcības grupas teritorijas attīstību, kas ietver dzīves kvalitātes uzlabošanu lauku apvidos ar tādu NVO, privātā un pašvaldības sektora kopīgu projektu attīstību, kas vērsti uz pakalpojumu kvalitātes un sasniedzamības uzlabošanu un sabiedrisko aktivitāšu dažādošanu vietējiem iedzīvotājiem.

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam ir virzīta uz vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitātes pieaugumu un kopējās teritorijas ilgtspējīgu attīstību, kas ietekmē katra indivīda labklājību. Viens no stratēģijas uzdevumiem ir veicināt iedzīvotāju aktivitāti, t.sk., savas dzīves vides uzlabošanai. Svarīgs attīstības stratēģijas īstenošanā ir LEADER programmas darbības princips un virsmērķis: attīstīt novada teritoriju, atbalstot tieši mazāk attīstītās teritorijas, tuvinot mazāk attīstīto teritoriju sociālās un ekonomiskās labklājības līmeni tām, kas līdz šim attīstītas vairāk. Šis princips tiks ievērots gan izstrādājot un īstenojot stratēģiju, gan arī vēlāk vērtējot projektus.

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija ietver biedrības darbības teritorijas sociāli ekonomiskās situācijas raksturojumu, stipro pušu, vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējumu, darbības stratēģiskos mērķus, prioritātes un rīcības virzienus projektu plānošanai dažādu atbalsta programmu/ pasākumu un finanšu resursu ietvaros.

Vietējā Attīstības stratēģija ietver 2 rīcības plānus 2010.-2013. gadu periodam. Stratēģija ietver vienu rīcības plānu ar aktivitātēm un sasniedzamiem rezultātiem projektiem Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam ietvaros un otru rīcības plānu ar aktivitātēm Zivsaimniecības fonda atbalsta pasākumiem 2007.-2013. gadu periodā teritorijas Attīstības stratēģijas īstenošanai ar LEADER pasākumiem. Stratēģijas rīcības plāni ietver rīcību īstenošanas posmus, prioritātes, procedūras, projektu izvērtēšanas un uzraudzības mehānismus, kā arī vietējo iniciatīvas grupu projektu atlases kritērijus.

Rīcības plāns ietver aktivitātes projektiem LAP 2007.-2013. gadam 4. ass „LEADER pieejas īstenošana” pasākumos, kā arī aktivitātes projektiem EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013. gadam rīcības programmas 4. prioritārā virziena „Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība” pasākumos.

Aktivitātes LAP 2007.-2013. gadam 4. ass „LEADER pieejas īstenošana” pasākumos:

- Lauku saimniecību modernizācija;
- Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana;
- Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai;
- pasākuma „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijās” 2 aktivitātes, kas sasniedz 3.ass mērķus.

Aktivitātes EZF atbalsta ieviešanai Rīcības programmas pasākumā „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana”:

- Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība;
- Ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas maza mēroga infrastruktūras un pakalpojumu attīstība;
- Ekonomiskās darbības restrukturēšana, pārorientācija un darbību dažādošana.

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas izstrādāšanā un īstenošanā tiek ņemti vērā vietējie, reģionālie un nacionālie plānošanas dokumenti. VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstības stratēģija ir izstrādāta saskaņā ar:

1. Vietējiem plānošanas dokumentiem:
  - a. Ādažu pagasta attīstības programma 2001.-2010.gadam;
  - b. Ādažu pagasta teritorijas plānojums 2006.-2012. gadam;
  - c. Ādažu novada attīstības programma 2011.-2017. gadam.
2. Reģionālie plānošanas dokumentiem:
  - a. Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011. gadam;
  - b. Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programma 2005.-2010. gadam.
3. Nacionālie plānošanas dokumentiem:
  - a. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013. gadam;
  - b. Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013. gadam;
  - c. Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013. gadam.

VRG biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija ir vietējas nozīmes plānošanas dokuments laika posmam no 2009. līdz 2013. gadam.

Lietoto terminu un saīsinājumu skaidrojums

Termins	Skaidrojums
AS	akciju sabiedrība
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ES	Eiropas Savienība
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
EZF	Eiropas zivsaimniecības fonds
LAP	Lauku atbalsta programma
LEADER	<i>Liaison Entre Actions pour le Développement de L'Economie Rurale</i> (tulkojumā no franču valodas nozīmē „mērķtiecīgas un koordinētas rīcības lauku ekonomikas attīstībai”)
LR	Latvijas Republika
LV	Latvijas valsts
LVZAA	Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācija
Natura	ES dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls
NVO	nevalstiskās organizācijas
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VRG	vietējā rīcības grupa

1 Stratēģiskais plāns

1.1 Vietējās rīcības grupas darbības raksturojums

Vietējā rīcības grupa biedrība „Gaujas Partnerība” tika nodibināta 2009. gada 29. aprīlī un Uzņēmumu reģistrā iereģistrēta 2009. gada 14. jūlijā. Biedrība „Gaujas Partnerība” aptver Ādažu novada teritoriju un ir izveidota ar nolūku sekmēt un līdzsvarot novada teritorijas attīstību, lai palīdzētu lauku iedzīvotājiem pašiem uzlabot dzīves kvalitāti un labklājību savā dzīvesvietā. Savā darbībā biedrība plāno sekmēt mazāk attīstīto teritoriju attīstību, tādā veidā arī īstenojot vienu no LEADER galvenajiem virsmērķiem: līdzsvarot dažādu teritoriju sociāli ekonomisko attīstību līmeni.

Biedrība „Gaujas Partnerība” tika dibināta ar mērķi veicināt uz sabiedriskā un privātā sektora partnerattiecībām balstītu darbību savas teritorijas plānošanā, sociālekonomisko problēmu risināšanā un ilgtspējīgas ekonomiskās attīstības veicināšanā, izmantojot vietējos un piesaistītos ekonomiskos resursus, un sadarbojoties ar citiem partneriem. Sadarbībai starp visām vietējās iniciatīvas grupām ir jāsamazina ekonomiskās un sociālās atšķirības partnerības teritorijā un jānodrošina vietējās rīcības grupas teritorijas atpazīstamība ekonomiskajā, sociālajā, kultūras un vides jomā.

Biedrībā „Gaujas Partnerība” iesaistījušies ekonomiski un sabiedriski aktīvi cilvēki, kas pārstāv kā privāto tā arī publisko sektoru. Biedrības „Gaujas Partnerība” darbība tiek balstīta uz vietējās Attīstības stratēģijas īstenošanu. Stratēģijas izstrādē un īstenošanā tiek iesaistīti iedzīvotāji un viņu dažādo interešu pārstāvji.

1.1.1 Darbības mērķis

Biedrības „Gaujas Partnerība” darbības mērķi ir:

- Veicināt un atbalstīt sabiedrības iesaistīšanos lauku teritorijas attīstībā;
- Izstrādāt un realizēt stratēģiju ilgtspējīgai lauku attīstībai, izmantojot sabiedrības līdzdalības principus;
- Attīstīt sadarbību ar valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām, uzņēmumiem un citām institūcijām Latvijā un ārvalstīs, veicinot „Gaujas Partnerības” teritorijas attīstību;
- Veicināt kopienu sadarbības tīkla veidošanos;
- Koordinēt un piesaistīt finansiālos, materiālos, intelektuālos un cita veida resursus Partnerības mērķu sasniegšanai;
- Pārstāvēt lauku iedzīvotāju intereses nacionālā un starptautiskā līmenī.

1.1.2 Uzdevumi

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, biedrība noteikusi sekojošus galvenos uzdevumus:

- izmantojot publikācijas vietējā avīzē un mājas lapā, veicināt sabiedrības informētību un izglītošanu par LEADER sniegtajām iespējām un informēt iedzīvotājus par iespēju iesaistīties vietējās Attīstības stratēģijas izstrādē un īstenošanā;

1.1.4 Pārvaldes struktūra, t.sk., partnerības principa nodrošināšana

Biedrība „Gaujas Partnerība” ir LR reģistrēta juridiska persona, kuras darbību regulē biedrības dibināšanas sapulcē apstiprināti Statūti.

Biedrības augstākā lēmējinstītūcija ir **Kopsapulce**, kura tiek sasaukta ne retāk kā vienreiz gadā un kurā var piedalīties visi biedrības biedri. Par biedrības biedru var kļūt jebkura fiziska un juridiska persona, kas atbalsta biedrības darbības mērķus un atzīst tās Statūtus. Uz 2009. gada septembri (un 2010. gada decembri) biedrībai bija 23 biedri, no kuriem 12 bija juridiskas personas (t.sk., 1 pašvaldība) un 11 – fiziskas personas. 2011. gada laikā notika atsevišķu biedru izslēgšana no biedrības un citu – uzņemšana tajā. Uz 2011. gada oktobra sākumu biedrībā bija 21 biedrs, no kuriem 10 bija juridiskas personas (t.sk., 1 pašvaldība) un 11 – fiziskas personas.

Kopsapulce ievēl konsultatīvo lēmējinstītūciju – **Padomi**, kas sastāv no 9 locekļiem: pašvaldības, komersantu, NVO un privāto personu pārstāvjiem. Padomes locekļi paši sadala savus pienākumus Padomes locekļu starpā. Partnerības Padomi ievēl Kopsapulce uz vienu gadu ievērojot pēctecības principu, kas paredz, ka kārtējās Padomes vēlēšanās vismaz puse Padomes locekļu tiek ievēlēti atkārtoti.

Padomes locekļu skaits, kas pārstāv valsts vai pašvaldības iestādes, nedrīkst pārsniegt 50% no kopējā Padomes locekļu skaita. Vismaz 50% ir privātpersonas un juridiskas personas (ekonomiskie un sociālie partneri). Padomē starp pārstāvētajām privātpersonām – ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem ir biedrību vai nodibinājumu pārstāvji, kas aizstāv tikai zivsaimniecības nozares intereses, kā arī fiziskās vai juridiskās personas, kas veic saimniecisko darbību zivsaimniecības jomā vai ir nodarbinātas zivsaimniecībā, izņemot amatierzveju. Padomē ir privātpersonas (ekonomiskie un sociālie partneri), kas pārstāv lauksaimnieku (fiziska persona, kura darbojas jebkurā no lauksaimniecības jomām, vai juridiska persona, kas veic darbību lauksaimniecībā vai pārstāv lauksaimnieku intereses), lauku sieviešu (sieviete, kuras dzīvesvieta ir deklarēta lauku teritorijā, vai juridiska persona, kas pārstāv lauku sieviešu intereses) un jauniešu (fiziska persona vecumā līdz 25 gadiem vai juridiska persona, kas pārstāv jauniešu intereses) intereses.

Tabula 1-1 Padomes sastāvs (uz 2011. gada oktobri) un pārstāvētā institūcija

Vārds, uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Ieņemamais amats	Pārstāvētā joma
Inga Pērkone	Ādažu novada dome	Padomes priekšsēdētāja, ELFLA un EZF komisiju locekle	
Dzintra Busenberga	biedrība „Privātā vidusskola ĀBVS”	ELFLA komisijas locekle	
Ernests Dreimanis	biedrība „Podnieki”	EZF komisijas loceklis	
Silvija Ose	privātpersona	EZF komisijas locekle	
Vizma Janevica	Biedrība „Swing Dance LV”	ELFLA komisijas locekle	Pārstāv lauku sieviešu intereses
Jānis Tilčičs	privātpersona	ELFLA komisijas loceklis	Pārstāv jauniešu intereses
Vallija Ošiņa	Z/S „Tiltiņi”	ELFLA komisijas locekle	Pārstāv lauksaimnieku intereses

Vārds, uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Ieņemamais amats	Pārstāvētā joma
		locekle	intereses
Valdis Perro	Z/S „Stirniņas”	EZF komisijas loceklis	Pārstāv zivsaimniecības nozari
Laima Pētersone	SIA „KH Select”	EZF komisijas locekle	Pārstāv zivsaimniecības nozari

Padome ir izveidojusi 2 atsevišķas komisijas: **EZF komisiju**, kas atbilst „Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013.gadam” uzstādītajiem LEADER pieejas ieviešanas nosacījumiem un risina ar šā dokumenta darbības jomu saistītus jautājumus biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā, kā arī **ELFLA komisiju**, kas atbilst „Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013.gadam” uzstādītajiem LEADER pieejas ieviešanas nosacījumiem un risina ar šā dokumenta darbības jomu saistītus jautājumus biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā. **ELFLA komisija** darbs ir saistīts ar vietējās Attīstības stratēģijas Rīcības plāna īstenošanu LAP 2007.-2013. ietvaros, bet **EZF komisijas** – Rīcības plāna īstenošanu EZF ietvaros. Par visām aktivitātēm un projektiem ārpus Rīcības plāniem ir atbildīga Padome.

Biedrības Padome iecēla **izpildinstitūciju**: administratīvo vadītāju EZF komisijai (Ineta Martuzāne, SIA „Leģenda Gold” valdes priekšsēdētāja), administratīvo vadītāju ELFLA komisijai (Gunta Dundure, privātpersona), kā arī finanšu vadītāju gan EZF, gan ELFLA komisijai (Jānis Pērkons, privātpersona). Biedrības darbu revidē revidente Gunita Vidžupa.

1.1.5 Aktivitāšu apraksts, t.sk., pieredze LEADER pieejas īstenošanā

Biedrība „Gaujas Partnerība” ir jaundibināta vietējā rīcības grupa, kas Uzņēmumu Reģistrā tika ierakstīta 2009. gada 14. jūlijā. Līdz tam biedrība nebija īstenojusi aktivitātes LEADER pieejas īstenošanai savā darbības teritorijā. Pēc biedrības dibināšanas tika apzināta esošā situācija Ādažu novada teritorijā un izstrādāta vietējās rīcības grupas Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam. Biedrība „Gaujas Partnerība” ir apzinājusi darbojošās nevalstiskās organizācijas savā darbības teritorijā, kas būtu ieinteresētas aktīvi sadarboties stratēģijas īstenošanā.

Lai sekmīgi īstenotu LEADER pieeju 2010.-2013. gadā, biedrības pārstāvji 2009. gadā apmeklēja dažādus Rīgas Plānošanas reģiona Eiropas Savienības struktūrfondu Informācijas centra un citu biedrību rīkotos seminārus un sanāksmes:

- Biedrības „Zied Zeme” rīkotais seminārs par projektu sagatavošanu, Ogrē, 2009. gada 21. maijā.
- Zemkopības ministrijas, Latvijas Lauku foruma un Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centra rīkotais seminārs jaunajām Vietējās rīcības grupām par Vietējo attīstības stratēģiju izstrādi, Zemkopības ministrijā, Rīgā, 2009. gada 24. jūlijā.
- Zemkopības ministrijas un Latvijas Lauku foruma rīkotais seminārs jaunajām Vietējās rīcības grupām par EZF Vietējo attīstības stratēģiju izstrādi, Zemkopības ministrijā, Rīgā, 2009. gada 31. jūlijā.

Bez tam, pirms biedrības dibināšanas, biedrības dibināšanas iniciators – Ādažu novada dome, sadarbībā ar Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centru rīkoja semināru „LEADER veida pasākumi lauku teritorijas attīstībai”, kas tika organizēts Ādažos, 2009. gada 26. martā. Seminārā Ādažu novada iedzīvotāji, pašvaldības un tās iestāžu, kā arī NVO un uzņēmumu pārstāvji tika informēti ne tikai par LEADER piedāvātajiem ieguvumiem un pasākumu ieviešanas procesu, bet arī par vietējo rīcības grupu (partnerību) izveidošanas un darbības niansēm.

Noklausoties seminārā sniegto informāciju, vairāki uzņēmēji un organizācijas izteica vēlēšanos piedalīties Ādažu partnerības izveidē.

Kopš 2010. gada, kad biedrība „Gaujas Partnerība” iestājās biedrībā „Latvijas Lauku forums”, regulāri tiek apmeklēti arī „Latvijas Lauku foruma” rīkoti semināri un apmācības. 2009. un 2010. gadā, lai iepazītos ar vietējo rīcības grupu pārstāvjiem un īstenotajiem projektiem citās ES valstīs, kā arī sekmētu biedrības „Gaujas Partnerība” darbību, biedrības administrācijas pārstāvji devās pieredzes apmaiņas braucienos un semināros uz Somiju, Beļģiju un Slovēniju.

Biedrība „Gaujas Partnerība” no 12.04.2010. līdz 12.05.2010. pieņēma projektu pieteikumus izsludinātajā 1. kārtas konkursā par Lauku attīstības programmas īstenošanu Ādažu novadā. Savukārt no 15.07.2010. līdz 15.08.2010. notika 1. kārtas projektu iesniegumu pieņemšana rīcībām Rīcības programmas ietvaros. Kā Lauku attīstības programmas, tā arī Rīcības programmas ietvaros biedrība saņēma 4 projektu iesniegumus.

No 15.04.2011. līdz 16.05.2011. biedrībā „Gaujas Partnerība” notika 2. kārtas projektu iesniegumu pieņemšana kā Lauku attīstības programmas, tā arī Rīcības programmas ietvaros.

Kopš biedrības dibināšanas vietējā laikrakstā „Ādažu Vēstis” un Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv ir ievietoti vairāki raksti un informācija, lai veicinātu iedzīvotāju aktivitāti un iniciatīvu saistībā ar LEADER pieejas īstenošanu nākotnē. Kopš 2011. gada pavasara darbojas biedrības „Gaujas Partnerība” mājas lapa: www.gaujaspartneriba.lv.

1.1.6 Vietējās attīstības stratēģijas izstrādes gaitas apraksts, vietējās rīcības grupas teritorijas iedzīvotāju informēšana un iesaistīšana stratēģijas izstrādē

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas 2009.-2013. gadam izstrāde tika uzsāka uzreiz pēc biedrības dibināšanas. Sākumā Attīstības stratēģijas izstrādes darba grupā piedalījās visi biedrības biedri, vēlāk, domājot par konkrētām prioritātēm, rīcībām un projektu vērtēšanu, tajā darbojās pārsvarā Padomes locekļi. Nepārtraukta darba procesa nodrošināšanai vidēji 2 reizes mēnesī tika organizētas regulāras Kopsapulces vai Padomes sanāksmes, par kurām tika informēti un uz kurām varēja ierasties visi biedrības biedri un citi interesenti.

Lai sekmētu iedzīvotāju iesaistīšanos vietējās Attīstības stratēģijas izstrādē, vietējā laikrakstā „Ādažu Vēstis”, Ādažu novada domes mājas lapas www.adazi.lv jaunumu sadaļā, kā arī informatīvā lauku politikas biļetenā aktīviem lauku saimniekiem „AgroPols” tika ievietota informācija par stratēģijas izstrādi, rīkotajām sanāksmēm un aicinājums piedalīties tās izstrādē:

- „LEADER – neizmantotas iespējas Ādažu novadā” (mājas lapa www.adazi.lv, 2009. gada 10. marts);
- „LEADER – neizmantotas iespējas Ādažu novadā” (laikraksts „Ādažu Vēstis”, 2009. gada marts, Nr. 106, 1., 6. lpp.);
- „Seminārs „LEADER veida pasākumi lauku teritorijas attīstībai”” (mājas lapa www.adazi.lv, 2009. gada 18. marts);
- „LEADER seminārs Ādažos” (mājas lapa www.adazi.lv, 2009. gada aprīlis);
- „LEADER seminārs” (laikraksts „Ādažu Vēstis”, 2009. gada aprīlis, Nr. 107., 5. lpp.);
- „Nodibināta Ādažu vietējā rīcības grupa – biedrība „Gaujas Partnerība” (mājas lapa www.adazi.lv, 2009. gada 5. maijs);

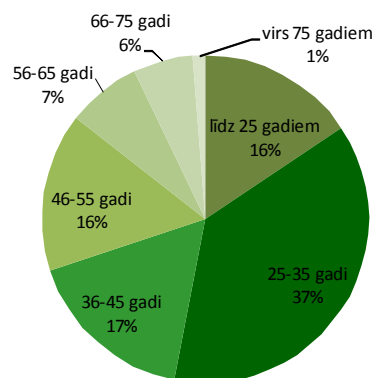
- „Nodibināta Ādažu vietējā rīcības grupa – biedrība „Gaujas Partnerība”” (laikraksts „Ādažu Vēstis”, 2009. gada jūnijs, Nr. 109., 4. lpp.);
- „Iespējas līderiem” (Informatīvais lauku politikas biļetens – aktīviem lauku saimniekiem „AgroPols”, 2009. gada jūnijs, Nr. 11, 3.-4. lpp.);
- „Aicinājums iesaistīties Ādažu Vietējās attīstības stratēģijas izstrādē” (laikraksts „Ādažu Vēstis”, 2009. gada jūlijs/augusts, Nr. 110, 1., 3. lpp.);
- Biedrības „Podnieki” iniciēta biedrības „Gaujas Partnerība” stratēģijas dokumenta darba varianta apspriešana Podnieku ciema iedzīvotāju starpā (mājas lapa www.podnieki.com, 2009. gada augusts);
- „Biedrība „Gaujas Partnerība” aicina iedzīvotājus aizpildīt aptaujas anketu” (mājas lapa www.adazi.lv, 2009. gada 25. augusts).

Turklāt, Ādažu novada domes mājas lapā pie sadaļas „Aktualitātes” ir izveidota atsevišķa apakšsadaļa „LEADER”, kur tiek atspoguļota aktuālākā informācija par vietējās rīcības grupas darbību, pozitīvas prakses piemēriem, aptaujām un semināriem, ko rīko VRG u.tml.

2009. gada augusta beigās mājas lapā tika ievietota biedrības „Gaujas Partnerība” izstrādātā aptaujas anketa, ar kuras palīdzību iedzīvotāji varēja novērtēt esošo situāciju Ādažu novadā, un aicinājums to aizpildīt. Aptaujas mērķis bija noskaidrot, kuras no jomām Ādažu iedzīvotājus uztrauc visvairāk un kurās no tām būtu nepieciešams veikt kādus uzlabojumus.

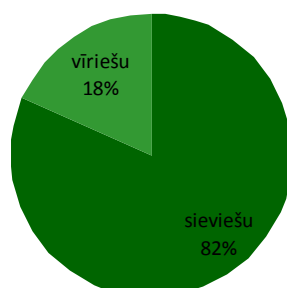
Aptaujā piedalījās 33 iedzīvotāji, no tiem lielākā daļa (37%) bija vecumā no 25 līdz 35 gadiem, 16-17% – vecumā līdz 25 gadiem, no 36 līdz 45 gadiem, kā arī no 46 līdz 55 gadiem.

Attēls 1-2 Atbildes uz jautājumu „Jūsu vecums”

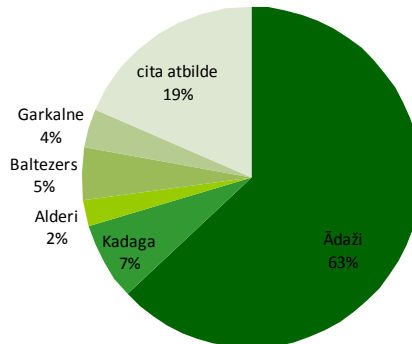
No visiem respondentiem 62 bija sievietes un 14 – vīrieši (7 cilvēki savu dzimumu nenorādīja).

Attēls 1-3 Atbildes uz jautājumu „Jūsu dzimums”

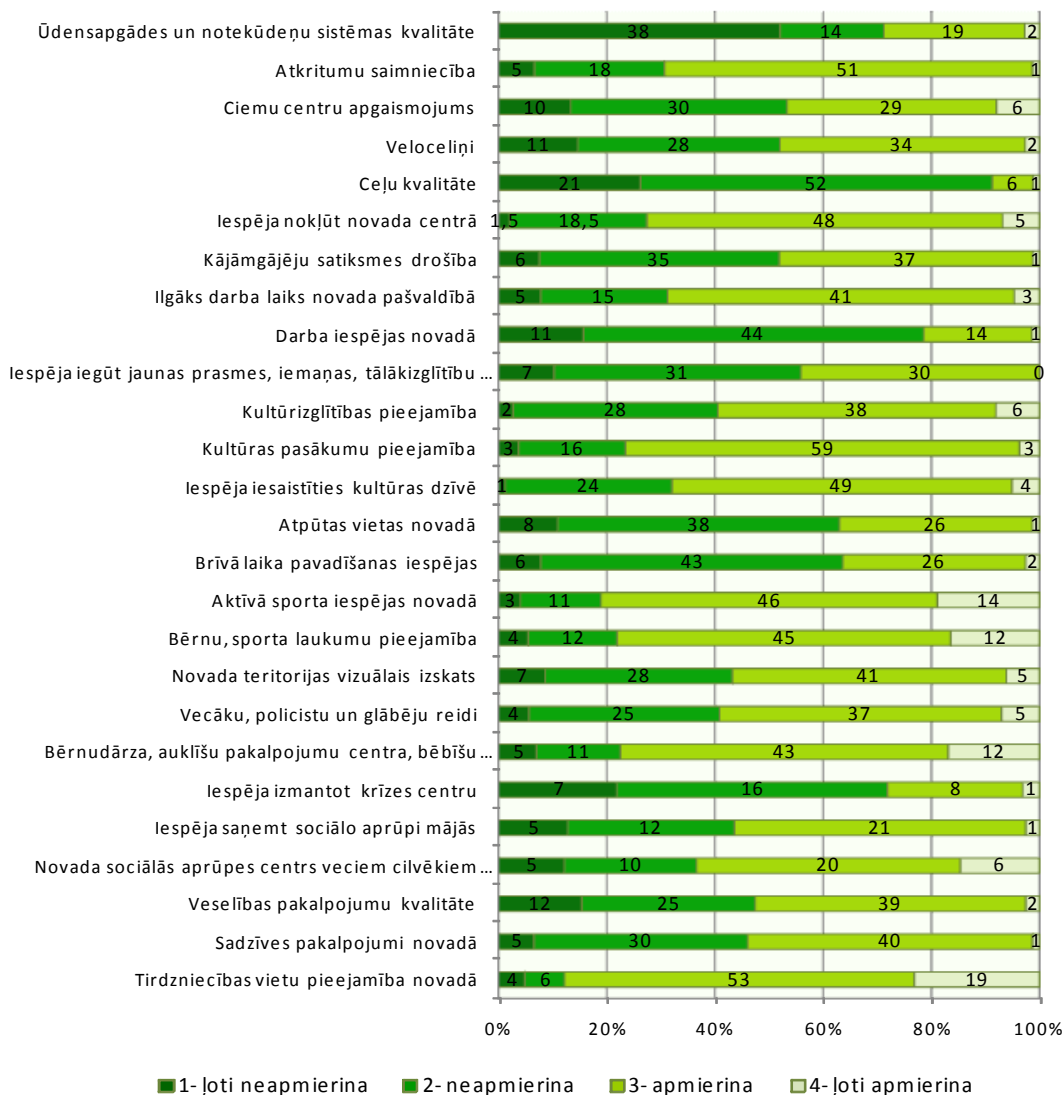
Aptaujāto iedzīvotāju dzīvesvietas: vairāk kā 4/5 daļas no aptaujātajiem dzīvo Ādažu ciemā, savukārt gandrīz 1/5 daļa Ādažu novadā vispār nedzīvo (šie cilvēki strādā Ādažos).

Attēls 1-4 Atbildes uz jautājumu „Jūsu dzīvesvieta”

Anketā iedzīvotāji tika lūgti sniegt īsu informāciju par sevi un novērtēt 26 jomas.

Attēls 1-5 Atbildes uz jautājumu „Kā Jūs novērtējat situāciju šajās jomās?”

Kā liecina aptaujā apkopotie rezultāti, Ādažu novadā iedzīvotājus visvairāk neapmierina situācija ceļu kvalitātē un ūdensapgādes, notekūdeņu sistēmas kvalitātē, kas lielā mērā atkarīgas no valsts un pašvaldības darbības un finansiālām iespējām, kā arī citās jomās:

- darba iespējas novadā;
- iespēja izmantot krīzes centru;
- atpūtas vietas novadā;
- brīvā laika pavadīšanas iespējas;
- iespējas iegūt jaunas zināšanas, iemaņas, tālākizglītību un pārkvalifikāciju;
- ciemu centru apgaismojums;
- veloceliņi;
- kājāmgājēju satiksmes drošība.

Anketās respondenti uzsvēra, ka būtu nepieciešams attīstīt arī tādas jomas, kur situācija šobrīd tiek novērtēta vairāk kā apmierinoša, piem., kultūrizglītības pieejamība, iespēja iesaistīties kultūras dzīvē, novada teritorijas vizuālais izskats, iespēja saņemt sociālo aprūpi mājās, veselības pakalpojumu kvalitāte un sadzīves pakalpojumi novadā. Anketu rezultāti atspoguļoja svarīgākās problēmas un ļāva prognozēt nepieciešamo projektu virzienus.

Balstoties uz darba grupās apspriesto esošo situāciju teritorijā, kā arī veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, tika noteiktas biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas prioritātes un rīcības.

Noslēdzoties biedrībā iesniegto projektu iesniegumu vērtēšanai 1.kārtā, tika secināts, ka Attīstības stratēģijā nepieciešams veikt izmaiņas. Darbs pie stratēģijas aktualizācijas tika uzsākts 2010. gada novembrī un tajā tika aicināti iesaistīties ne tikai biedrības biedri, bet ikviens, kam būtu kādi priekšlikumi vai komentāri saistībā ar vietējo attīstības stratēģiju. Iedzīvotāji par šādu iespēju tika informēti gan Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv, gan 2010. gada novembra avīzē „Ādažu Vēstis”.

Pēc izsludinātās 2.kārtas vērtēšanas rezultātiem, kā arī ņemot vērā Ministru Kabineta noteikumu grozījumus saistībā ar Lauku attīstības programmas un Rīcības programmas īstenošanu vietējās rīcības grupās, 2011. gada oktobrī atkārtoti tika veikti grozījumi biedrības „Gaujas Partnerība” attīstības stratēģijā 2009.-2013. gadam.

1.1.7 Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošajām organizācijām

Informācija par vietējās rīcības grupas dibināšanu un darbību Ādažu novada iedzīvotājiem, uzņēmējiem un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem bija pieejama kopš 2009. gada pavasara. Lai informētu sabiedrības pārstāvjus par LEADER pieejas sniegtajām iespējām un iespēju iesaistīties vietējās rīcības grupas darbībā, Ādažos tika noorganizēts seminārs „LEADER veida pasākumi lauku teritorijas attīstībai”, ko rīkoja Ādažu novada dome, sadarbībā ar Rīgas plānošanas reģiona ES struktūrfondu Informācijas centru.

Informācija par visu, kas saistīts ar LEADER pieejas ieviešanu un īstenošanu Ādažos regulāri tiek publicēta vietējā laikrakstā „Ādažu Vēstis” un Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv.

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas īstenošanas laikā tiek nodrošināta informācija par rīcības programmas ieviešanas pasākumiem un tās realizācijas gaitu. 2011. gadā tika izstrādāta

biedrības „Gaujas Partnerība” mājas lapa www.gaujaspartneriba.lv, taču nozīmīgi informācijas avoti arī turpmāk būs laikraksts „Ādažu Vēstis” un Ādažu novada domes mājas lapa www.adazi.lv, kur tiks publicētas galvenās aktivitātes, projektu pieteikumu pieņemšanas nosacījumi, informācija par biedrības organizētajiem semināriem, metodiskie materiāli, vērtēšanas kritēriji un cita informācija.

Ādažu novada domes mājas lapas apakšsadaļa „LEADER” tika izveidota, lai veicinātu NVO, uzņēmumu un iedzīvotāju efektīvu informācijas apmaiņu saistībā ar LEADER ieviešanu Ādažu novadā. Izmantojot mājas lapu, interesenti tiek informēti par projektiem, kas tiek vai tika īstenoti vietējās Attīstības stratēģijas ietvaros. Pirms katra projektu pieteikuma konkursa tika un arī turpmāk tiks organizēts informatīvs seminārs vismaz divas nedēļas pirms projektu pieņemšanas beigām. Sīkāka informācija par semināru norises laikiem un vietām būs atrodamā biedrības „Gaujas Partnerība” un Ādažu novada domes mājas lapās.

Saziņa starp biedrības biedriem pārsvarā notiek, izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus, kā arī telefonus. Izmantojot e-pastus, visiem tiek nosūtīta aktuālākā informācija saistībā ar biedrības darbu un sapulcēm, kā arī apspriežamie dokumenti. Par informācijas apriti biedrībā „Gaujas Partnerība” atbild koordinatore Inga Pērkone. Tas, ka kontaktpersona strādā vietējā pašvaldībā, atvieglo biedrības darba organizāciju un saziņu gan ar pārējiem biedrības biedriem, gan citiem interesentiem. Turklāt biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorija aptver tikai vienas pašvaldības robežas, kas arī atvieglo saskarsmi starp biedrības biedriem.

VRG kontaktpersona kontaktējas arī ar citiem VRG darbības teritorijā dzīvojošiem iedzīvotājiem un strādājošām juridiskām personām, kam ir interese par LEADER ieviešanu Ādažos, kā arī sniedz aktuālāko informāciju par VRG darbību vietējam laikrakstam un mājas lapai.

1.2 Vietējās rīcības grupas teritorijas situācijas analīze, nosakot teritorijas attīstības galvenās problēmas (vajadzības), sekas un iespējamās stratēģiskās risinājumus

1.2.1 Teritorijas vispārīgs raksturojums

Biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorija atrodas ļoti izdevīgā ekonomiski ģeogrāfiskā vietā, Ādažu novadā. Teritorija atrodas bijušā Rīgas rajona ziemeļu daļā – 25 km attālumā no Rīgas centra. Ādažu novads robežojas ar Garkalnes, Carnikavas, Saulkrastu, Sējas un Inčukalna novadiem, kā arī Vangažu pilsētu. Biedrības darbības platība – 162,9 km². Galvenā satiksme teritorijā notiek pa autoceļu Rīga – Ainaži, kas ir nozīmīgs autoceļa VIA Baltica posms.

Tagadējās robežas Ādažu novada teritorija ieguva 1992. gadā, sākoties administratīvi teritoriālajai reformai, kad Ādažu ciems pārtapa par pagastu, un no tā teritorijas tika atsevišķi izdalīti Carnikavas un Garkalnes pagasti. Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā 2006. gadā Ādažu pagasts pārtapa par Ādažu novadu.

Apmēram 48% Ādažu novada teritorijas aizņem meži. Teritorijā ir liels skaits ūdenstilpņu, no kuriem lielākie ir Lielais un Mazais Baltezers, Dūņezers, Lilastes ezers, Kadagas ezers, Lieluikas un Mazuikas ezers, Ataru ezers u.c. mazāki, kā arī teritorijai cauri tek Gauja.

Novads atrodas Piejūras zemienē, kas nosaka teritorijas reljefu un dabas apstākļus. Teritorijā izplatītas pēcledus laikmeta kāpas, kā arī daudzi t.s., lagūnu ezeri. Dažas novada reljefa īpatnības ir radījuši Gauja, kas savā lejtecē tek pa smilšainu grunti un, līdz ar to, bieži līkumojot veidojot attekas un vecupes. Tuvāk Rīgas līcim uz Carnikavas novada pusi atrodami ļoti līdzenie Litorīnas jūras līdzenumi, kas zemākajās vietās pārpurvojušies un tajos, lai pasargātu lauksaimniecības zemes no applūšanas, izveidotas polderu sistēmas. Samazinoties lauksaimnieciskai darbībai, polderu funkcija ir radikāli mainījusies – ja agrāk to uzdevums bija pasargāt lauksaimniecības zemes no applūšanas, tad tagad tie pārsvarā aizsargā apdzīvotās vietas un dzīvojamās teritorijas no applūšanas. Visos polderos vairāk vai mazāk iezīmējas kopējas problēmas, t.sk., tiem netiek nodrošināta pietiekama ūdens novadīšana, šīs polderu teritorijas ir pārpurvojušās, pastāv augsts applūšanas risks dambju pārraušanas gadījumā.

Lielu Ādažu novada teritoriju aizņem Ādažu poligons. Kopš 1999. gada 6652 hektāru un 150 ēkas Ādažu novadā esošās poligona teritorijas atrodas Aizsardzības ministrijas valdījumā un tiek izmantota valsts aizsardzības vajadzībām. Minētajā teritorijā izvietota viena no lielākajām militārajām bāzēm Baltijā ar 4 vienībām: 3. Reģionālā nodrošinājuma centru, sauszemes spēku 2. kājnieku bataljonu un Nesprāgušās munīcijas neitralizācijas skolu.

Novada teritorijas izmantošanu var iedalīt trīs veidu teritorijās: ciemu (blīvi apdzīvoto vietu) teritorijās, kur zemes izmantošanas veidi galvenokārt ir saistīti ar apbūvi, teritorijās ārpus ciemiem, kur galvenie zemes izmantošanas veidi ir atklāto telpu izbūves teritorijas (meža parki, ūdens baseini utt.), kā arī militāro apmācību teritorijas.

Biedrības darbības teritorijā, Ādažu novadā ir 12 ciemi, no kuriem lielākie ir Ādaži, Kadaga, Baltezers, Garkalne un Alderi. Novada administratīvais un galvenais attīstības centrs ir Ādažu ciems.

Attēls 1-6 Biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorija Ādažu novadā

Tā kā novada teritorijas nogulumiežu virsējo kārtu veido galvenokārt smilšains materiāls, tad tas nosaka arī veģetācijas īpatnības – novada mežos dominē priedes. Novada teritorijā bieži var ieraudzīt Latvijā sastopamus savvaļas dzīvniekus un arī viņu atstātās pēdas. Novada laika apstākļus ietekmē tuvumā esošā Baltijas jūra. Tās ietekmē ziema ir samērā silta un sniega sega nestabila, bet vasarās diezgan bieži līst lietūs un ir daudz apmākušos dienu.

Ādažu novada teritorijā ir 2 dabas liegumi: „Lielā Baltezera salas”, kā arī „Lieluikas un Mazuikas ezeri”.

Lielā Baltezera salu dabas liegums (20 ha) pieder Natura 2000 teritorijām un kā liegums izveidots 1999. gadā. Lieguma teritoriju klāj priežu meži, platlapju (liepu) meži, piekrastē pārmitri melnalkšņu meži, kas ir ES Biotopu direktīvas biotops. Lieguma dabas bagātība ir tā, ka nelielā un samērā izolētā teritorijā konstatēts salīdzinoši liels vaskulāro augu sugu skaits, liegums ir nozīmīga lapu koku praulgraužu aizsardzības vieta.

Dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezers” tika izveidots, lai aizsargātu Latvijā ļoti retu ezeru tipu – oligotrofu ezeru ar Dortmaņa lobēlijas audzēm un ļoti reti sastopamām un aizsargājamām ūdensaugu sugām. Dabas liegums ir Natura 2000 teritorija. Mazuikas ezers ir viens no Latvijas 14 ezeriem, kuros saglabājušās bagātīgas un dzīvotspējīgas lobēlijas – ezerenes sabiedrības, kā arī viens no Baltijas valstīs visizcilākajiem lobēlijas – ezerēņu ezeriem. Dortmaņa lobēlija, gludstobru ezerene un sīpoliņu donis ir Latvijas īpaši aizsargājamās augu sugas. Lai novērstu piesārņojumu ezeros un to krastos, atpūtnieki drīkst uzturēties tikai šim mērķim speciāli ierīkotās atpūtas vietās un peldētavās, saskaņojot ar Ādažu poligona administrāciju. Citās vietās atrasties aizliegts. Dabas liegums ir 192 ha liels un ietilpst „Aizsargājamo ainavu apvidū Ādaži” teritorijā.

Ne visas peldvietas uzskatāmi aprīkotas ar atbilstošām norādēm, kā arī trūkst atkritumu savākšanas iespējas šajās teritorijās. Papildus apdraudējums dabas liegumiem ir ezeru apmeklētāju neinformētība par cilvēka lielo ietekmi uz dabas izmaiņām.

Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” (platība 6126 ha) atrodas Ādažu un Sējas novados. Dabas apstākļus te raksturo Piejūras zemene, ko veido Baltijas jūras dažādu attīstības stadiju smilts nogulumu. Daudzviet vēja darbības rezultātā, pārvietojot jūras akumulētās smiltis, ir izveidojušās kāpas, kas ir pamatā savdabīgām augu un dzīvnieku sugu dzīves vietām. Aizsargājamo ainavu apvidus izveidots 2004. gadā, lai nodrošinātu vairāku Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzību, kā arī augu un dzīvnieku sugu aizsardzību. Ainavu apvidus teritorija aizņem lielāko daļu no LR Aizsardzības ministrijas valdījumā esošā Nacionālo bruņoto spēku militārā poligona.

Novada teritorijā ir tikai daži **dižkoki** – daži ozoli, kuru apkārtmērs pārsniedz 6m (pie „Lilavu” mājām, pie „Birzniekiem”, bijušās Muižas centrā), liepa (pie „Birzniekiem”). Dažādi lieli un interesanti koki saistīti ar „Miemju” mājām – ozolu birzs 8 koki, priede, kuras apkārtmērs pārsniedz 3 m, 13 liepu audze.

Apzinot ūdens objektus Ādažu novadā, redzams, ka to krastos vai nu nav vispār, vai arī ir nepietiekošs iekārtotu peldvietu un atpūtas vietu skaits, kur būtu izvietoti soliņi, atkritumu urnas, ģērbtuves, ugunsgrēku vietas u.tml. Neērtības zvejniekiem un atpūtniekiem ezeru krastos rada tas, ka ūdenstilpņu tuvumā nav izvietotas zīmes ar norādēm, kur drīkst/ nedrīkst braukt un novietot transportlīdzekļus. Tāpat būtiskas problēmas atpūtniekiem un zvejniekiem sagādā zemes īpašnieku tauvas noteikumu neievērošana pie apbūvētajām novada ūdenskrātuvēm.

Rīgas – Tallinas šosejas 3. kilometrā izvietots **Rīgas ūdensapgādes muzejs**. Tas darbojas kopš 1988. gada un sniedz informāciju par četrus gadsimtus ilgo Rīgas pilsētas ūdensapgādes sistēmu, vēsturiskām ūdensapgādes sistēmām un iekārtām, un būvēm.

Ādažu novada Baltezerā atrodas Ādažu vecākais un nozīmīgākais arhitektūras piemineklis – **Ādažu (Baltezera) baznīca**. Baznīca atrodas gleznainā vietā starp Lielo un Mazo Baltezeru. To no 1772. līdz 1775. gadam cēla meistars Bernhards Joahims no Mazungenas. Baznīcas apveids – vienjoma garenbūve ar poligonālu altārdaļu un frontālu kvadrātveida torni, kam barokāls noslēgums, – atspoguļo baroka arhitektūras principus. Padomju laikā baznīca tika izdemolēta, nopostīts tās interjers, iznīcināts altāris un ērģeles, nojaukts tās tornis. 1994. gadā dievnams tika atdots Ādažu evaņģēliski luteriskai draudzei. Ar laiku tika rekonstruēta visa fasāde, atjaunoti iekšējie mūri.

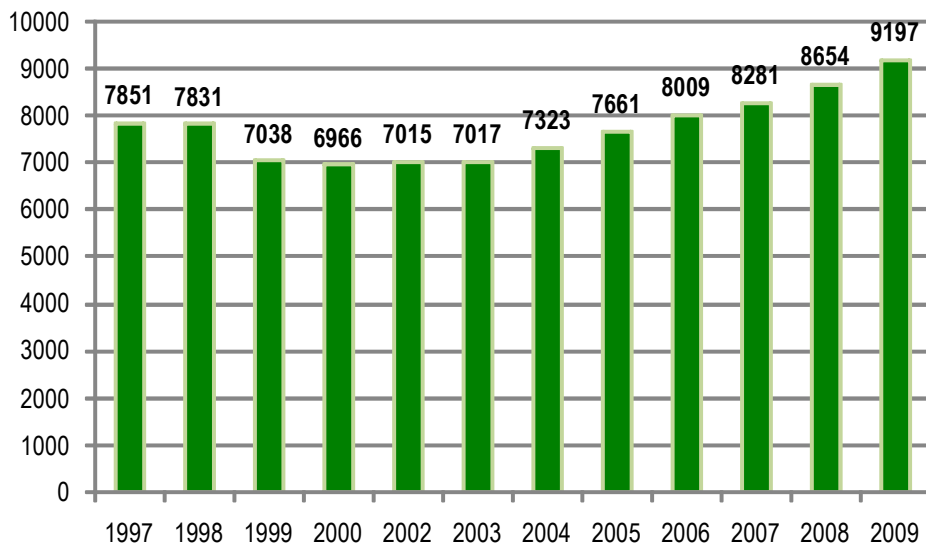
Baltezera kapos, veco kapu daļā atrodas Brāļu kapu teritorija, **komunistiskā terora upuru piemiņas vieta**. Pēc dažādas informācijas tur apglabāti 113-130 1941. gada jūnijā, jūlijā nogalinātie valsts drošības komitejas upuri, kas pārapbedīti no nošaušanas vietas Baltezera krastā 1941. gada rudenī. 2008.-2009. gadā komunistiskā terora upuru piemiņas vieta Baltezera kapos tika labiekārtota, t.sk., uzcelts jauns piemineklis „Ciešanu vārti”.

Ādažu poligonu LR Aizsardzības ministra izmanto kaujas šaušanas un taktiskajām mācībām. Ņemot vērā reto un bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgo biotopu, kā arī reto un īpaši aizsargājamo sugu sastopamību, poligonam ir izstrādāts dabas aizsardzības zonējums, nodalot divas aizsargājamo dabas teritoriju grupas – stingras aizsardzības un ierobežotas darbības aizsargājamās dabas teritorijas. Stingras aizsardzības dabas teritorijas Ādažu poligonā ir dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezers”, 24 meža atslēgas biotopi, 4 neregulēto upju aizsargjoslas un mikro liegums. Savukārt ierobežotas darbības aizsargājamās teritorijas ir 11 mikro liegumi, 15 kāpu biotopi, 5 mežu biotopi, 2 purvu biotopi un 3 regulēto upju aizsargjoslas.

1.2.2 Demogrāfiskā situācija un apdzīvojuma struktūra

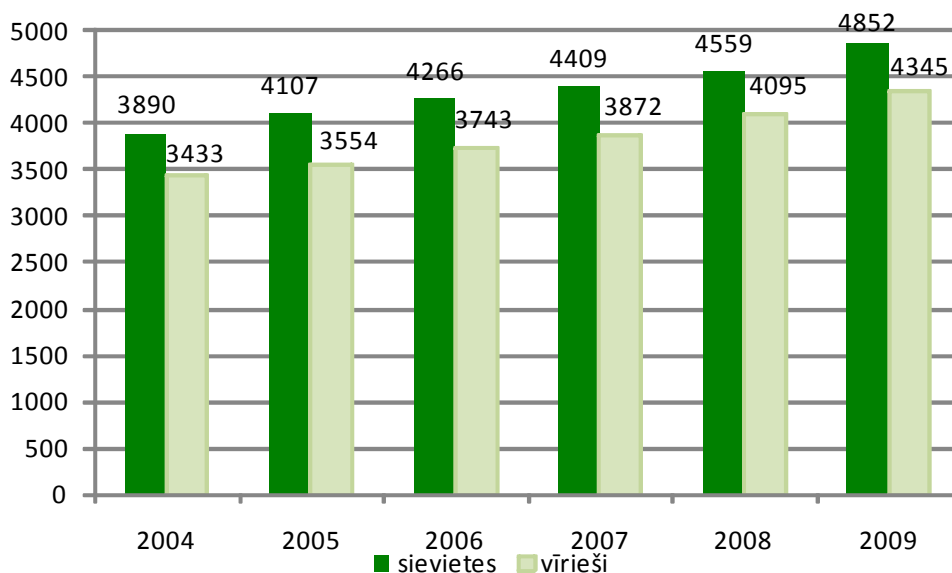
Biedrības darbības teritorijā uz 2009. gada 1. janvāri dzīvoja 9197 iedzīvotāji (uz 2011. gada janvāra sākumu – 8936). Kā liecina Ādažu novada domes apkopotā informācija, iedzīvotāju skaitam kopš 2000. gada ir tendence pastāvīgi palielināties (vidēji par 3,2 % gadā).

Attēls 1-7 Biedrības darbības teritorijā deklarēto iedzīvotāju skaits 1997.-2009. gadam, uz gada sākumu

53% iedzīvotāju ir sievietes.

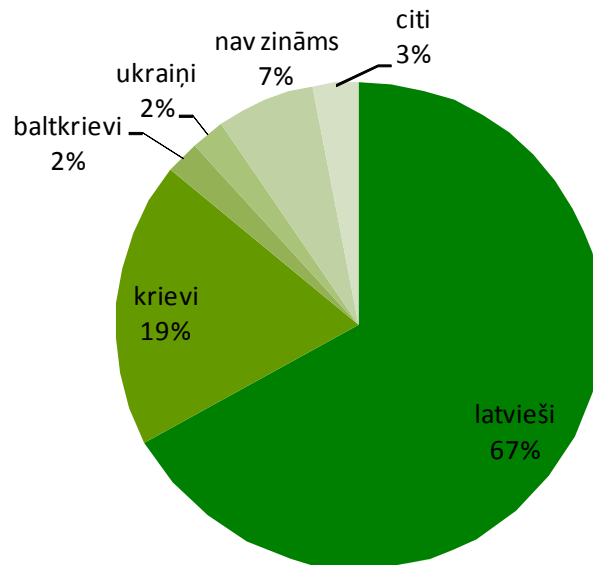
Attēls 1-8 Biedrības teritorijā deklarēto iedzīvotāju dzimumstruktūra 2004.-2009. gadam, uz gada sākumu

Biedrības darbības teritorijā vidēji 67% iedzīvotāju ir latvieši, tomēr pārstāvēts ir arī plašs citu tautību loks: krievi, baltkrievi, ukraiņi, poļi, lietuvieši, vācieši, armēņi, ebreji, tatāri, igauņi, angulieši, lībieši

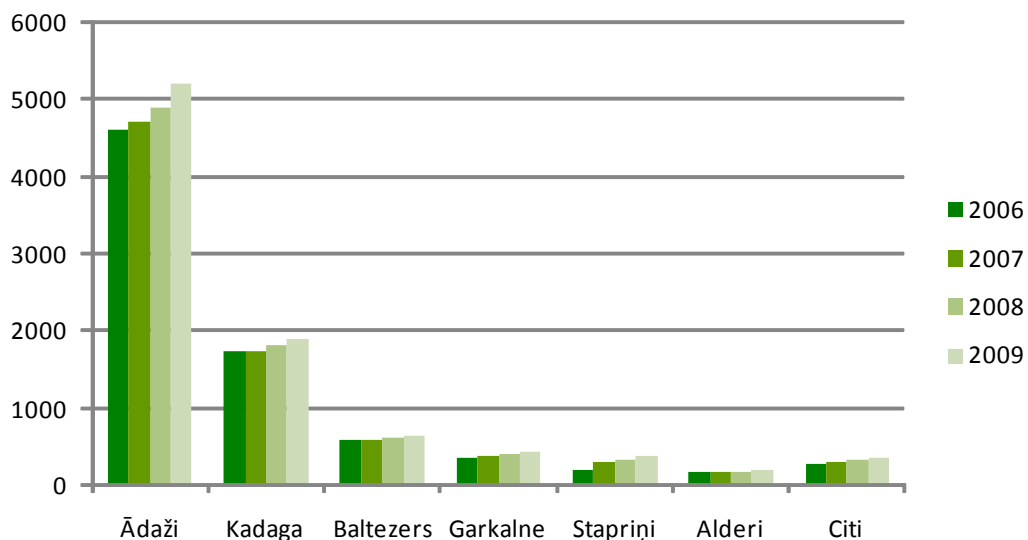
u.c., tādējādi radot izaicinājumus pilnīgai novada iedzīvotāju iesaistīšanai pilnvērtīgā sabiedriskajā dzīvē.

Attēls 1-9 Biedrības darbības teritorijā deklarēto iedzīvotāju tautība, uz 01.01.2009.

57% Ādažu novada teritorijā deklarēto iedzīvotāju dzīvo Ādažu ciemā. Otra vairāk apdzīvotā teritorija ir Kadagas ciems, kur uzturas nedaudz vairāk kā 1/5 daļa visu iedzīvotāju. Kā liecina tendences, visos ciemos iedzīvotāju skaits ar katru gadu pastāvīgi palielinās.

Attēls 1-10 Biedrības darbības teritorijā deklarēto iedzīvotāju skaits pa ciemiem, uz 01.01.2009.

1.2.3 Ekonomiskā situācija

Tautsaimniecība

Ādažu novads ir strauji augošs un aktīvs, uzņēmējdarbība attīstās vairākos virzienos – ir gan ražotāji, gan pakalpojumu sniedzēji, gan liels skaits tirdzniecības uzņēmumu. Ņemot vērā tirgus prasības, ražotnes izveidojušās gan uz privatizēto objektu bāzes, gan dibinot jaunus uzņēmumus.

Lauksaimniecības nozarei Ādažos ir vairākos gadu desmitos uzkrāta pieredze. Novada teritorijā ir piemēroti klimata, reljefa apstākļi un augsnes resursi lauksaimniecības attīstībai. Attīstīta lauksaimnieciskā ražošana šajā apvidū bijusi visos laikos, lai gan pēdējā laikā tā sašaurinājusies. Šobrīd novadā reģistrētas 70 zemnieku saimniecības. Lielākās un perspektīvākās lopkopības saimniecības ir „Briljanti”, „Stapriņi”, „Tiltiņi”, „Ziedkalni”, „Eimuri”, „Segliņi”. Zemnieku saimniecības nodarbojas ar piena liellopu audzēšanu, aitkopību un kazkopību, biškopību, kviešu, rapša, miežu, zaļbarības un kartupeļu audzēšanu. Ādažu novadā tiek audzēti un vairoti stādi un meža stādāmais materiāls. Būtisku ilgtermiņa šķērslī lauksaimniecības attīstībai rada augstās zemes pārdošanas un nomas cenas, kas veidojas novadam atrodoties tuvu Latvijas ekonomiskajam centram. Tādējādi krietni rentablāk zemes īpašniekiem ir attīstīt dzīvojamo apbūvi. Tai pat laikā, novadā ir teritorijas, kuras no apdzīvošanas apbūves viedokļa ir mazperspektīvas, kurās būtu iespējams veicināt lauksaimniecības teritorijas koncentrēšanos.

Ņemot vērā Ādažu novada ģeogrāfisko un dabas vidi, teritorija ir piemērota dažādu zvejniecības nozares darbības veidu attīstībai. Tuvums jūrai un citām zivju resursu ieguves vietām, ģeogrāfiskās atrašanās vietas priekšrocības, kā arī labi attīstīta infrastruktūra, var veicināt zvejniecībā, akvakultūrā, zivju apstrādes un pārstrādes jomā strādājošo uzņēmumu darbības attīstību Ādažu novada teritorijā. Pagaidām Ādažu novadā darbojas tikai daži zvejniecības nozarē strādājoši uzņēmumi.

Lielākajai daļai ražošanas uzņēmumu uzmanības centrā ir produkcijas noieta tirgus un investoru meklējumi jaunu tehnoloģiju ieviešanai, kā arī jaunas, konkurētspējīgas produkcijas apgušanai. Ražošanas apjoma un nodarbināto skaita ziņā lielākie uzņēmumi Ādažu novadā darbojas gaļas pārstrādē, pārtikas produktu ražošanā, asfalta un betona ražošanā, alkoholisko dzērienu ražošanā, kokapstrādē, kokogļu ražošanā, celtniecībā, maizes izstrādājumu ražošanā, plastmasas logu, durvju un stiklu konstrukciju ražošanā. Labus apstākļus ražošanai nodrošina galvaspilsētas tuvums, attīstīta transporta infrastruktūra un kvalificēta darbaspēka pieejamība.

Ādaži nodrošināti ar plašu pārtikas veikalu tīklu. Katrā blīvāk apdzīvotā vietā ir viens vai vairāki pārtikas veikali, tomēr vērojama tirdzniecības vietu un pakalpojumu uzņēmumu tendences koncentrēties apdzīvoto vietu centros tādējādi neatrisinot pārējās novada teritorijas iedzīvotāju vajadzības. Ādažos tiek veikta arī stādu un meža stādāmā materiāla vairošana, audzēšana un realizācija, kas rada iedzīvotājiem iespēju iegādāties vietējās izcelsmes stādāmo materiālu.

Novadā attīstās arī transporta nozare. Ādažos atrodas pirmais privātais lidlauks, kas ir sertificēts un kurā vienlaikus var uzturēties aptuveni 60 mazās privātās lidmašīnas. Novadā var izīrēt autobusus, traktoros, ekskavatorus, smagās mašīnas vai citus transporta līdzekļus. Ādažu centrā un Kadagā ir vairākas apsargātas autostāvvietas, darbojas vairāki autoservisi. Novadā ir vairākas degvielas uzpildes stacijas.

Ādažu novadā veselības aprūpi nodrošina SIA „Ādažu slimnīca”, kas apkalpo arī Carnikavas un daļēji arī Garkalnes novadu iedzīvotājus, kā arī vairāki ģimenes ārsti. Ādažos darbojas divas aptiekas.

Vairāki uzņēmumi novadā atbild par vides uzturēšanu kārtībā un sniedz iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, tomēr apstādījumu ierīkošana un uzturēšana labā stāvoklī novadā ir vāja. Ir problēmas ar to teritoriju uzturēšanu kārtībā (galvenokārt atkritumu savākšanu), kas atrodas ārpus

ciemu robežām (piemēram, teritorija starp Kadagu un poligonu, poligona ceļš, kas ved uz Iļķeni un citas lauku teritorijas) un kuras dažādu iemeslu dēļ sezonāli apmeklē daudz cilvēku; piemēram, iecienītākās sēņošanas vietas novadā aktuālās sezonas laikā ik gadu tiek pastiprināti piesārņotas.

Par sabiedrisko kārtību Ādažu novada teritorijā rūpējas Ādažu un Garkalnes 2. līmeņa policijas iecirknis un SIA „Ādažu glābšanas dienests”. „Ādažu glābšanas dienests” ir operatīva vienība, kura jebkurā diennakts laikā reaģē uz iedzīvotāju sūdzībām un lūgumiem pēc palīdzības. Tā ir organizācija, kurai uzticas pašvaldības iedzīvotāji un kura vienīgā visīsākā laika posmā spēj sniegt iedzīvotājiem nepieciešamo palīdzību. Daudzo izsaukumu skaits un operatīva reaģēšana uz tiem liecina par tās nepieciešamību Ādažu novada iedzīvotājiem.

Finanšu pakalpojumus Ādažu novadā nodrošina AS „GE Money Bank” Saulkrastu filiāle, savukārt apdrošināšanas pakalpojumus – 3 apdrošināšanas akciju sabiedrības.

Biedrības darbības teritoriju pēdējo gadu laikā būtiski ietekmēja notikušās pārmaiņas Pierīgas ekonomiskajā dzīvē. Ievērojami ir samazinājušies lauksaimnieciskās ražošanas apjomi, savukārt strauji palielinājās apbūvējamo teritoriju platības. Zināmas aktivitātes bija vērojamas komercobjektu būvniecības sektorā – attīstības stadijā ir vairāki industriālie un loģistikas objekti abpus VIA Baltica autoceļiem, kur ir izveidota nepieciešamā infrastruktūra un pieejamas piemērotas zemes gabalu platības. Citviet novadā nav prognozējama būtiska komercobjektu attīstība, jo nav piemērotu zemes platību, ir nepietiekama cilvēku plūsma vai arī infrastruktūra nav izveidojusies pieņemamā līmenī (nav pieejami pieslēgumi komunikāciju tīkliem).

Līdz ar nekustamā īpašuma tirgus atslābumu, dzīvojamo ēku un ciematu projekti ir pārskatīti vai atlikti uz vēlāku laiku, būvniecības tempi samazinājušies, vairākiem dzīvojamo ēku un ciematu projektiem ir neatrisinātas problēmas ar infrastruktūru un teritorijas labiekārtošanu, kā rezultātā tiek degradēta apkārtējā vide. Neskatoties uz to, joprojām daudzi zemes īpašnieki vēlas transformēt lauksaimniecības un mežu zemes uz apbūves zemēm, tā cenšoties palielināt šo zemju potenciālo ekonomisko vērtību.

Novada teritorijā būtu mērķtiecīgi attīstīt uzņēmējdarbību sadzīves pakalpojumu, rekreācijas, tūrisma, kultūras un sporta jomā. Tāpat atsevišķās novada teritorijās ir vērts attīstīt un veicināt ražojošās nozares kā lauksaimniecību, kā arī zvejniecību.

Nodarbinātība

Nodarbinātības un darba samaksas rādītāji konkrētajā teritorijā raksturo gan ekonomiskās, gan sociālās jomas attīstību un atspoguļo iedzīvotāju labklājības līmeni. Situāciju vietējās rīcības grupas darbības teritorijā ietekmē atrašanās bijušā Rīgas rajona teritorijā, īpaši – Rīgas tuvums. Kā liecina ekonomiskās attīstības tempi Rīgā un Pierīgā, iepriekšējos gados attīstījās jaunas nozares, palielinājās gan strādājošo skaits, gan viņu darba samaksas lielums. Sociālekonomiskās situācijas valstī ietekmēja arī vietējās rīcības grupas darbības teritorijas attīstības tempus un situāciju teritorijā.

Biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā vidējais bezdarba līmenis (bezdarbnieku skaits darbaspējas vecuma iedzīvotāju kopskaitā), ir bijis ievērojami zemāks nekā valstī vai Rīgas rajonā vidēji. 2009. gada 31. jūlijā, kad vidējais bezdarba rādītājs valstī bija 11,8% un Rīgas rajonā 12,1%, Ādažu novadā tas bija 6,2% (Ādažu novadā bija 400 bezdarbnieki). Ādaži ir izteikti Pierīgas novads un nodarbinātības situācija novadā korelē ar situāciju visā Rīgas rajonā. Ādažu novadā bezdarba rādītājs bija uz pusi mazāks nekā Rīgas rajonā vai valstī kopā arī iepriekšējos gados. Piemēram, 2008. gada oktobrī, kad valstī bija 5,6%, bet Rīgas rajonā 5,0%, Ādažu novadā tas bija 2,6% liels. Galvenie bezdarba rādītāji Ādažu novadā, Rīgas rajonā, Rīgas reģionā un Latvijā kopā laika posmā no 2009. līdz 2011. gadam salīdzināti tabulā.

Tabula 1-2 Galvenie bezdarba rādītāji Latvijā, Rīgas reģionā un Ādažu novadā

	Bezdarbnieku skaits				Bezdarba līmenis			
	31.07.2009.	31.01.2010.	30.09.2010.	31.08.2011.	31.07.2009.	31.01.2010.	30.09.2010.	31.08.2011.
Ādažu novads	400	559	439	361	6,2%	8,6%	6,5%	5,3%
Rīgas rajons	8 938	12 614*	-	-	12,1%	17,1%	-	-
Rīgas reģions	56 957	57 757	49 628	50 296	10,1%	12,5%	10,6%	7%
Latvija	132 519	179 235*	-	-	11,8%	16,0%	-	-

* 31.12.2009.

Informācijas avots: Nodarbinātības valsts aģentūra

Apdzīvojuma struktūra

Ādažu novada apdzīvojuma struktūras pamatu veido Gaujas upe un daudzie ezeri, kā arī autoceļš A1 „Rīga – Ainaži”, kas šķērso novadu ziemeļu – dienvidu virzienā. Apdzīvotās vietas pamatā izvietojušās novada centrālajā un dienvidu daļā. Kā jau minēts, novada administratīvais un galvenais attīstības centrs ir Ādažu ciems, kas noteikts kā Pierīgas vietējais apdzīvojuma centrs, kas attīstās ar mazpilsētas iezīmēm. Pārējie ciemi noteikti kā vietējie attīstības centri, kas kopā ar Ādažiem veido kopējo novada apdzīvojuma struktūru.

Ādažu novadā uz 2009. gada sākumu 43% novada iedzīvotāju dzīvoja individuālajās mājās, 57% – daudzdzīvokļu namos. Pašvaldības attīstībā dzīvojamai platībai, respektīvi, mājoklim ir svarīga loma, jo atbilstošs un drošs mājoklis ir viens no galvenajiem iedzīvotāju kvalitātes rādītājiem konkrētajā vidē. Atbilstoši Ādažu pagasta (novada) teritorijas plānojumam 2006.-2012. gadam, dzīvojamo platību problēmas risināšana pamatā ir pašu iedzīvotāju ziņā, izņemot sociālo māju veidošanu, un teritorijas plānojuma (vai tā grozījumu) uzdevums ir nodrošināt pietiekošas teritorijas dažādi apbūvei atkarībā no privātmāju un dzīvokļu tirgus vajadzībām un ievērojot vides aizsardzības prasības, un pašvaldības apbūves noteikumus.

Ādažu novads pēdējo gadu laikā ir strauji attīstījies, tajā mājvietu atradušas daudzas ģimenes ar maziem bērniem, kuriem nepieciešams nodrošināt drošu vidi un iespēju bērniem un jauniešiem pulcēties, un kopīgi darboties. Iepriekšējo gadu laikā novada teritorijā tika izveidoti vairāki bērnu rotaļu laukumi gan Ādažos, gan citos lielākajos ciemos, tomēr esošie bērnu rotaļu laukumi nenodrošina iespēju visiem Ādažu novada bērniem iespēju atpūsties un spēlēties blakus mājām – tādās vietās būtu jāizveido jauni bērnu rotaļu laukumi. Ir bērnu rotaļu laukumi, kurus būtu nepieciešams pielāgot dažāda vecuma bērniem ar bērnu attīstību veicinošiem palīg līdzekļiem un cita veida labiekārtojumu, kas veido drošu un radošu vidi bērnu un viņu pavadoņu atpūtai.

Jāsekmē tādi bērnu rotaļu laukumi, kas veidoti no dabiskiem materiāliem, kas maziem bērniem ne tikai rosina fantāziju, bet arī ir videi draudzīgi un veselīgi. Būtu nepieciešams papildināt bērnu atpūtas un izziņas vietas ar dažādu maņu attīstošiem veidojumiem no dabas materiāliem, kas būtu interesanti, oriģināli un pirmsskolas un jaunāko klašu vecuma bērniem fantāziju, fizisko dotumu un apķērību attīstoši, un rosinoši. Tāpat būtu nepieciešams izveidot jaunus vai attīstīt esošus sporta laukumus jauniešiem. Būtu nepieciešams izveidot jaunus vai labiekārtot esošos centrus, kur jauniešiem saturīgi pavadīt brīvo laiku.

Ņemot vērā to, ka daudziem iedzīvotājiem iecienītas pastaigas vietas ir gar ūdens objektiem, būtu nepieciešams tos labiekārtot – uzstādīt soliņus un atkritumu urnas, izveidot apstādījumus, ierīkot

īpašas takas u.tml. Tas ne tikai padarītu pastaigu patīkamāku, bet arī sekmētu vides sakoptību un iedzīvotāju vēlmi uzturēties pie dabas ilgāku laiku. Pie ūdens objektiem būtu nepieciešams attīstīt peldvietu infrastruktūru.

Lai sekmētu iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti, būtu nepieciešams labiekārtot pagalmus daudzdzīvokļu māju pagalmos.

Transporta sistēma

Liela nozīme biedrības darbības teritorijas attīstībai, kā arī iedzīvotāju labklājības celšanā ir transportam un labi attīstītam ceļu tīklam. Pieaugot automobilizācijas līmenim, liela loma ir kā racionālam ielu un ceļu tīklam, tā arī kvalitātei un satiksmes drošībai. Ādažu novads atrodas kaimiņos Rīgai, novadu šķērso autoceļš Rīga – Ainaži. Novada teritoriju šķērso arī tālsatiksmes autobusi un starptautisko līniju autobusi.

Ādažu novada ceļu un ielu kopējais garums 2008. gadā bija 160,35 km, t.sk., ielas – 39,81 km; ceļi kopā – 120,12 km. Pēc seguma veida: 56,0 km – asfaltbetons, 71,4 km – cietais segums. Valsts un pašvaldības autoceļu un ielu remonta un rekonstrukcijas darbi notiek pieejamā finansējuma robežās. Gan valsts, gan pašvaldības ceļu stāvoklis ir apmierinošs, taču atsevišķas pašvaldības ielas un ciemu savienjošie ceļi ir neapmierinošā stāvoklī, tos nepieciešams uzlabot.

Novadā ir salīdzinoši labi attīstīta sabiedriskā transporta satiksme, kas saista apdzīvotākās Ādažu novada apdzīvotās vietas (Ādaži, Baltezers, Kadaga, Podnieki, Garkalne, Alderi) ar Rīgu, kaimiņu pašvaldībām, kā arī apdzīvotās vietas savā starpā un galveno apkalpes centru Ādažu ciema centrālajā daļā, kur atrodas novada dome, slimnīca, sociālais dienests, finansu iestādes, policija, vidusskola, veikali utt. Pārējos ciemos (Āņi, Ilķene u.c.) nav pieejami sabiedriskā transporta pakalpojumi un šis faktors būtiski kavē šo ciemu attīstību.

Ādažu vidusskolas skolēniem tiek izsniegtas bezmaksas kartiņas, ar kurām tie var nokļūt uz skolu un atpakaļ mājās, tomēr būtu nepieciešams izveidot skolas autobusa maršrutu, jo pašreizējie autobusi, kuri iet pēc noteikta maršruta, nav saskaņoti ar mācību procesu.

Darbojas 2007. gadā atjaunots un uzlabots kādreizējais vietējās nozīmes vispārējās aviācijas lidlauks Eimuros. 2008. gadā tika atklāts jauns tilts pār Gauju no Ādažiem uz Kadagu iepriekšējā, dzelzs tilta vietā. Lai uzlabotu transporta plūsmas novada teritorijā, būtu jāaktualizē citu tiltu pār Gauju būvniecību, tādējādi nodrošinot Ādažu novada ciešāku integrāti un izlīdzinātu piekļuves iespējas novada teritorijai.

Novada teritorijā ir tikai daļēji attīstīta kājāmgājēju infrastruktūra un satiksme starp pašvaldību ciemiem. Arī velo satiksmes vajadzībām daudzās vietās nav ieviesti nekādi risinājumi.

Inženiertehniskās apgādes tīkli

Inženiertehniskās apgādes tīklus veido centralizētā ūdensapgādes sistēma un centralizētā notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēma. Šo tīklu būvniecība un rekonstrukcija visu laiku atrodas attīstībā. Blakus pastāv arī individuālās ūdens apgādes ietaises un lokāla notekūdeņu novadīšana. 2008. gadā tika uzsākts projekts „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos”, kura mērķis ir būtiski uzlabot ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitāti, nodrošināt attīrīta un kvalitatīva dzeramā ūdens padevi iedzīvotājiem, un nodrošināt apkārtējās vides aizsardzību pret piesārņojumu, ko radītu neattīrītu vai nepietiekami attīrītu notekūdeņu nonākšana vidē. 2011. gada augustā, atklājot rekonstruētās notekūdeņu iekārtas un jauno notekūdeņu attīrīšanas staciju, tika pabeigti ES Kohēzijas fonda līdzfinansētā ūdenssaimniecības projekta 1. kārtas apjomīgākie būvdarbi.

Novadā ir 2 centrālapkures katlu mājas, kā arī Ādažu vidusskolas un Ādažu slimnīcas katlumājas. 90.-to gadu vidū tika rekonstruēta Ādažu ciema siltumapgādes sistēma. Tika izbūvētas jaunas

siltumtrases 3 km garumā, jauna centrālā katlu māja un 22 daudzdzīvokļu namos iebūvēti siltummezgli. Sava centralizētās siltumapgādes sistēma ir Garkalnes ciemā, kas apkalpo 2 daudzdzīvokļu namus.

Elektroapgādi lielākajā Ādažu novada daļā nodrošina AS „Sadales tīkli” pa 110kV, 20kV un 0,4kV elektroapgādes līniju tīklu, tomēr atsevišķas novada teritorijas nav nodrošinātas ar elektroapgādi. Nereti ir vērojami elektroenerģijas traucējumi nepietiekamu energoresursu dēļ. Tādēļ būtu nepieciešams nodrošināt elektroapgādi vietās, kur tās nav, kā arī sekmēt alternatīvos energoresursu iegūšanas viedus, piemēram, vēja vai saules ģeneratorus.

Gāzes apgādi Ādažu novadā nodrošina AS „Latvijas Gāze”. Novada teritorijā ir īstenoti gāzes apgādes projekti (augstā un zemā spiediena gāzes vadi, gāzes regulēšanas punkti) no gāzes regulēšanas punkta „Vangaži” patērētāju apgādei Alderos, Podniekos, Jaunkūlās, Ādažos, Kadagā un Ataros.

Telekomunikāciju pakalpojumi Ādažu novadā nodrošina SIA „Lattelekom” u.c. telekomunikāciju operatori (pakalpojumu sniedzēji), telefona abonentus nodrošina telekomunikāciju kabeļu tīkls. Novada teritoriju šķērso maģistrālā kabeļu līnija Rīga – Saulkrasti, kas trasēta paralēli autoceļam Rīga – Ainaži. Lielākajā novada daļā ir attīstīti kabeļtelevīzijas un interneta pieslēgumu tīkli, ko piedāvā dažādi pakalpojumu sniedzēji, kā arī Ādažu ciemā ir pieejams optiskais internets.

Atkritumu izvešanu no daudzdzīvokļu un individuālajām mājām veic SIA „L&T” un SIA „Vidzemes serviss”. Atkritumi tiek vesti uz Getliņu izgāztuvi. 2007. gadā tika pilnībā pārtraukta atkritumu pieņemšana izgāztuvē „Utupurvs”. Ņemot vērā to, ka stikla atkritumu transportēšana uz pārstrādes rūpnīcām ir kļuvusi nerentabla, sākot ar 2009. gada 1. martu Ādažu novadā ir likvidēti stikla šķirošanas konteineri. Ādažu novadā nepieciešams izstrādāt jaunu projektu atkritumu saimniecības uzlabošanai, nosakot tajā kompleksus pasākumus šķidro un cieto saimniecisko un sadzīves atkritumu savākšanai, utilizācijai un likvidācijai, kā arī izstrādājot novada teritorijas sanitārās attīrīšanas no cietajiem sadzīves atkritumiem shēmu – vākšanas vietas ciemos un maršrutus. Būtu nepieciešama arī labāka iedzīvotāju informēšana par atkritumu šķirošanu.

1.2.4 Sociālā situācija

1.2.4.1 Ar vietējo attīstības stratēģiju saistīto publisko pakalpojumu sektora raksturojums

Sociālo pakalpojumu pieejamība

Ar sociālo pakalpojumu nodrošināšanu Ādažu novada iedzīvotājiem galvenokārt nodarbojas Ādažu novada domes struktūrvienība – Sociālais dienests, kas tika izveidota 1994. gadā. Sociālā dienesta galvenais uzdevums ir sociālās palīdzības pakalpojumu sniegšana, veicinot personu pašpalīdzību un iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē, kā arī veicināt šo personu atbildības izjūtu pret sevi un savu ģimeni. Sociālie pakalpojumi ietver sociālo aprūpi, kuras mērķis ir nodrošināt dzīves kvalitātes nepazemināšanos personai, kura vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ to nevar nodrošināt pati saviem spēkiem un sociālo rehabilitāciju, kuras mērķis ir novērst vai mazināt invaliditātes, darba nespējas, atkarības un citu faktoru izraisītās negatīvās sociālās sekas personas dzīvē.

Sociālais dienests sniedz sociālās palīdzības pakalpojumus iedzīvotājiem no dažādām sociālām grupām un veic arī šo iedzīvotāju uzskaiti. 01.06.2010. Ādažu novadā dzīvoja 32 I grupas invalīdi, 125 II grupas invalīdi, 21 bērns – invalīds, 11 bērni – bāreņi, 12 daudz bērnu ģimenes ar 4 un vairāk bērniem, 67 politiski represētās personas, 13 Černobiļas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, 45 vientuļie pensionāri.

Jau vairāk kā 8 gadus Ādažos darbojas Ādažu novada Sociālā dienesta Atbalsta centrs, kurā novada iedzīvotājiem tiek sniegti bezmaksas sociālie pakalpojumi un brīvā laika pavadīšanas iespējas ar mērķi uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Atbalsta centra mērķauditorijā ietilpst pensijas vecuma cilvēki, cilvēki ar īpašām vajadzībām, ģimenes, kuras audzina bērnu ar īpašām vajadzībām, maznodrošinātās, trūcīgās ģimenes un personas, daudz bērnu ģimenes un citi interesenti. Pašvaldības iedzīvotāju problēmu risināšanā tiek veidota sadarbība ar dažādām valsts, pašvaldības institūcijām, nevalstiskām un privātām organizācijām.

Ādažu novada domes Sociālais dienests sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus sociālos pakalpojumus, tomēr vēl nepieciešams veicināt sociālo pakalpojumu attīstību uzlabojot sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Tam nepieciešams uzlabot esošos sociālos pakalpojumus, ieviest jaunus alternatīvus sociālos pakalpojumus – dienas atbalsta centru, sociālo centru dažādām sociālām grupām, aprūpes mājās pakalpojumu paplašināšanu. Jāattīsta pašpalīdzības un atbalsta grupu pakalpojumi novada iedzīvotājiem.

Veselības aprūpes pieejamība

Veselības aprūpi Ādažos nodrošina trīs iestādes: SIA „Ādažu slimnīca”, SIA „Ādažu privātslimnīca” un SIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas klīnika Ādaži”, kā arī vairāki ģimenes ārsti.

Veselības aprūpe Ādažu slimnīcā pēdējos 9 gados līdz 2009. gadam sastāvēja no 3 struktūrām – ambulatorā aprūpe (ģimenes ārsti, poliklīnika), dienas stacionārs un stacionārs. Šajā laikā tika saglabāti visi minētie palīdzības veidi, lai iedzīvotājiem būtu iespēja saņemt veselības aprūpes pakalpojumus Ādažos – tuvāk dzīvesvietai. Neskatoties uz to, ka izmaksas slimnīcas uzturēšanai ir vairākkārt palielinājušās, savukārt finansējums no valsts puses ir bijis ar izteiktu mīnus zīmi, iestāde ir strādājusi, nodrošinot pakalpojumu pieejamību poliklīnikā, dienas stacionārā, stacionārā.

Izvērtējot finansiālās iespējas 2009. gadā, tika pieņemts lēmums saglabāt ambulatoro aprūpi (poliklīnikā) un dienas stacionāru (medicīnas darbības virzieni: terapija, ķirurģija, ginekoloģija). Dienakts stacionārs nedarbojas kopš 2009. gada 1. aprīļa – pacienti nevar palikt pa nakti, nav pieejams dežūrārsts, kā arī nedarbojas traumpunkts. Ādažu novada un citu pašvaldību iedzīvotāji var saņemt medikamentozo palīdzību, procedūras, ārstu speciālistu konsultācijas, kā arī ķirurģiskas un ginekoloģiskas operācijas dienas stacionārā.

Kultūra

Ādažu novadā tiek īstenota aktīva kultūras dzīve. Gan jauni, gan vecāki cilvēki iesaistās dažādos pulciņos, kolektīvos un interešu kopās. Kultūras centrā darbojas vairāki pašdarbības kolektīvi: jauktais koris „Jumis”, vidējās paaudzes deju kolektīvs „Sprigulis”, jauniešu koris „Mundus”, vidējās paaudzes deju kolektīvs „Sānsolītis”, folkloras kopa „Saulgrieži”, jauktais vokālais ansamblis „Mēs tikāties martā”, senioru vokālais ansamblis „Gaujmalas lakstīgalas”, amatierteātris „Kontakts”, senioru līnijdeju grupa „Optimistes”.

Lielākā daļa kultūras aktivitāšu šobrīd norisinās 2010. gada martā atklātajā Ādažu kultūrizglītības centrā. Bez pulciņu darba kultūras centrs organizē dažādus sarīkojumus, kas jau ir kļuvuši par tradīciju (LR proklamēšanas gadadienas pasākumi, Lieldienas, Līgo svētki, Bluķa vakars, Ziemassvētki, pašdarbības kolektīvu draudzības vakari u.c.), koncertus, teātra izrādes, atpūtas vakarus, lekcijas, izstādes un citus sarīkojumus. Tiek organizēti arī dažādi kursi: floristikas un rotu izgatavošanas kursi, un stikla, keramikas un porcelāna apgleznošanas kursi, kuru noslēgumā top izstādes – kursu dalībnieku darbus var aplūkot jebkurš kultūras centra apmeklētājs. Ādažu novadā ar koncertiem regulāri uzstājas arī Latvijā pazīstami mūziķi un grupas. Lai aktivizētu un attīstītu kultūras darbību brīvā dabā, nepieciešama estrāde.

Ādažu sabiedrībai nepieciešams radīt un padarīt pieejamus materiālos resursus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu iespēju apgūt kultūrizglītību. Nepieciešams veicināt to, lai kultūrizglītības

profesionālās sagatavošanas programmu formālajos un neformālajos izglītības procesos tiktu izmantotas jaunās informācijas un saziņas tehnoloģijas, ko var izmantot kā jaunrades, mākslinieciskās izpausmes un kritiskās domāšanas līdzekļus. Jāsniedz palīdzība, lai rosinātu kultūrizglītības interesentus izmantot jaunākās tehnoloģijas, ar kuru palīdzību var nodrošināt kultūrizglītības pieejamību visām iedzīvotāju grupām, kā arī veicināt teorētisko inovāciju radīšanu un zināšanu izplatīšanu.

Jānodrošina kultūrizglītības pieejamība visiem cilvēkiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis – veidojot un organizējot Ādažu novadā dažādas izglītojošas nometnes. Jāveicina tādu mākslas darbu kolekciju un krātuvju izveidi, ar kuru palīdzību varētu pilnveidot kultūrizglītību. Jāizveido mākslas, mūzikas un dejas izglītības cilvēkresursu un materiālo resursu datu banku un jānodrošina to pieejamību visai sabiedrībai, izmantojot arī internetu. Jānodrošina informācijas par mākslu un mūziku izplatību.

Ādažu novadā jāattīsta dažādi kultūras un brīvā laika pavadīšanas veidi, tai skaitā tādi, kas novadā nav pieejami, piemēram, kino. Tā kā Ādažos nav sava kinoteātra vai kinozāles un trūkst tam piemērotu telpu, varētu tikt attīstīts arī brīvdabas kino. Šādam brīvā laika pavadīšanas veidam nav nepieciešama speciāla telpa – kino var rādīt uz ekrāniem, kas ir novietoti kādā plašākā teritorijā brīvā dabā, savukārt filmas skaņu uztvert caur radio, piem., sēžot automašīnās.

Izglītība

Izglītībai Ādažu novada teritorijā ir īpaša nozīme. Par izglītības sekmēšanu un kvalitatīvu apguvi domā gan Ādažu novada dome un tās struktūrvienības, gan privātās personas. Pašvaldībā darbojas Ādažu pirmsskolas izglītības iestāde, Kadagas pirmsskolas izglītības iestāde, Ādažu vidusskola, Ādažu mākslas un mūzikas skola, Pierīgas bērnu un jaunatnes Sporta skola, kā arī Ādažu Brīvā Valdorfa skola, privātā pirmsskolas izglītības iestāde „Pasaku valstība”, privātās izglītības iestādes „PATNIS” pirmsskolas filiāle „Ādaži” un YAMAHA mūzikas skola. Kadagas pirmsskolas izglītības iestāde audzēkņus sāka uzņemt tikai 2009. gada septembrī, bet Pierīgas bērnu un jaunatnes Sporta skola – kopš 2010. gada.

Ādažu pirmsskolas izglītības iestāde ir pašvaldības dibināta un tās pakļautībā esoša vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai. Izglītības iestādes mērķis – veidot radošu un brīvu personību, attīstot katra bērna vispārējās spējas, sniedzot stabilitu, vecumam piemērotu zināšanu, prasmju un iemaņu bāzi, kas ļautu sekmīgi turpināt mācības un sagatavotu dzīvei nemitīgi mainīgā vidē.

Kadagā 2009. gada septembrī tika atklāta jauna pirmsskolas izglītības iestāde. **Kadagas pirmsskolas izglītības iestāde** ir pašvaldības dibināta un tās pakļautībā esoša vispārējās izglītības iestāde pirmsskolas izglītības programmas īstenošanai. Šajā izglītības iestādē darbojas astoņas pa vecuma grupām sadalītas grupiņas, kuras apmeklē 176 bērni. Kadagas pirmsskolas izglītības iestādē bērni tiek uzņemti no 1.5 gadu vecuma, līdz ar to, tiek nodrošināta iespēja māmiņām ātrāk sākt strādāt un iesaistīties darba tirgū.

Ādažu vidusskola ir Ādažu pašvaldības dibināta un tās pakļautībā esoša vispārējās izglītības iestāde, kura īsteno 6 izglītības programmas. Skolā tiek īstenotas arī vairākas interešu izglītības programmas un skolēniem pieejami dažādi interešu izglītības veidi. Ādažu vidusskolas esošo materiālo un tehnisko bāzi (sporta zāli, aktu zāli, stadionu u.c.) izmanto ne tikai jaunieši, bet arī visi novada un blakus esošo pašvaldību iedzīvotāji. Ādažu vidusskolas telpās atrodas arī Ādažu novada bibliotēka un lasītava.

Ādažu mākslas un mūzikas skola ir profesionālās ievirzes izglītības iestāde, kurā tiek īstenotas 12 profesionālās ievirzes izglītības programmas: viena mākslas izglītībā – vizuāli plastiskā māksla un 11 mūzikas izglītībā. Skolas darbības mērķis ir veidot izglītības vidi, organizēt un īstenot izglītības

procesu, kas nodrošinātu profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības programmās noteikto mērķu sasniegšanu.

Pierīgas bērnu un jaunatnes Sporta skola darbu uzsāka 2010. gadā, lai īstenotu novadā profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu. Sporta skolas darbības mērķis ir veidot izglītības vidi, organizēt un īstenot izglītības procesu, kas nodrošinātu profesionālās ievirzes sporta izglītības mērķu sasniegšanu – veselā, fiziski, garīgi un emocionāli attīstītas personības veidošanu, kas ir motivēta aktīvam, kustīgam dzīvesveidam un apzinās sporta pozitīvo ietekmi cilvēka personības veidošanas procesā. Skolā darbojas 4 sekcijas: džudo, orientēšanās sports, mākslas vingrošana, volejbols.

Ādažu novadā darbojas privāta skola – **Ādažu Brīvā Valdorfa skola**, kura ietver gan vispārējo vidējo, gan pirmskolas izglītību. Valdorfpedagoģijas pamatā ir vispārēja harmoniska jaunā cilvēka audzināšana. Mācību process veidots, vienlaicīgi attīstot gribu, jūtas un domāšanu un ļaujot uzplaukt bērna individualitātei.

Kopš 2007. gada 1. jūlija Ādažos darbojas **privātā pirmskolas izglītības iestāde „Pasaku valstība”**, kas tika veidota, lai bērni vecumā no 1,5 gadiem līdz skolas vecumam, kas ir pamats cilvēka vispārējā attīstībā, saņemtu maksimālo atbalstu un profesionālu ieteikumu, ņemot vērā katra individualitāti.

Kopš 2008. gada septembra beigām Ādažu novadā darbojas jauna privātā pirmskolas izglītības iestāde – **privātās izglītības iestādes „PATNIS” pirmskolas filiāle „Ādaži”**.

Kopš 2009. gada februāra beigām savu darbību Ādažos ir uzsākusi **YAMAHA mūzikas skola**, kura piedāvā bērniem vecumā no 4 mēnešiem līdz 4 gadiem apmeklēt muzikālās nodarbības. Nodarbībās tiek ietverta muzicēšana, kustības, runa, praktiskas darbošanās, kas nodrošina bērna vispusīgu attīstību.

Ādažu novadā jāveicina alternatīvas izglītības centru veidošanos, kuros tiktu piedāvāti dažādi pakalpojumi, t.sk., iespēja apmeklēt datorklasi ar interneta pieslēgumu, nodarboties ar akmens kalšanu, māla apstrādi, koka grebšanu, metāla apstrādi, mākslu, aušanu, filcēšanu, adīšanu, tamborēšanu, papīra mākslu, sveču darināšanu utt.

Ādažu novadā jāveicina ne tikai kultūrizglītība, bet arī cilvēku aktivitāte dažādos sporta, mūzizglītības un interešu izglītības pasākumos. Regulāri jādomā, kā sekmēt jauniešu un citu iedzīvotāju zināšanu un prasmju līmeni. Sekmīgai mūzizglītības attīstībai Ādažu novada teritorijā būtu nepieciešams izveidot atbilstošu infrastruktūru.

Sports

Novadā ir liela aktivitāte sporta jomā. Sporta aktivitātes novada teritorijā pārsvarā koncentrējas Ādažu ciemā: Ādažu sporta centrā, Ādažu vidusskolas stadionā u.c. Bez minētajām organizācijām novadā ar sporta aktivitātēm atbilstoši skolu programmām nodarbojas Ādažu vidusskola un Ādažu Brīvā Valdorfa skola.

Sporta centrā katrs var atrast sev piemērotāko nodarbošanās veidu, jo piedāvāto pakalpojumu klāsts ir plašs: baseins, kur iespējams peldēt gan patstāvīgi, gan arī treneru vadībā, trenāžieru zāle ar pieredzējušu fitnesa treneri, aerobikas zāle, kur pieejami 5 dažādu nodarbību veidi, cīņas zāle, sporta spēļu zāle un galda tenisa zāle, turklāt centra apmeklētājiem pieejama arī sauna, džakuzi un tvaika pirts.

Ādažu novadā aktīvi darbojas 7 sporta sekcijas (basketbols, džudo, sambo, florbols, grieķu-romiešu cīņa, teniss, volejbols) un 2 sporta klubi (futbola, hokeja). Vissenākās tradīcijas Ādažu novadā ir basketbolam un cīņu sportam (grieķu – romiešu cīņai, džudo un sambo). Ādažu basketbols ir ievērojams ar to, ka komandas tiek veidotas no vienas skolas audzēkņiem. Panākumus Rīgas rajona

mērogā ir guvusi florbola komanda Ādaži. Daudzi jaunie cīkstoņi veiksmīgas treneru sadarbības rezultātā sekmīgi piedalās dažāda mēroga sacensībās grieķu-romiešu cīņā un džudo, izcīnot godalgotas vietas gan Latvijas, gan Eiropas, gan arī Pasaules mērogā. Ādažu volejbolistes sekmīgi piedalās Latvijas čempionātos. Netālu no Sporta centra atrodas Ādažu tenisa centrs, kur pieredzējušu treneru vadībā trenējas gan lieli, gan mazi sportisti, kas pazīstami jau Latvijas un Eiropas mērogā. 2006. gadā Ādažos nodibināja futbola klubu Ādaži, kur spēles meistarību apgūst 7–18 gadus veci zēni un jaunieši. Futbolu spēlē arī veterānu komanda, kas regulāri piedalās Ziemeļvidzemes futbola līgas čempionātos un iegūst godalgotas vietas. 2007. gadā tika dibināts hokeja klubs „Ādaži”. Ādažos attīstās arī veiksboards un motobols.

2005.-2007. gadu laikā tika veikta Ādažu vidusskolas stadiona izbūve. Darbu laikā tika noasfaltēti pievadceļi, izveidoti 2 volejbola laukumi, 2 basketbola laukumi, skrejceļš 10 m platumā ar asfaltbetona segumu, paredzot lietus novadīšanas sistēmas izbūvi apkārt esošajam futbola laukumam, kā arī veikti citi būvdarbi. Tomēr neizbūvēts un neiekārtots palika sporta stadiona laukums, kas nodrošinātu augsni futbola un vieglatlētikas veiksmīgai attīstībai. Neizbūvētais sporta laukums liedz pilnībā nodrošināt pilnvērtīgas fiziskās slodzes nodrošināšanu skolēniem. Ādažu novadā trūkst visām nepieciešamajām prasībām atbilstošu, labiekārtotu futbola laukumu un citu labiekārtotu sporta laukumu.

2008. gada aprīlī Ādažos tika atklāts skeitparks. Skeitborda laukums ir atklāta tipa laukums un pieejams pilnīgi visiem interesentiem. Skeitborda laukumā izbūvētās skrituļošanas rampas ir paredzētas kā individuālai lietošanai, tā arī profesionālu sporta pasākumu rīkošanai.

Ādažu novadā ir neliels sporta būvju deficīts, kas nepieciešams jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanai. Nepieciešami līdzekļi sporta un spēļu laukumu izveidei, „Veselības taku” izveidei, velomaršrutu izveidei, kā arī citu aktivitāšu popularizēšanai un attīstībai. Ziemas periodā būtu jāattīsta ziemas sporta veidi: slidošana, distanču slēpošana. Novada teritorijas mežos būtu jāattīsta nūjošanas, pastaigu un skriešanas trases. Tāpat, pateicoties mežu reljefam, būtu jāattīsta „ārpusceļu” velotrases.

Tūrisms

Domājot par tūrismu Ādažu novadā, jāņem vērā Ādažu novada izdevīgais ekonomiski ģeogrāfiskais stāvoklis un jāattīsta nozares, kas būtu saistītas ar tūristu apkalpošanu. Lai piesaistītu tūristus, jārada interese par vietu. Ādažu novads neizceļas ar nozīmīgiem dabas, vēstures vai kultūras pieminekļiem, tomēr interesi var piesaistīt dabas apstākļi – Gauja un daudzie ezeri, kā arī daudzās pieturvietas uz Rīgas-Tallinas (Via Baltica) autoceļa. Turklāt Ādažu novads atrodas tuvu Rīgas jūras līcim. Plānojot novada attīstību, šīs priekšrocības būtu jāizmanto, attīstot nozares, kas būtu saistītas ar tūristu apkalpošanu.

Novada teritorijas ģeogrāfiskās priekšrocības, kuras varētu izmantot tūristu piesaistīšanai:

- iespēja apskatīt dažus ģeoloģiskus veidojumus, kas saistīti ar Baltijas jūras attīstības vēsturi (iekšzemes kāpas, lagūnu ezeri, Litorīnas jūras līdzenumi);
- daudzie ezeri, kuru krastos var iekārtot peldvietas un atpūtas vietas – kempingus, moteljus u.c.;
- zvejas vietas gan upēs, gan ezeros;
- ogošanas, sēņošanas vietas;
- laivošana;
- Gaujas kā ūdenstūrisma ceļš, ko varētu savienot ar Baltezeru, ja būtu iespējams atjaunot Gaujas – Baltezera kanālu;

- plašās mežu teritorijas un pietiekami daudzveidīgais mežu teritorijas reljefs, kur būtu iespējams izveidot „ārpusceļu” aktīvās atpūtas, skriešanas, nūjošanas, velo u.c. trases;
- aktīvos tūristus Ādažu novadā var ieinteresēt novada teritorijā izveidotais privātais lidlauks.

Novadā tūrisma nozarē pastāv problēma: novadā ir maz tūristu naktsmītņu (Nakšņošanas pakalpojumus Ādažu novadā piedāvā tikai daži viesu nami, un viens motelis), mazs naktsmītņu cenu un ērtības līmeņa diapazons, turklāt pavisam neattīstīta ir lēto naktsmītņu joma: kempingi, treileru parki, kempinga mājiņas u.tml. Ēdināšanas pakalpojumus Ādažu novadā piedāvā vairākas kafejnīcas („Ararats”, „Julata”, „SOL”, „Zefīrs” un „Upe” Ādažu ciemā), restorāni („Hesburger” Ādažu ciemā un „Eiropa” Baltezerā), bārs („SOL” – Ādažu ciemā) un ēdināšanas iestādes (bistro „Namma” Ādažu ciemā, kā arī picērija un krodziņš „Vanaga ligzda” Baltezerā), kas izveidotas Ādažu un Baltezera ciemos – pārējos ciemos vietu, kur paēst, trūks.

Novads varētu orientēties uz šādām galvenajām tūristu grupām:

- rīdziniekiem, kas vēlas nedēļas nogalē atpūsties ārpus pilsētas – pie ezera vai upes;
- rīdziniekiem un blakus esošo novadu iedzīvotājiem, kas vēlas izmantot Ādažu novada teritorijā esošo sporta infrastruktūru;
- Rīgas viesiem, kas varētu vēlēt nedaudz lētākas naktsmājas pilsētas tuvumā;
- caur braucošiem ceļotājiem, kas tikai uz mirkli apstātos, lai iegādātos kādu sev vajadzīgu lietu vai paēstu.

Kā jau minēts, Ādažu novada teritorijā ir liels skaits ezeru un ezeriņu. Mazais Baltezers no Rīgas apkārtnes ezeriem ir visdziļākais – 10 m. Pretī Mazajam Baltezeram atrodas Lielais Baltezers (5,85 km²). Ezera piecas salas – Ropažu sala, Liepu sala, Mazā sala, Auzu sala un Briežu sala – veido botānisko liegumu (13,3 km²), kur aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība. Abus Baltezerus un Gauju savieno Daugavas – Gaujas kanāls, kas šobrīd ir aizaudzis, veidots mākslīgi. To 1901.-1902. gadā izraka Rīgas koktirgotāju sabiedrība, lai Gaujas plosti nebūtu jāpludina uz Rīgu pa jūru. Sakārtojot zemes īpašumtiesību jautājumus un rekonstruējot Daugavas – Gaujas kanālu, Ādažu novadā tiktu veicināta ūdenstūrisma attīstība.

Ādažu novadā nav pietiekoši attīstīta tūrisma infrastruktūra. Informācija par Ādažu novadā apskatāmiem objektiem publicēta Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv (latviešu, angļu, krievu un vācu valodās) un apkopota bukletā „Ādažu novads” (kā latviešu, tā arī angļu valodā). Uz galvenajiem ceļiem un ielām ir uzstādītas norādes par kultūrvēsturisku un citu apskates objektu atrašanās vietu, bet nav izveidoti vienoti tūrisma maršruti, nav tūrisma un informācijas centra. Turklāt pie tūrisma un atpūtas vietām dabā ne visur ir izvietoti soliņi, atkritumu urnas, informācijas stendi utt.

Ādažos īpaši attīstās sporta joma, tāpēc novadā būtu nepieciešams izveidot aktīvās atpūtas un sporta centrus, kuros būtu pieejama velosipēdu, laivu, telšu un guļammaisu, distanču un slaloma slēpju, slidu un cita inventāra noma, sporta un tūrisma preču veikals, atpūtas un tūrisma informācijas punkts. Šādi centri varētu sekmīgi strādāt, ja Ādažu un citu pašvaldību teritorijās tiktu attīstītas atpūtas iespējas, sakoptas to teritorijas (piem., velomaršrutu izveide novadu teritorijās), papildus izveidojot apmetņu vietas, kurās būtu vietas teltīm, lauku virtuvēm, pirtīm utt. Sākumā būtu svarīgi attīstīt novirzienus, kuri dotu iespēju nopelnīt papildus līdzekļus, lai tālāk veiktu citus sabiedrībai nepieciešamos projektus pludmaļu, bērnu laukumu utt. izveidei, ierīkošanai.

Ādažu novadā ir izveidotas atsevišķas velomaršrutu trases pa koplīetošanas ceļiem. Nūjošanas, pastaigu, skriešanas un velo trašu izbūve nodrošinātu aktīvāku tūrisma jomas attīstību novadā.

Aktīvā tūrisma piekritējiem nepieciešamo atpūtas bāzi varētu izveidot, izcērtot nevajadzīgos kokus un krūmus, attīrot tuvumā esošos ūdensobjektus, ierīkojot celiņus un trases. Ņemot vērā to, ka Ādažu novada teritorija ir piemērota kvadraciklu un citu transportlīdzekļu aktivitātēm, atsevišķās

vietās varētu ierīkot motosporta trases, atpūtas un autotransporta kompleksus. Parkos varētu atrasties dažādu ar sportiskām aktivitātēm saistītu inventāru (velosipēdi, skrituļslidas, elektromobiļi, laivas, bumbas utt.) nomas.

Ādažu novadā ir vairāki viesu nami, tomēr trūkst kempingu un citu lētu naktsmītņu, kā arī tādu viesu namu, kas piedāvā pastāvīgu tūristu uzņemšanu. Varētu attīstīt arī „eko tūrismu”, kas būtu viena no jomām, kur lauku iedzīvotāji varētu pelnīt iztiku (piedāvājot pašu audzētus, ekoloģiski tīrus pārtikas produktus tūristiem, kas apmetušies tuvējās tūristu mītnēs u.tml.).

Ādažos trūkst arī izzinošo izklaides jomu: dabas takas, velomaršruti, kuru maršrutos var iepazīties ar novadā sastopamiem augiem, kokiem, dzīvniekiem un putniem. Ņemot vērā to, ka novadā atrodas Naura 2000 teritorija, kurā sastopamas ļoti daudzas pat retas un citur nesastopamas augu un putnu sugas, vajadzētu radīt iespēju ar šo dabas mantojumu iepazīties ikvienam iedzīvotājam, galvenokārt – jauniešiem. Izglītojošas dabas takas varētu būt apvienotas arī ar fiziskām aktivitātēm atrakciju veidā, lai padarītu „mācīšanos” interesantāku.

1.2.4.2 Nevalstiskās organizācijas un to darbība

Partnerības teritorijā darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas, kuru izveides pamatā ir vietējā iniciatīva. Vietējās iniciatīvas grupas pārstāv dažādas jomas: sportu, kultūru, izglītību u.c. Daļa no vietējo iniciatīvu grupām nav oficiāli reģistrētas kā nevalstiskās organizācijas (biedrības vai nodibinājumi), piem., kultūras centra paspārnē. Nevalstiskās organizācijas, kas darbojas biedrības „Gaujas Partnerība” teritorijā, pārstāv dažādas darbības sfēras:

1. **Nevalstiskās organizācijas pēc iedzīvotāju grupu aspektiem** (jauniešu, pensionāru, sieviešu un citas organizācijas):
  - apvienība, biedrība „Ādažnieces” (Attekas iela 20-41, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
  - biedrība „Podnieki” (Krustupes iela 10-75, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
  - biedrība „Kultūras centrs Altera Villa” (Ceriņu iela 16, Garkalne, Ādažu nov., LV-2164)
  - senioru klubiņš „Optimists” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
  - biedrība „Ādažu centrs” (Pirmā iela 44, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
  - biedrība cilvēku ar īpašām vajadzībām un viņu piederīgo atbalstam „Dzīvesspēks” (Pirmā iela 40-65, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
  - politiski represēto klubs (Ādažu novada Sociālā dienesta Atbalsta centrs, Gaujas iela 13/15, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
  - rokdarbu klubs „Ādažnieces” (Ādažu novada Sociālā dienesta Atbalsta centrs, Gaujas iela 13/15, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
  - Ādažu novada makšķernieku biedrība „Ūdensrozes” (Rasiņu iela 9, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
2. **Kultūra:**
  - jauktais koris „Jumis” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
  - jauniešu deju kolektīvs „Sprigulītis” (Gaujas iela 30, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)

- vidējās paaudzes deju kolektīvs „Sānsolītis” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
- folkloras kopa „Saulgrieži” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
- jauktais vokālais ansamblis „Mēs tikāmieš martā” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
- senioru vokālais ansamblis „Gaujmalas lakstīgalas” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
- Ādažu vidusskolas skolēnu deju kolektīvs „Rūta” (Gaujas iela 30, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164)
- amatiereteātris „Kontakts” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
- senioru līnijdeju grupa „Optimistes” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
- biedrība „Sprigulis” (Kultūras un radošās izglītības centrs, Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
- biedrība „Ādažu Fotografu biedrība” (Pirmā iela 21-34A, Ādaži, LV-2164)
- biedrība „Swing Dance LV” (Pirmā iela 10, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)

3. Sports:

- futbola klubs „Ādaži” (Kadaga 9-80, Ādažu novads, LV-2103)
- veikborda klubs „Promobius” („Pie vējupes”, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164)
- sporta klubs „Leģenda” (Rīgas gatve 28b, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164)
- fitnesa klubs „Spēka Pasaule” (Gaujas iela 30, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164)
- sporta klubs „Atdzimšana” (Dārza iela 5, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)
- jāšanas sporta klubs „Ellits” („Meža krasts”, Ādažu nov., LV-2164)
- sporta klubs „GSR” („Apses”, Ādažu nov., LV-2164)
- biedrība „HGK Motorsports” (Rīgas gatve 64, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)

4. Izglītība:

- biedrība „Privātā vidusskola Ādažu Brīvā Valdorfa skola” (Pirmā iela 26a, Ādaži, Ādažu nov., LV-2164)

Biedrības „Gaujas Partnerība” teritorijā esošās nevalstiskās organizācijas savas darbības nodrošināšanai sadarbojas ar vietējo pašvaldību, tās iestādēm un uzņēmējiem. Ādažu novada dome iespēju robežās sniedz finansiālu un materiālu palīdzību, kā arī palīdz ar telpām (vairākas NVO un interešu grupas tiek pasvaldības īrētā Kultūras un radošās izglītības centra telpās, Sociālā dienesta telpās, novada domes administratīvās ēkas zālē u.c.). Finanšu palīdzību nevalstiskajām organizācijām piešķir gan dome apstiprinātā gada budžeta ietvaros, gan uzņēmēji.

Vairākām nevalstiskajām organizācijām ir pieredze darbā ar projektiem. Piemēram, biedrība Ādažu Brīvā Valdorfa skola aktīvi iesaistās ar izglītību saistītu ES struktūrfondu apgūšanā. No 2008.gada septembra līdz 2010.gada maijam biedrība ir iesaistījies Comenius starptautiskā partnerības projektā. No 2008.gada septembra vairāk kā 10 biedrības biedri ir izmantojuši EEA un Comenius

grantus izglītības darbinieku mobilitātēm Norvēģijā un Vācijā. Nordplus programmas ietvaros ir saņemts finansiāls atbalsts skolēnu praksei Norvēģijā.

Plānots, ka ieviešot LEADER pieeju Ādažos, nevalstisko organizāciju darbība aktivizēsies. Jaunas NVO dibinās gan jaunas, gan esošās interešu iniciatīvu grupas, kas šobrīd sanāk kopā, bet nav reģistrējušās kā biedrības vai nodibinājumi. Nepieciešams veicināt NVO kapacitāti gan labiekārtojot to pulcēšanās un darbības vietas, t.sk., iegādājoties nepieciešamo aprīkojumu un iekārtas, gan atbalstot NVO dalībnieku un to mērķauditorijas apmācības, veicinot informācijas apmaiņu un pieredzes apmaiņu.

Vietējā rīcības grupa biedrība „Gaujas Partnerība”, sadarbojoties ar biedrību „Latvijas Pilsoniskā alianse”, interesentiem, neformālajām interešu grupām, jaunajām biedrībām un nodibinājumiem sniegs bezmaksas NVO juridiskās konsultācijas par biedrību / nodibinājumu dibināšanu, reģistrēšanu, veiksmīgu darbības uzsākšanu. Īstenojot biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģiju, novada NVO turpmākajā darbībā biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse” varēs nodrošināt grāmatvedības, lietvedības u.c. bezmaksas konsultācijas.

1.2.5 Zivsaimniecības nozīmība teritorijā

Akvakultūra ir viena no visstraujāk augošajām pārtikas ražošanas nozarēm pasaulē. Tā jau patlaban nodrošina aptuveni pusi no visām pārtikā patērētajām zivīm, taču tās iespējas vēl nav izsmeltas. Ņemot vērā to, ka caurmērā pasaulē un jo sevišķi Eiropā, t.sk. Baltijas jūrā sālsūdens zivju resursi samazinās, kas savukārt nozīmē arvien mazākas nozvejas kvotas, saldūdens zivju audzēšana attiecīgi iegūst arvien lielāku nozīmi. Eiropas Komisija tuvākajā nākotnē plāno gan paātrināt akvakultūras izaugsmi, gan palielināt akvakultūras produkcijas apjomus Eiropā, nosakot ilgtspējīgu izaugsmi par prioritāti starp citām sektora metodēm un plāniem.

Latvijas akvakultūras pastiprināta attīstība ir paredzēta Zemkopības ministrijas darbības stratēģijā un „Zivsaimniecības nozares Nacionālajā stratēģiskajā plānā (2007. - 2013. g.)”. Zemkopības Ministrija atbilstoši pieņemtajai stratēģijai un zivsaimniecības politikas dokumentam „Akvakultūras ilgtspējīgas attīstības un vadības stratēģija Latvijā (2007. - 2015. g.)” nolēmusi īpaši stimulēt zivsaimniecības nozari Latvijā, atbalstot visus Eiropas Zivsaimniecības fonda līdzfinansētajā atbalsta pasākumā „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” 2. kārtā iesniegtos projektu iesniegumus. Zemkopības Ministrija paredz, ka, lai realizētu nepieciešamo atbalstu šai nozarei, finanšu līdzekļus tai jāgūst arī no EZF 4. prioritārā virziena, kas vērsts uz sociālekonomiskās ietekmes seku novēršanu zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās (4. prioritārais virziens: Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība). Situācijā, kad ir liela interese par ieguldījumu veikšanu ekonomisko aktivitāti stimulējošās darbībās, Zemkopības ministrija uzskata, ka jārod iespējas vispirms atbalstīt tos projektus, kas orientēti uz zivsaimniecības nozares uzņēmējdarbības saglabāšanu un attīstīšanu¹.

Uz 2009. gada 1. janvāri Ādažu novadā 1415 ha bija zeme zem ūdensobjektiem, kas veido gandrīz 1/10 daļu no kopējās novada teritorijas, turklāt Ādažu novadā ir iespējas attīstīt darbības arī tādās zivsaimniecības nozares jomās, kur ūdensobjektu tuvums nav nepieciešams, piem., zivju pārstrādā un apstrādē.

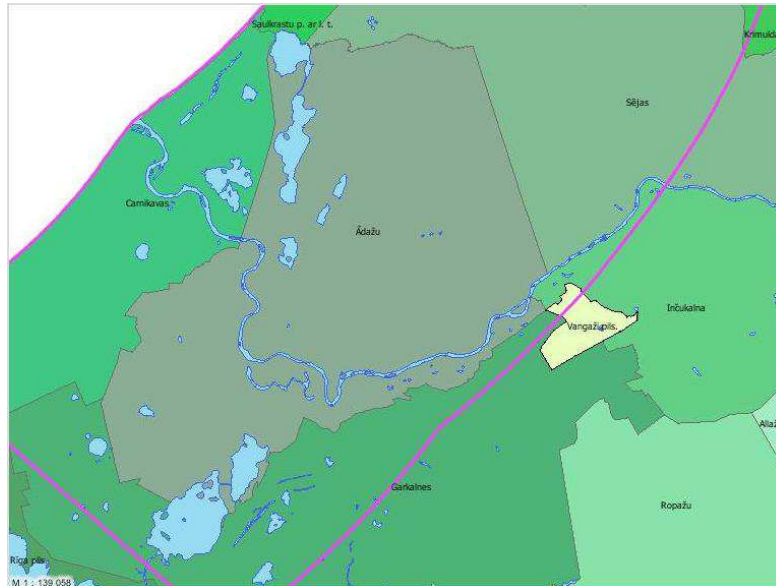
Kā jau tika minēts, uz 2009. gadu Ādažu novadā zivsaimniecības nozare nav īpaši attīstīta, tomēr vairāki uzņēmumi veic vai plāno veikt saimniecisko darbību tieši šajā nozarē. Ādažu novada ģeogrāfiskā un dabas vide ir piemērota gan akvakultūrai, gan zivju pārstrādei, gan tirdzniecībai: teritoriju šķērso nozīmīgs tranzīta ceļš VIA Baltika, tā ir salīdzinoši tuvu jūrai, kā arī novadā vairākās vietās ir labi attīstīta rūpniecība un loģistikai nepieciešamā infrastruktūra.

¹ <http://www.saimnieks.lv/Zivsaimnieciba/6486>; www.lvzaa.lv

Atbilstoši Lauku atbalsta dienesta noteiktajai piekrastes teritorijai ģeogrāfiskās informācijas sistēmā (teritorijai, kas ietilpst Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes teritorijā no jūras krasta līdz novilktajai līnijai, kas sakrīt ar Latvijas administratīvo teritoriju jūras robežu projekciju 15,5 kilometru attālumā iekšzemē), izmantojot Valsts zemes dienesta administratīvo teritoriju robežu datus pēc stāvoķļa 16.06.2011., viss Ādažu novads ietilpst piekrastes teritorijā.

Attēls 1-11 Ādažu novada teritorija Lauku reģistra ģeogrāfiskajā informācijā

Informācijas avots: Lauku atbalsta dienesta mājas lapa

Lielākais zivju pārstrādes uzņēmums Ādažu novadā ir SIA „KH Select”, kurā strādā vairāk kā 50 darbinieki (t.sk., vairāk kā puse ir Ādažu novada iedzīvotāji, kas dzīvo dažādos Ādažu novada ciemos). Uzņēmums, ievēdot visas nepieciešamās izejvielas no Dānijas (iepakojumu) un Norvēģijas (lasi), Ādažos veic lašu iepakojšanu, lai vēlāk to izvestu tirdzniecībai uz ES valstīm.

Novada teritorijā esošie ūdensobjekti ir piemēroti akvakultūras attīstībai, lai gan šobrīd tikai viens uzņēmums – zemnieku saimniecība „Stirniņas” ir uzsācis šo darbības veidu. Z/s „Stirniņas” ir Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācijas (LVZAA) biedrs un savu darbību plāno attīstīt Ādažu novada Ilķenes ciemā kā makšķerēšanas dīķsaimniecība un arī preču zivsaimniecība.

LVZAA ir atvērta sabiedriska organizācija (2008. gadā – vairāk nekā 130 biedru visā Latvijā), kura savā darbībā liek uzsvāru ne tikai uz saldūdens vēžu un zivju audzēšanu, bet it sevišķi uz lauku attīstību un nodarbinātības dažādošanu laukos, tādējādi tās mērķi attīstot akvakultūras apakšnozari Latvijā, pilnīgi sasaucas ar LEADER programmas mērķiem.

Nemot vērā:

1. augstā minēto par zivsaimniecības nozīmi Ādažu novada teritorijā,
2. to, ka Ādažu novada dome nav īstenojusi projektus pasākumā „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”, atbilstoši 07.07.2008. Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 525 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”” (un nav paredzams, ka to varēs darīt nākotnē),
3. 27.01.2009. Ministru Kabineta noteikumu Nr. 78 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā Eiropas Zivsaimniecības

fonda pasākumiem zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstības stratēģiju īstenošanai” (ar grozījumiem līdz 12.08.2011.) nosacījumus, kā arī

4. 07.07.2008. Ministru Kabineta noteikumos Nr. 515 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība vietējo attīstības stratēģiju īstenošanai” noteiktās prasības,

biedrība „Gaujas Partnerība” kā teritoriju, kurā varēs tikt īstenota Rīcības programmas pasākuma aktivitāte „Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība”, nosaka visu biedrības darbības teritoriju – Ādažu novada teritoriju.

1.3 Vietējās attīstības stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums

1.3.1 Stiprās puses

Biedrības „Gaujas Partnerība” attīstības stiprās puses:

- Ādažu novada teritorija atrodas izdevīgā ekonomiski ģeogrāfiskā vietā. Teritorijai cauri tek upe Gauja un lielu teritorijas daļu aizņem ezeri. Teritoriju šķērso VIA Baltica autoceļš A1 „Rīga – Ainaži”. Teritorija ir dažāda no vides un reljefa viedokļa, kas ir labs priekšnoteikums aktīvā tūrisma un sporta attīstībai.
- Teritorijas attīstības centrā, Ādažu ciemā, ir labi attīstīta infrastruktūra kultūras, sporta un izglītības vajadzībām. Pašvaldībā darbojas vairākas pašvaldības un privātas pirmsskolas, vispārējās, kā arī mākslas un mūzikas izglītības iestādes. Ādažu kultūras centrā darbojas daudzveidīgi pašdarbības kolektīvi. Ciema iedzīvotājiem ir iespēja sportot mūsdienīgā sporta centrā ar baseinu.
- Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju skaitam ir tendence katru gadu palielināties vidēji par 3,2% gadā. Iedzīvotāju skaits ar katru gadu pastāvīgi palielinās visos novada ciemos. Teritorijā ir attīstīta kvalitatīva sociālās palīdzības sistēma, ir radīti nepieciešami priekšnoteikumi tās tālākai pilnveidošanai.
- Stipras, stabilas un attīstītas zemnieku saimniecības. Lauksaimniecības nozarei Ādažos ir vairākos gadu desmitos uzkrāta pieredze. Novada teritorijā ir piemēroti klimata, reljefa apstākļi un augsnes resursi lauksaimniecības attīstībai.
- Ādažu novads ir strauji augošs un aktīvs, uzņēmējdarbība attīstās vairākos virzienos – ir gan ražotāji, gan pakalpojumu sniedzēji, gan liels skaits tirdzniecības uzņēmumu.
- Partnerības teritorijā darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas, kuru izveides pamatā ir vietējā iniciatīva, kas pārstāv dažādu sociālo grupu intereses. Ādažu vietējās rīcības grupas darbībai ir sabiedrības un Ādažu novada domes atbalsts.
- Vairākiem Partnerības biedriem ir pieredze projektu izstrādē un vadībā, finanšu piesaistē, finanšu pārvaldībā un projektu vērtēšanā.
- Partnerības darbības teritorijā ir izveidota laba bāze informācijas plūsmai starp pašvaldību, uzņēmējiem, NVO un privātām personām – darbojas Ādažu novada domes mājas lapa www.adazi.lv un vietējais laikraksts „Ādažu Vēstis”.

1.3.2 Vājās puses

Biedrības „Gaujas Partnerība” attīstības vājās puses:

- Līdz šim realizēti maz NVO, pašvaldības un uzņēmēju sadarbības projektu, katra organizācija pārsvarā ir koncentrēta uz savu problēmu risināšanu savu iespēju robežās, ir maza pieredze kopīgā problēmu risināšanā un teritorijas attīstības plānošanā. Nav izveidojusies cieša sadarbība starp pašvaldību, uzņēmējiem un privāto sektoru.
- Partnerības teritorijā sociālā un ekonomiskā attīstība nav līdzsvarota, pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā nav līdzīgas. Pakalpojumu infrastruktūras liela koncentrācija Ādažu centra ciemā, kā rezultātā citās apdzīvotās vietās problemātiska jauna pakalpojumu infrastruktūras izveide.
- Mazajiem uzņēmējiem, zemniekiem un amatniekiem nav infrastruktūras pārstrukturizācijai. Nav īpaši attīstīta zvejniecības nozare, kaut arī Ādažu novada teritorijā tai ir iespējas.
- Ādažu novada teritorijā neatrodas republikas nozīmes dabas, vēstures vai kultūras pieminekļi. Nevienmērīgi un nepietiekami attīstīta tūrisma un rekreācijas infrastruktūra. Pagaidām nav izstrādāts vienots tūrisma un atpūtas iespēju plānojums, kas ietver sadarbību, vienotu maršrutu, informāciju, teritoriju labiekārtošanu un elementāru tūristiem svarīgu pakalpojumu piedāvājumu.
- Biedrība „Gaujas Partnerība” ir tikko nodibināta, tā nav plaši pazīstama.
- Nepietiekoša materiālā bāze dažādās jomās.

1.3.3 Iespējas

Biedrības „Gaujas Partnerība” attīstības iespējas:

- Iesaistīt vietējos iedzīvotājus sava novada attīstībā, attīstīt iniciatīvu sabiedrībā. Stiprināt NVO un interešu grupu kapacitāti. Apvienot NVO, vietējo uzņēmēju un pašvaldības intelektuālos un materiālos resursu novada ilgtermiņai attīstībai.
- Līdzsvarot Partnerības teritorijā sociālo un ekonomisko attīstību tā, lai pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā ir līdzīgas.
- Radīt jaunas darba vietas, palīdzot attīstīt nepieciešamo infrastruktūru jauniem un esošiem uzņēmējiem tūrisma, kultūras, sadzīves pakalpojumu, zivsaimniecības un citās jomās.
- 2010. gadā sāka darboties jaunais kultūrizglītības centrs, kas paver jaunas iespējas mākslas un kultūras dzīves attīstībai novadā.
- Apzināt un sakārtot esošo dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, labiekārtot apkārtni, tā palielinot vietējo iedzīvotāju interesi par savu novadu un piesaistot tūristus.
- Iespēja pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES teritorijā realizējamiem projektiem.
- Iespēja attīstīt kontaktus un ciešu sadarbību ar citām partnerībām Latvijā un ārzemēs, iegūt viņu pieredzi, projektu idejas un apgūt jaunus problēmu risinājumus.

1.3.4 Draudi

Biedrības „Gaujas Partnerība” attīstības draudi:

- Ekonomiska atkarība no Rīgas darba devējiem un pieaugošs bezdarba līmenis pēdējā pusgada laikā.
- Liela daļa potenciālo brīvā laika pavadīšanas teritoriju publisko ūdenstilpņu tuvumā atrodas privātpašumā, kā rezultātā ir apgrūtināta jaunu publisko teritoriju izveide un labiekārtošana.

- Neprognozējamas sekas saistībā ar pašvaldības budžeta līdzekļu samazinājumu.
- Neprognozējamas sekas izglītības un medicīnas sistēmas reformai, kas var samazināt pakalpojumu pieejamību un kvalitāti.
- Nekontrolējama vides piesārņošana, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

1.4 Vietējās rīcības grupas līdzdalība teritorijas attīstībā

1.4.1 Vietējās attīstības stratēģijas nepieciešamības apraksts

Ekonomiskās un sociālās situācijas uzlabošanās sekmē gan fizisku, gan juridisku personu dzīves un darbības līmeni. Tāpēc veiksmīgākai un ilgtspējīgākai attīstībai nepieciešams, lai visas konkrētajā teritorijā dzīvojošās un darbojošās personas kopīgi plāno un īsteno teritorijas attīstības pasākumus. Līdz šim Ādažu novadā sadarbība starp pašvaldību, kas izstrādā vietējā līmeņa plānošanas dokumentus, un sabiedrības pārstāvjiem nav bijusi īpaši aktīva un, veidojot vietējo rīcības grupu Ādažos, tika domāts par to, lai tajā tiktu pārstāvēts plašs interesentu loks gan no pašvaldības, gan NVO un uzņēmējiem, gan vietējiem iedzīvotājiem. Viens no biedrības dibināšanas mērķiem bija sekmēt visu minēto jomu pārstāvju sadarbību, strādājot pie vietējās Attīstības stratēģijas izstrādes, t.sk., esošās situācijas izvērtējuma, mērķu izvirzīšanas, prioritāšu un rīcību noteikšanas utt., lai novērstu vai mazinātu vairākas pastāvošās problēmas.

Biedrība „Gaujas Partnerība” vietējo Attīstības stratēģiju izstrādāja ar **mērķi** paaugstināt vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, sekmēt uzņēmējdarbības un nevalstisko organizāciju darbību biedrības darbības teritorijā, kā arī aizsargāt un sakārtot vietējos dabas resursus un objektus. Katrs iedzīvotājs vēlas dzīvot sakārtotā, drošā, tīrā un attīstītā vidē. **Uzņēmējiem** ir svarīgi, lai teritorijā, kur viņi attīsta savu uzņēmējdarbību, ir mūsdienīga, sakārtota un pieejama infrastruktūra, pieejams darbaspēks ar atbilstošu izglītību, kvalifikāciju un prasmēm, kā arī vietējo pašvaldības iestāžu atbalsts. **Nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotāju** interešu grupām ir svarīgi, lai viņi tiktu pamanīti un atbalstīti. Savukārt **pašvaldībai** ir svarīgi ne tikai nodrošināt, lai tās sniegtie pakalpojumi ir kvalitatīvi un attiecīgajai mērķauditorijai pieejami, infrastruktūra sakārtota, bet arī to, lai vietējie iedzīvotāji, uzņēmēji un nevalstiskās organizācijas var dzīvot un darboties sakārtotā, attīstītā vidē, lai viņu vēlmes tiktu uzklautas un iespēju robežās arī atbalstītas.

Ņemot vērā to, ka līdz šim **sadarbība starp publisko un privāto sektoru** nav bijusi pietiekami aktīva, bet veiksmīgas attīstības pamatā ir visu interešu un vēlmju apzināšana, vietējās rīcības grupas uzdevums būs šo situāciju mainīt. Līdzdarbojoties vietējās Attīstības stratēģijas izstrādē **tika sekmēta ne tikai savstarpējā sadarbība, bet arī rasti kopīgi risinājumi** Ādažu novada teritorijas sekmīgai ilgtspējīgai attīstībai. Biedrības „Gaujas partnerība” Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam tika izmantota, gatavojot Ādažu novada attīstības programmu 2011.-2017. gadam, kas tika apstiprināta 09.12.2010. Līdz 2010. gada decembra sākumam spēkā esošais dokuments, kurā norādīti Ādažu novada teritorijas attīstības mērķi, vērtības, vīzijas, stratēģijas un uzdevumi, bija 2005. gadā apstiprinātā Ādažu pagasta attīstības programma un bija redzams, ka novadā līdz 2009. gadam trūka esošai sociālai un ekonomiskai situācijai atbilstoša plānošanas dokumenta.

Izstrādājot vietējo Attīstības stratēģiju, tika ievērots LEADER programmas darbības princips un virsmērķis: līdzsvarot dažādu teritoriju sociāli ekonomisko attīstību līmeni. šis princips tiks ievērots gan izstrādājot un īstenojot stratēģiju, gan vērtējot konkrētos projektus.

Plānojot teritorijas attīstību, uzvaru **būtu nepieciešams likt ne tik daudz uz novada centra, kā uz perifērijas attīstību – uz nomaļāku un līdz šim novārtā atstātu vietu attīstību**. Šo principu atbalsta arī LEADER programma, kas finansējumu piešķir nevis pilsētām, bet gan relatīvi mazāk apdzīvotām un attīstītām vietām. Tas sekmētu ekonomiski sociālās situācijas izlīdzināšanos dažādās

novada vietās, tāpēc jāatbalsta iniciatīvas, kuras var tikt īstenotas šādās nomaļās novada vietās, īpaši tad, ja tās spēj nodrošināt un radīt darbavietas, vai ieņēmumus vietējiem iedzīvotājiem viņu dzīves vietā.

1.4.2 Vietējās rīcības grupas teritorijas attīstības vīzija

Biedrības „Gaujas Partnerība” izstrādātā vīzija atspoguļo redzējumu par to, kādam būtu jābūt biedrības darbības teritorijas – Ādažu novadam – pēc pieciem gadiem. Teritorijā ir:

- Sakopta vide;
- Aktīva un atsaucīga sabiedrība;
- Daudzveidīgas brīvā laika pavadīšanas un tūrisma iespējas;
- Attīstīta kultūras un sporta dzīve;
- Uzņēmējdarbībai labvēlīga vide;
- Sekmēta un turpināta jaunu darba vietu radīšana.

1.4.3 Vietējās rīcības grupas teritorijas attīstības galvenās prioritātes un rīcība, un tās raksturojums

Pamatojoties uz esošās situācijas izvērtējumu, SVID analīzes rezultātiem, darba grupās un iedzīvotāju aptaujā izteiktajiem viedokļiem, tika definētas galvenās problēmas biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā:

1. Nepieciešams sekmēt iedzīvotāju apmācību un sabiedriskās aktivitātes Ādažu novada teritorijā. Ņemot vērā to, ka iedzīvotājiem ir vēlme attīstīt esošas un ieviest jaunas aktivitātes sporta, kultūras, izglītības, atpūtas un citās brīvā laika pavadīšanas jomās, bet trūkst nepieciešamo resursu to īstenošanai, būtu nepieciešams atbalstīt tādus projektus, kas veicina iedzīvotāju zināšanu un prasmju līmeni, kā arī viņu iesaistīšanos dažādās sabiedriskajās aktivitātēs, t.sk., starptautiskā mērogā. Nepieciešams sekmēt kultūrizglītības pieejamību visiem, kas to vēlas iegūt, nodrošinot šim mērķim nepieciešamo materiāltehnisko bāzi, kā arī atbilstošas telpas. Veicinot kultūrizglītību, īpaša uzmanība būtu jāpievērš inovatīvu tehnoloģiju un risinājumu veicināšanai.
2. Nepieciešams uzlabot dzīves vidi Ādažu novadā, lai visiem iedzīvotājiem, tūristiem un citām personām, kas apmeklē Ādažu novadu, būtu patīkami uzturēties, dzīvot un darboties tajā, lai būtu līdzsvars starp dabas aizsardzību un cilvēkiem nepieciešamo infrastruktūru. Īstenojot stratēģiju, nepieciešams panākt, lai cilvēki, kas dzīvo un uzturas Ādažu novadā, var saņemt visus nepieciešamos sociālos pakalpojumus un atpūtas iespējas. Turklāt uzlabojumus nepieciešams veikt tajās Ādažu novada teritorijās, kur dzīves vide nav līdzvērtīgi augsta ar citām novada attīstītākajām teritorijām.
3. Jāveicina uzņēmējdarbība un individuālā nodarbinātība Ādažu novada teritorijā, t.sk., tūrisma, lauksaimniecības, zivsaimniecības un ar zivsaimniecību nesaistītās jomās. Jāsniedz atbalsts gan esošu uzņēmumu, gan jaunu uzņēmumu un individuālā darba veicēju darbībai, darba vides uzlabošanai un zināšanu apguvei.

Ņemot to vērā, biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas rīcības plānā ir noteiktas 3 prioritātes un 8 rīcības.

Rīcības plānā noteiktās prioritātes un rīcības tiks īstenotas projektu veidā un to finansēšanai paredzēts piesaistīt Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Zivsaimniecības fonda, kā arī Latvijas valsts budžeta līdzekļus. Plānotais prioritāšu un rīcību atbalstam paredzamais finansējums % pret kopējo biedrības teritorijā pieejamo atbalstu LAP un EZF RP ietvaros sniegts tabulā.

Tabula 1-3 Biedrības „Gaujas Partnerība” prioritāšu un rīcību atbalstam paredzamais finansējums, % pret kopējo atbalstu Lauku attīstības programmas un Eiropas Zivsaimniecības fonda Rīcības plāna ietvaros

Prioritāte	Rīcība	Paredzamais finansējums (% pret kopējo atbalstu)	
		LAP ietvaros	EZF RP ietvaros
1. Iedzīvotāju apmācība un sabiedrisko aktivitāšu attīstība	1.1. Atbalsts iedzīvotāju apmācībai, izglītošanai un jaunu iemaņu iegūšanai, kā arī kultūrizglītības apgūšanai nepieciešamo materiālo resursu pieejamībai visiem cilvēkiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis	67,48 %	
	2.1. Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu un īstenošanas vietu attīstība, izveide un labiekārtošana, to pieejamības un informācijas nodrošināšana, t.sk., nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšana, teritorijas labiekārtošana un visu iedzīvotāju grupu iesaistīšana tajās, (arī starptautiskā mērogā), dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība		75%
	2.2. Atbalsts iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzībai, jaunu alternatīvu sociālo un sadzīves pakalpojumu izveidei, un esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pilnveidošanai, t.sk., tiem nepieciešamo telpu un materiāltehniskās bāzes (aprīkojuma un inventāra) nodrošināšanai, sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai	2,52 %	
3. Uzņēmējdarbības un individuālās nodarbinātības attīstība	3.1. Atbalsts nodarbinātības, t.sk., sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, un mikrouzņēmējdarbības veicināšanai un pakalpojumu dažādošanai		5 %
	3.2. Tūrisma pakalpojumu un pakalpojumu zivsaimniecībai dažādošana vai pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem		20 %
	3.3. Uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un materiāltehniskās bāzes nodrošināšana	10 %	

Prioritāte	Rīcība	Paredzamais finansējums (% pret kopējo atbalstu)	
		LAP ietvaros	EZF RP ietvaros
	3.4. Atbalsts lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana	10 %	
	3.5. Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos	10 %	

1. prioritāte – ledzīvotāju apmācība un sabiedrisko aktivitāšu attīstība

Prioritātes **mērķis** ir veicināt vietējo iedzīvotāju zināšanas un prasmes, veicināt un atbalstīt kultūrizglītības īstenošanu un apgūšanu Ādažu novada teritorijā.

Profesionāli un zinoši cilvēki var ne tikai sekmēt savu darba un dzīves vidi, ģenerēt jaunas idejas, bet arī veicināt sava darba produktivitāti. Lai sekmētu iedzīvotāju zināšanas un prasmes kādā no jomām, jaunas pieredzes iegūšanu, nepieciešams sniegt viņiem iespēju apmeklēt dažādas mācības, seminārus utt., neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis. Jebkuram uzņēmējam ir svarīgi, lai viņu darbinieki būtu zinoši un ar nepieciešamām iemaņām, taču apmācības var sekmēt arī jaunu individuālo darbu rašanos Ādažu novadā.

Ādažu novadā darbojas vairākas izglītības un kultūras iestādes, kurās, pārsvarā, jaunieši, var apgūt gan obligāto, gan papildus izglītību. Pieaugušiem ir iespēja apmeklēt arī dažādus Sociālā dienesta rīkotos kursus un apmācības. Taču šāda iespēja nav visiem iedzīvotājiem, tāpēc nepieciešams sekmēt kultūrizglītības pieejamību visiem Ādažu novada iedzīvotājiem. Tam nepieciešams nodrošināt nepieciešamos materiāltehniskos līdzekļus, veidot un ierīkot atbilstošas vietas kultūrizglītības īstenošanai utt. Veicinot kultūrizglītību, īpaša uzmanība būtu jāpievērš inovatīvu tehnoloģiju un risinājumu veicināšanai.

Tabula 1-4 1. Prioritātes stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> – Teritorijas attīstības centrā, Ādažu ciemā, ir labi attīstīta infrastruktūra kultūras, sporta un izglītības vajadzībām. – Pašvaldībā darbojas vairākas pašvaldības un privātas pirmsskolas, vispārējās, kā arī mākslas un mūzikas izglītības iestādes. – Ādažu kultūras centrā darbojas daudzveidīgi pašdarbības kolektīvi. – Ciema iedzīvotājiem ir iespēja sportot mūsdienīgā sporta centrā ar baseinu. – Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju skaitam ir tendence katru gadu palielināties. – Teritorijā ir attīstīta kvalitatīva sociālās palīdzības sistēma, ir radīti nepieciešami priekšnoteikumi tās tālākai pilnveidošanai. – Partnerības teritorijā darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas, kuru izveides pamatā ir vietējā iniciatīva, kas pārstāv dažādu sociālo grupu intereses. – Ādažu novads ir strauji augošs un aktīvs. – 2010. gadā sāka darboties jaunais kultūrizglītības centrs, kas paver jaunas iespējas mākslas un kultūras dzīves attīstībai novadā. 	<ul style="list-style-type: none"> – Līdz šim realizēti maz NVO, pašvaldības un uzņēmēju sadarbības projektu. – Nav izveidojusies cieša sadarbība starp pašvaldību, uzņēmējiem un privāto sektoru. – Partnerības teritorijā sociālā un ekonomiskā attīstība nav līdzsvarota, pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā nav līdzīgas. – Nevienmērīgi un nepietiekami attīstīta tūrisma un rekreācijas infrastruktūra. – Esošā kultūrizglītībai pieejamā materiāltehniskā bāze nav pietiekama.

Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> – Iesaistīt vietējos iedzīvotājus sava novada attīstībā, attīstīt iniciatīvu sabiedrībā. – Stiprināt NVO un interešu grupu kapacitāti. Apvienot NVO, vietējo uzņēmēju un pašvaldības intelektuālos un materiālos resursu novada ilgtspējīgai attīstībai. – Līdzsvarot partnerības teritorijā sociālo un ekonomisko attīstību tā, lai pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā ir līdzīgas. – Iespēja pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES teritorijā realizējamiem projektiem. – Iespēja attīstīt kontaktus un ciešu sadarbību ar citām partnerībām Latvijā un ārzemēs, iegūt viņu pieredzi, projektu idejas un apgūt jaunus problēmu risinājumus. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ekonomiska atkarība no Rīgas darba devējiem un pieaugošs bezdarba līmenis pēdējā pusgada laikā. – Liela daļa potenciālo brīvā laika pavadīšanas teritoriju publisko ūdenstilpņu tuvumā atrodas privātīpašumā, kā rezultātā ir apgrūtināta jaunu publisko teritoriju izveide un labiekārtošana. – Neprognozējamas sekas saistībā ar pašvaldības budžeta līdzekļu samazinājumu. – Neprognozējamas sekas izglītības un medicīnas sistēmas reformai, kas var samazināt pakalpojumu pieejamību un kvalitāti.

Prioritāti plānots īstenot, izmantojot **1 rīcību**.

Vietējā Attīstības stratēģijā noteiktā prioritāte un veicamās rīcības kopumā atbilst **Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos** (Rīgas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020. gadam, Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011. gadam) noteiktajām prioritātēm, mērķiem un rīcības virzieniem:

1. mērķis – Augsta cilvēkresursu kvalitāte un attīstība

1.2. rīcība – Veselības, sociālās, izglītības un kultūras infrastruktūras un pakalpojumu attīstība

1.2.3. uzdevums – sekmēt sociālo pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu, daudzveidības paplašināšanu un pieejamību

1.2.4. uzdevums – sekmēt izglītības kvalitātes paaugstināšanu

1.2.5. uzdevums – sekmēt kultūras un kultūrizglītības infrastruktūras attīstību un pasākumu pieejamību

1.4. rīcība – Nodarbinātībai labvēlīgu priekšnosacījumu radīšana

1.4.1. uzdevums – nodrošināt aktīvas nodarbinātības politiku reģionā

1.4.2. uzdevums – sekmēt mūžizglītības kvalitātes un pieejamības paaugstināšanu

1.5. rīcība – Informācijas sabiedrības veidošana

1.5.1. uzdevums – sekmēt informācijas sabiedrību reģionā

1.6. rīcība – Pilsoniskas sabiedrības veidošana

1.6.1. uzdevums – sekmēt iedzīvotāju sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām

3. mērķis – Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība

3.1. rīcība – Inovāciju paplašināšana uzņēmējdarbībā

3.1.1. uzdevums – īstenot Rīgas reģiona inovatīvās attīstības programmu

3.1.2. uzdevums – sekmēt sadarbību starp pašvaldībām, uzņēmējiem un augstskolām un pētniecības institūcijām reģionā

3.2. rīcība – Produktivitātes paaugstināšana

3.2.1. uzdevums – sekmēt produktivitātes paaugstināšanu teritoriju tradicionālās nozarēs un perspektīvās nozarēs

Vietējā Attīstības stratēģijā noteiktā prioritāte un veicamās rīcības kopumā atbilst **Latvijas Nacionālā attīstības plānā 2007.-2013. gadam** noteiktajām prioritātēm un pasākumiem:

1. prioritāte – Izglītots un radošs cilvēks

1.2. pasākums – Darbspēka sagatavošana atbilstoši darba tirgus pieprasījumam

1.3. pasākums – Mūžizglītība cilvēka radošā potenciāla un dzīves kvalitātes izaugsmei

1.4. pasākums – Izglītības infrastruktūras modernizācija

2. prioritāte – Uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība

2.1. pasākums – Lietišķās zinātnes rezultātu komercializācija, inovācija un tehnoloģiju pārnese

2.2. pasākums – Zināšanu pielietošana uzņēmumu konkurētspējas palielināšanai

2.4. pasākums – Radošo industriju attīstība

1. prioritāte „Iedzīvotāju apmācība un sabiedrisko aktivitāšu attīstība”	
1.1. rīcība „Atbalsts iedzīvotāju apmācībai, izglītošanai un jaunu iemaņu iegūšanai, kā arī kultūrizglītības apgūšanai nepieciešamo materiālo resursu pieejamībai visiem cilvēkiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis”	
Finansējuma apjoms	67,48 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstībai stratēģijas īstenošanai Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam ietvaros.
Ieviešanas laiks	no 01.01.2010. līdz 31.12.2013.
Īstenošanas kārtas	2 īstenošanas kārtas, laika posmā no 2011. līdz 2012. gadam.
Maksimālais apjoms vienam projektam	20 000 Ls
Rīcības mērķis	Attīstīt iedzīvotāju apmācību, izglītošanu un kultūrizglītības apgūšanu biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā, sekmējot iedzīvotāju izaugsmi un jaunu iemaņu iegūšanu.
Rīcības pamatojums	Rīcība paredzēta Ādažu novada iedzīvotāju apmācībai un izglītošanai, tādā veidā sekmējot viņu personisko izaugsmi un jaunu iemaņu iegūšanu. Tās īstenošanas laikā jāpalielinās iedzīvotāju zināšanu un prasmju līmenim un/ vai jāsamazinās sociālai nevienlīdzībai starp sociāli atstumtajām riska grupām. Rīcības ietvaros paredzēts sekmēt arī kultūrizglītības pieejamību Ādažu novada iedzīvotājiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu iespējas, vajadzības, dzīvesvieta un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis. Tiks atbalstīta kultūrizglītības īstenošanai nepieciešamo materiāltehnisko līdzekļu iegāde. Veicinot kultūrizglītību, īpaša uzmanība būtu jāpievērš inovatīvu tehnoloģiju un risinājumu veicināšanai.
Piedāvātie risinājumi	– iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem
Atbilstība plānošanas dokumentiem	Atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem: <ul style="list-style-type: none"> – 1. mērķa 1.2. rīcības uzdevumi (1.2.3, 1.2.4., 1.2.5.), 1.4. rīcības uzdevumi (1.4.1., 1.4.2.), 1.5. rīcības uzdevums (1.5.1.), 1.6. rīcības uzdevums (1.6.1.) – 3. mērķa 3.1. rīcības uzdevumi (3.1.1., 3.1.2.), 3.2. rīcības uzdevums (3.2.1.) Atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam: <ul style="list-style-type: none"> – 1. prioritātes 1.2., 1.3., 1.4. pasākumi – 2. prioritātes 2.1., 2.2., 2.4. pasākumi

2. prioritāte – Dzīves vides uzlabošana un attīstība

Prioritātes **mērķis** – uzlabot un attīstīt dabas resursu, sporta, kultūras, izglītības, atpūtas un citas brīvā laika pavadīšanas vietas, uzlabot sociālo pakalpojumu kvalitāti Ādažu novada teritorijā, īpaši vājāk attīstītajās vietās, kā arī veicināt sabiedriskās aktivitātes dažādās jomās novadā, t.sk., starptautiskā mērogā.

Nepieciešams radīt atbilstošu vidi gan pilnvērtīgai dzīvei, gan attīstībai un turpmākai izaugsmei. Jāsekmē ģimenēm, tūristiem un citiem sabiedrības pārstāvjiem draudzīgas infrastruktūras labiekārtošanas un vides iekārtošanas aktivitātes. Būtiska ir apkārtnes sakopšana ap kultūrvēsturiskajiem, ūdens un tūrisma objektiem, kā arī apkārtējas ainavas uzlabošana, īpaši ap ceļiem, dzīvojamajos objektos, parkos, ciemu centros u.c. Nepieciešama iedzīvotāju izglītošana un praktiskās iemaņas jautājumos par ainavu / sētu sakopšanu un ierīkošanu. Pie un uz daudziem objektiem trūkst objektu norādes, kas apgrūtina vajadzīgās vietas atrašanu vai informācijas iegūšanu par konkrēto vietu.

Ādažu novadā ir daudz aktīvu un radošu iedzīvotāju, kas nodarbojas ar sportu, kultūru, tūrismu u.c. aktivitātēm. Taču viņu darbības veicināšanai un aktivizēšanai bieži vien trūkst nepieciešamās materiāltehniskās bāzes un attiecīgi iekārtotas vietas, kur var īstenot savas ieceres. Jāveicina teritoriju sakārtošanu, labiekārtošanu un pielāgošanu sporta, atpūtas, tūrisma un kultūras pasākumiem. Nepieciešams sekmēt iedzīvotāju iesaistīšanos dažādās aktivitātēs, t.sk. tādās, kas sekmē starptautisko sadarbību.

Tabula 1-5 2.Prioritātes stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> – Ādažu novada teritorija atrodas izdevīgā ekonomiski ģeogrāfiskā vietā. Teritorijai cauri tek upe Gauja un lielu teritorijas daļu aizņem ezeri. – Teritorija ir dažāda no vides un reljefa viedokļa, kas ir labs priekšnoteikums aktīvā tūrisma un sporta attīstībai. – Teritorijas attīstības centrā, Ādažu ciemā, ir labi attīstīta infrastruktūra kultūras, sporta un izglītības vajadzībām. – Pašvaldībā darbojas vairākas pašvaldības un privātas pirmsskolas, vispārējās, kā arī mākslas un mūzikas izglītības iestādes. – Ādažu kultūras namā darbojas daudzveidīgi pašdarbības kolektīvi. – Ādažu novadā deklarēto iedzīvotāju skaitam ir tendence katru gadu palielināties. – Teritorijā ir attīstīta kvalitatīva sociālās palīdzības sistēma, ir radīti nepieciešami priekšnoteikumi tās tālākai pilnveidošanai. – Partnerības teritorijā darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas, kuru izveides 	<ul style="list-style-type: none"> – Līdz šim realizēti maz NVO, pašvaldības un uzņēmēju sadarbības projektu. – Partnerības teritorijā sociālā un ekonomiskā attīstība nav līdzsvarota, pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā nav līdzīgas. – Pakalpojumu infrastruktūras liela koncentrācija Ādažu centra ciemā, kā rezultātā citās apdzīvotās vietās problemātiska jauna pakalpojumu infrastruktūras izveide. – Ādažu novada teritorijā neatrodas republikas nozīmes dabas, vēstures vai kultūras pieminekļi. – Nevienmērīgi un nepietiekami attīstīta tūrisma un rekreācijas infrastruktūra. – Nav izstrādāts vienots tūrisma un atpūtas iespēju plānojums, kas ietver sadarbību, vienotu maršrutu, informāciju, teritoriju labiekārtošanu un elementāru tūristiem svarīgu pakalpojumu piedāvājumu.

Stiprās puses	Vājās puses
<p>pamatā ir vietējā iniciatīva, kas pārstāv dažādu sociālo grupu intereses.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Partnerības darbības teritorijā ir izveidota laba bāze informācijas plūsmi starp pašvaldību, uzņēmējiem, NVO un privātām personām – darbojas Ādažu novada domes mājas lapa www.adazi.lv un vietējais laikraksts „Ādažu Vēstis”. – 2010. gadā sāka darboties jaunais kultūrizglītības centrs, kas paver jaunas iespējas mākslas un kultūras dzīves attīstībai novadā. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pakalpojumu infrastruktūras liela koncentrācija Ādažu centra ciemā, kā rezultātā citās apdzīvotās vietās problemātiska jauna pakalpojumu infrastruktūras izveide. – Ādažu novada teritorijā neatrodas republikas nozīmes dabas, vēstures vai kultūras pieminekļi.
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> – Iesaistīt vietējos iedzīvotājus sava novada attīstībā, attīstīt iniciatīvu sabiedrībā. – Stiprināt NVO un interešu grupu kapacitāti. – Līdzsvarot partnerības teritorijā sociālo un ekonomisko attīstību tā, lai pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā ir līdzīgas. – Apzināt un sakārtot esošo dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, labiekārtot apkārtni, tā palielinot vietējo iedzīvotāju interesi par savu novadu un piesaistot tūristus. – Iespēja pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES teritorijā realizējamiem projektiem. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ekonomiska atkarība no Rīgas darba devējiem un pieaugošs bezdarba līmenis pēdējā pusgada laikā. – Liela daļa potenciālo brīvā laika pavadīšanas teritoriju publisko ūdenstilpņu tuvumā atrodas privātīpašumā, kā rezultātā ir apgrūtināta jaunu publisko teritoriju izveide un labiekārtošana. – Neprognozējamas sekas saistībā ar pašvaldības budžeta līdzekļu samazinājumu. – Neprognozējamas sekas izglītības un medicīnas sistēmas reformai, kas var samazināt pakalpojumu pieejamību un kvalitāti. – Nekontrolējama vides piesārņošana, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Prioritāti plānots īstenot, izmantojot **2 rīcības**

Vietējā Attīstības stratēģijā noteiktā prioritāte un veicamās rīcības kopumā atbilst **Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos** (Rīgas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020. gadam, Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011. gadam) noteiktajām prioritātēm, mērķiem un rīcības virzieniem:

1. mērķis – Augsta cilvēkresursu kvalitāte un attīstība

1.2. rīcība – Veselības, sociālās, izglītības un kultūras infrastruktūras un pakalpojumu attīstība

1.2.1. uzdevums – sekmēt veselības aprūpes kvalitātes paaugstināšanu un pieejamību

1.2.2. uzdevums – sekmēt sporta un atpūtas infrastruktūras pieejamību

1.2.3. uzdevums – sekmēt sociālo pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu, daudzveidības paplašināšanu un pieejamību

1.2.4. uzdevums – sekmēt izglītības kvalitātes paaugstināšanu

1.2.5. uzdevums – sekmēt kultūras un kultūrizglītības infrastruktūras attīstību un pasākumu pieejamību

1.6. rīcība – Pilsoniskas sabiedrības veidošana

1.6.1. uzdevums – sekmēt iedzīvotāju sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām

1.6.2. uzdevums – sekmēt nevalstisko organizāciju darbību reģionā

4. mērķis – Augstas kvalitātes dzīves vide

4.1. rīcība – Efektīvas enerģijas un vides infrastruktūras vides attīstība

4.1.1. uzdevums – atbalstīt efektīvas videi draudzīgas enerģijas infrastruktūras attīstību

4.1.2. uzdevums – sekmēt efektīvas ūdenssaimniecības sistēmas attīstību reģionā

4.1.3. uzdevums – sekmēt modernas atkritumu saimniecības izveidošanu

4.1.4. uzdevums – sekmēt energoefektīvas un videi draudzīgas siltumapgādes infrastruktūras attīstību

4.3. rīcība – Daudzveidīga lauku teritorijas attīstība

4.3.1. uzdevums – sekmēt saimnieciski un bioloģiski daudzveidīgas zemes lietošanas struktūras attīstību

4.3.2. uzdevums – sekmēt daudzveidīgas lauku uzņēmējdarbības, apdzīvojuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstību

Vietējā Attīstības stratēģijā noteiktā prioritāte un veicamās rīcības kopumā atbilst **Latvijas Nacionālā attīstības plānā 2007.-2013. gadam** noteiktajām prioritātēm un pasākumiem:

1. prioritāte – Izglītots un radošs cilvēks

1.3. pasākums – Mūžizglītība cilvēka radošā potenciāla un dzīves kvalitātes izaugsmei

1.4. pasākums – Izglītības infrastruktūras modernizācija

2. prioritāte – Uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība

2.3. pasākums – Jaunu konkurētspējīgu uzņēmumu radīšana

2.4. pasākums – Radošo industriju attīstība

2.5. pasākums – Dabas un enerģētisko resursu ilgtspējīga un efektīva izmantošana

2. prioritāte „Dzīves vides uzlabošana un attīstība”	
2.1. rīcība „Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu un īstenošanas vietu attīstība, izveide un labiekārtošana, to pieejamības un informācijas nodrošināšana, t.sk., nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšana, teritorijas labiekārtošana un visu iedzīvotāju grupu iesaistīšana tajās, (arī starptautiskā mērogā), dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība”	
Finansējuma apjoms	75 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstībai stratēģijas īstenošanai Rīcības programmas EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013. gadam ietvaros.
Ieviešanas laiks	no 01.01.2010. līdz 31.12.2013.
Īstenošanas kārtas	2 īstenošanas kārtas, laika posmā no 2011. līdz 2012. gadam
Maksimālais apjoms vienam projektam	20 000 Ls
Rīcības mērķis	Attīstīt biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citas brīvā laika pavadīšanas aktivitātes un sekmēt visu iedzīvotāju grupu iesaistīšanos tajās, attīstīt sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas vietu izveidi un labiekārtošanu, to pieejamības un informācijas nodrošināšanu biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā, attīstīt pašvaldības ceļu infrastruktūru, kā arī sekmēt biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā esošo dabas resursu saglabāšanu, sakopšanu un aizsardzību.
Rīcības pamatojums	Rīcība paredzēta dažādu sabiedrisko pasākumu veicināšanai un iedzīvotāju iesaistīšanai tajās, sporta, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanai nepieciešamo, kā arī izglītības un kultūras objektu skaita palielināšanai un to labiekārtojuma uzlabošanai, pašvaldības ceļu infrastruktūras attīstībai, kā arī Ādažu novadā esošo dabas resursu saglabāšanai, sakopšanai vai aizsardzībai. Rīcības ietvaros jāsekmē: <ul style="list-style-type: none"> – iedzīvotāju informētība par izveidotajiem vai labiekārtotajiem sporta, atpūtas un citiem brīvā laika pavadīšanas, kā arī izglītības un kultūras objektiem, – piekļuve pie esošiem dabas objektiem, dabas objektu teritorijas sakopšana un / vai aizsardzība, informētība par šiem dabas objektiem, kā arī – iedzīvotāju iespējas un vēlme darboties sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citās brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs, informētība par sabiedriskajām aktivitātēm Ādažu novadā vai iedzīvotāju veselības stāvokļa uzlabošana. Pasākuma ietvaros ieteicama sadarbības veicināšana ar starptautiskajām organizācijām.
Piedāvātie risinājumi	– sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu īstenošanai nepieciešamās infrastruktūras izveide vai atjaunošana

	<ul style="list-style-type: none"> – sporta, kultūras, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas vietu izveide – sporta, kultūras, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas vietu labiekārtošana – publisko stāvlaukumu, piebrauktuviju publiskiem objektiem, gājēju celiņu sakārtošana, kā arī jaunu velociņu tīklu izveide – norādes zīmju un tūrisma informācijas stendu izveidošana, pieturu sakārtošana, soliņu izveidošana, atkritumu tvertņu uzstādīšana – dabas resursu sakopšana, saglabāšana un aizsardzība (piem., parku izveide vai sakārtošana, ūdenstilpņu krastu sakopšana un labiekārtošana, talku u.c. līdzīgu pasākumu organizēšana) – piekļuves pie dabas objektiem izveide vai uzlabošana – pašvaldības ceļu būvniecība vai rekonstrukcija
Atbilstība plānošanas dokumentiem	<p>Atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1. mērķa 1.2. rīcības uzdevumi (1.2.1., 1.2.2., 1.2.3, 1.2.4., 1.2.5.) – 4. mērķa 4.1. rīcības uzdevumi (4.1.1., 4.1.2., 4.1.3., 4.1.4.), 4.3. rīcības uzdevumi (4.3.1., 4.3.2.) <p>Atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1. prioritātes 1.3., 1.4. pasākumi – 2. prioritātes 2.4., 2.5. pasākums

2. prioritāte „Dzīves vides uzlabošana un attīstība”	
2.2. rīcība „Atbalsts iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzībai, jaunu alternatīvu sociālo un sadzīves pakalpojumu izveidei, un esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pilnveidošanai, t.sk., tiem nepieciešamo telpu un materiāltehniskās bāzes (aprīkojuma un inventāra) nodrošināšanai, sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai”	
Finansējuma apjoms	2,52 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstībai stratēģijas īstenošanai Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam ietvaros.
Ieviešanas laiks	no 01.01.2010. līdz 31.12.2013.
Īstenošanas kārtas	2 īstenošanas kārtas, laika posmā no 2011. līdz 2012. gadam
Maksimālais apjoms vienam projektam	20 000 Ls
Rīcības mērķis	Attīstīt iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzību un sabiedrisko aktivitāšu realizēšanu, un jaunu alternatīvu sociālo un sadzīves pakalpojumu izveidi un uzlabot esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitāti biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.
Rīcības pamatojums	Rīcība paredzēta iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju (bērnu, pusaudžu, pensionāru, invalīdu, sieviešu un citu) interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzībai, sabiedrisko aktivitāšu

	<p>realizēšanai, jaunu alternatīvo sociālo vai sadzīves pakalpojumu izveidei, kā arī esošo sociālo vai sadzīves pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai vai pilnveidošanai. To īstenojot, jāpalielinās iedzīvotāju tolerancei un iecietībai pret sociāli atstumtajām riska grupām, jāveidojas jauniem vai jāattīstās esošiem vietējo rīcības grupu centriem, jāsekmējas dažādu sabiedrisko un ģimeņu pasākumu skaitam, kā arī jāuzlabojas Ādažu novada iedzīvotāju sociālajam stāvoklim.</p>
Piedāvātie risinājumi	<ul style="list-style-type: none"> – iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem
Atbilstība plānošanas dokumentiem	<p>Atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1. mērķa 1.2. rīcības uzdevumi (1.2.1., 1.2.3., 1.2.5.), 1.6. rīcības uzdevumi (1.6.1., 1.6.2.) – 4. mērķa 4.3. rīcības uzdevumi (4.3.2.) <p>Atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1. prioritātes 1.3. pasākums – 2. prioritātes 2.3., 2.4. pasākums

3. prioritāte – Uzņēmējdarbības un individuālās nodarbinātības attīstība

Prioritātes **mērķis** – sekmēt un paplašināt individuālās nodarbinātības un uzņēmējdarbības vides, t.sk., tūrisma, lauksaimniecības, zivsaimniecības un ar zivsaimniecību nesaistītās jomās, attīstību Ādažu novada teritorijā.

Izmaiņas valsts ekonomiskajā un sociālajā sfērā būtiski ietekmē situāciju uzņēmējdarbībā. Samazinoties ekonomiskajai aktivitātei, samazinās arī iedzīvotāju un uzņēmēju ienākumi. Kā liecina statistikas dati, Ādažu novadā, tāpat kā citur valstī, palielinās bezdarba līmenis, samazinās iedzīvotāju maksātspēja, pasliktinās situācija uzņēmējdarbībā. Īstenojot stratēģiju, nepieciešams gan atbalstīt un attīstīt esošo uzņēmumu darbību, gan sekmēt jaunu uzņēmēju, t.sk., individuālā darba veicēju, parādīšanos tirgū. Uzņēmējdarbības un nodarbinātības sekmēšanai dažādās nozarēs, t.sk., tūrismā, lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un ar zivsaimniecību nesaistītās jomās, nepieciešams sniegt iespēju uzņēmējiem labiekārtot telpas, iegādāties vai nomainīt nepieciešamās iekārtas vai inventāru, sekmēt jaunu darbinieku pieņemšanu un veikt citas aktivitātes. Jāveicina, inovatīvu, netradicionālu nozaru rašanos, bioloģiskās lauksaimniecības attīstību novadā.

Tabula 1-6 3.Prioritātes stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> – Ādažu novada teritorija atrodas izdevīgā ekonomiski ģeogrāfiskā vietā. Teritoriju šķērso VIA Baltica autoceļš A1 „Rīga – Ainaži”. – Teritorija ir dažāda no vides un reljefa viedokļa, kas ir labs priekšnoteikums aktīvā tūrisma un sporta attīstībai. – Stipras, stabilas un attīstītas zemnieku saimniecības. Lauksaimniecības nozarei Ādažos ir vairākos gadu desmitos uzkrāta pieredze. – Novada teritorijā ir piemēroti klimata, reljefa apstākļi un augsnes resursi lauksaimniecības attīstībai. – Ādažu novads ir strauji augošs un aktīvs, uzņēmējdarbība attīstās vairākos virzienos – ir gan ražotāji, gan pakalpojumu sniedzēji, gan liels skaits tirdzniecības uzņēmumu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Partnerības teritorijā sociālā un ekonomiskā attīstība nav līdzsvarota, pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā nav līdzīgas. – Pakalpojumu infrastruktūras liela koncentrācija Ādažu centra ciemā, kā rezultātā citās apdzīvotās vietās problemātiska jauna pakalpojumu infrastruktūras izveide. – Mazajiem uzņēmējiem, zemniekiem un amatniekiem nav infrastruktūras pārstrukturizācijai. – Nav īpaši attīstīta zivsaimniecības nozare, kaut arī Ādažu novada teritorijā tai ir iespējas. – Nevienmērīgi un nepietiekami attīstīta tūrisma un rekreācijas infrastruktūra. – Nav izstrādāts vienots tūrisma un atpūtas iespēju plānojums, kas ietver sadarbību, vienotu maršrutu, informāciju, teritoriju labiekārtošanu un elementāru tūristiem svarīgu pakalpojumu piedāvājumu.
Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> – Līdzsvarot partnerības teritorijā sociālo un ekonomisko attīstību tā, lai pieejamo resursu izvietojums un izmantošanas iespējas visā teritorijā ir līdzīgas. – Radīt jaunas darba vietas, palīdzot attīstīt nepieciešamo infrastruktūru 	<ul style="list-style-type: none"> – Ekonomiska atkarība no Rīgas darba devējiem un pieaugošs bezdarba līmenis. – Nekontrolējama vides piesārņošana, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

<p>jauniem un esošiem uzņēmējiem tūrisma, kultūras, sadzīves pakalpojumu, zivsaimniecības un citās jomās.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Apzināt un sakārtot esošo dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, labiekārtot apkārtni, tā palielinot vietējo iedzīvotāju interesi par savu novadu un piesaistot tūristus. – Iespēja pretendēt un saņemt finansiālu atbalstu no ES teritorijā realizējamiem projektiem.	
--	--

Prioritāti plānots īstenot, izmantojot **5 rīcības**:

Vietējā Attīstības stratēģijā noteiktā prioritāte un veicamās rīcības kopumā atbilst **Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos** (Rīgas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020. gadam, Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011. gadam) noteiktajām prioritātēm, mērķiem un rīcības virzieniem:

1. mērķis – Augsta cilvēkresursu kvalitāte un attīstība

1.4. rīcība – Nodarbinātībai labvēlīgu priekšnosacījumu radīšana

1.4.1. uzdevums – nodrošināt aktīvas nodarbinātības politiku reģionā

1.4.2. uzdevums – sekmēt mūžizglītības kvalitātes un pieejamības paaugstināšanu

3. mērķis – Konkurētspējīga tautsaimniecība, daudzveidīga un aktīva uzņēmējdarbība

3.1. rīcība – Inovāciju paplašināšana uzņēmējdarbībā

3.1.1. uzdevums – īstenot Rīgas reģiona inovatīvās attīstības programmu

3.1.2. uzdevums – sekmēt sadarbību starp pašvaldībām, uzņēmējiem un augstskolām un pētniecības institūcijām reģionā

3.2. rīcība – Produktivitātes paaugstināšana

3.2.1. uzdevums – sekmēt produktivitātes paaugstināšanu teritoriju tradicionālās nozarēs un perspektīvās nozarēs

3.3. rīcība – Uzņēmējdarbības aktivitātes paaugstināšana

3.3.1. uzdevums – sekmēt uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi, sevišķi attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem

3.3.2. uzdevums – sekmēt konkurētspējīgu produktu ražošanu un pakalpojumu sniegšanu

3.4. rīcība – Tūrisma attīstība

3.4.1. uzdevums – sekmēt tūrisma infrastruktūras uzlabošanu

3.4.2. uzdevums – īstenot aktīvu tūrisma mārketingu

4. mērķis – Augstas kvalitātes dzīves vide

4.3. rīcība – Daudzveidīgu lauku teritoriju attīstība

4.3.1. uzdevums – sekmēt saimnieciski un bioloģiski daudzveidīgas zemes lietošanas struktūras attīstību

4.3.2. uzdevums – sekmēt daudzveidīgas lauku uzņēmējdarbības, apdzīvojuma un kvalitatīvas dzīves vides attīstību

Vietējā Attīstības stratēģijā noteiktā prioritāte un veicamās rīcības kopumā atbilst **Latvijas Nacionālā attīstības plānā 2007.-2013. gadam** noteiktajām prioritātēm un pasākumiem:

1. prioritāte – Izglītots un radošs cilvēks

1.2. pasākums – Darbaspēka sagatavošana atbilstoši darba tirgus pieprasījumam

1.3. pasākums – Mūžizglītība cilvēka radošā potenciāla un dzīves kvalitātes izaugsmei

2. prioritāte – Uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība

2.1. pasākums – Lietišķās zinātnes rezultātu komercializācija, inovācija un tehnoloģiju pārnese

2.2. pasākums – Zināšanu pielietošana uzņēmumu konkurētspējas palielināšanai

2.3. pasākums – Jaunu konkurētspējīgu uzņēmumu radīšana

2.4. pasākums – Radošo industriju attīstība

2.5. pasākums – Dabas un enerģētisko resursu ilgtspējīga un efektīva izmantošana

3. prioritāte „Uzņēmējdarbības un individuālās nodarbinātības attīstība”	
3.1. rīcība „Atbalsts nodarbinātības, t.sk., sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, un mikrouzņēmējdarbības veicināšanai un pakalpojumu dažādošanai”	
Finansējuma apjoms	5 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstībai stratēģijas īstenošanai Rīcības programmas EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013. gadam ietvaros.
Ieviešanas laiks	no 01.01.2010. līdz 31.12.2013.
Īstenošanas kārtas	4 īstenošanas kārtas, laika posmā no 2010. līdz 2012. gadam.
Maksimālais apjoms vienam projektam	20 000 Ls
Rīcības mērķis	Attīstīt un dažādot nodarbinātību un uzņēmējdarbību biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.
Rīcības pamatojums	Rīcības ietvaros paredzēts attīstīt nodarbinātību, t.sk., sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju grupām, kā arī uzņēmējdarbības (īpaši – mikrouzņēmējdarbības) attīstību Ādažu novada teritorijā. Tās rezultātā novadā jāpalielinās nodarbinātības līmenim Ādažu novadā, jāveidojas jauniem uzņēmumiem vai jādažādojas, jāpilnveidojas pakalpojumu klāstam esošajos uzņēmumos, līdz ar to, jāpalielinās pakalpojumu klāstam un jāuzlabojas pakalpojumu kvalitātei, ko saņem iedzīvotāji. Īpaši tiek atbalstītas sociāli mazaizsargātās iedzīvotāju grupas.
Piedāvātie risinājumi	<ul style="list-style-type: none"> – sīkā uzņēmuma izveide, kura darbības veids nav saistīts ar zivsaimniecību – ar zivsaimniecību nesaistītu darbību dažādošana zivsaimniecības uzņēmumā
Atbilstība plānošanas dokumentiem	<p>Atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1. mērķa 1.4. rīcības uzdevums (1.4.1.) – 3. mērķa 3.1. rīcības uzdevums (3.1.2.), 3.2. rīcības uzdevums (3.2.1.), 3.3. rīcības uzdevumi (3.3.1., 3.3.2.), 3.3. rīcības uzdevumi (3.4.1., 3.4.2.) <p>Atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1. prioritātes 1.2.pasākums – 2. prioritātes 2.2., 2.3., 2.4. pasākumi

3. prioritāte „Uzņēmējdarbības un individuālās nodarbinātības attīstība”	
3.2. rīcība „Tūrisma pakalpojumu un pakalpojumu zivsaimniecībai dažādošana vai pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem”	
Finansējuma apjoms	20 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstībai stratēģijas īstenošanai Rīcības programmas EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013. gadam ietvaros.
Ieviešanas laiks	no 01.01.2010. līdz 31.12.2013.
Īstenošanas kārtas	4 īstenošanas kārtas, laika posmā no 2010. līdz 2012. gadam.

Maksimālais apjoms vienam projektam	20 000 Ls
Rīcības mērķis	Attīstīt tūrisma pakalpojumus un pakalpojumus zivsaimniecībai biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.
Rīcības pamatojums	Rīcības ietvaros paredzēts atbalsts tūrisma pakalpojumu dažādošanai vai pielāgošanai personām ar funkcionāliem traucējumiem, kā arī pakalpojumu zivsaimniecībai dažādošanai. Tās īstenošanas rezultātā jāpaplašinās vai jādažādojas tūrisma pakalpojumu klāstam, šādiem pakalpojumiem jāļūst pieejamiem personām ar funkcionāliem traucējumiem. Tiks atbalstīti projekti pakalpojumu klāsta palielināšanai zivsaimniecībā, kā arī darbības, kas saistītas ar zivsaimniecību, ūdeņu, to dzīvo resursu saglabāšanu, apsaimniekošanu un izmantošanu.
Piedāvātie risinājumi	<ul style="list-style-type: none"> – tūrisma pakalpojumu dažādošana vai pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem – vides aizsardzības investīcijas tūrisma objektā – pakalpojumi zivsaimniecībai
Atbilstība plānošanas dokumentiem	<p>Atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1. mērķa 1.4. rīcības uzdevums (1.4.1.) – 3. mērķa 3.2. rīcības uzdevums (3.2.1.), 3.3. rīcības uzdevumi (3.3.1., 3.3.2.), 3.3. rīcības uzdevumi (3.4.1., 3.4.2.) <p>Atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2. prioritātes 2.1., 2.4., 2.5. pasākumi

3. prioritāte „Uzņēmējdarbības un individuālās nodarbinātības attīstība”	
3.3. rīcība „Uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un materiāltehniskās bāzes nodrošināšana”	
Finansējuma apjoms	10 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstībai stratēģijas īstenošanai Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam ietvaros.
Ieviešanas laiks	no 01.01.2010. līdz 31.12.2013.
Īstenošanas kārtas	3 īstenošanas kārtas, laika posmā no 2010. līdz 2012. gadam.
Maksimālais apjoms vienam projektam	20 000 Ls
Rīcības mērķis	Attīstīt uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, sekmēšanai nepieciešamo infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.
Rīcības pamatojums	Rīcība paredzēta uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveidei un materiāltehniskās bāzes nodrošināšanai pie pakalpojumu sniedzēja Ādažu novada teritorijā. Tās ietvaros jāpalielinās uzņēmējdarbības infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes nodrošinājuma līmenim, produktivitātei, kā arī uzņēmējdarbības aktivitātei vispār.
Piedāvātie risinājumi	– iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu

	nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem
Atbilstība plānošanas dokumentiem	Atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem: <ul style="list-style-type: none"> – 1. mērķa 1.4. rīcības uzdevumi (1.4.1., 1.4.2.) – 3. mērķa 3.1. rīcības uzdevums (3.1.1.), 3.2. rīcības uzdevums (3.2.1.), 3.3. rīcības uzdevumi (3.3.1., 3.3.2.) Atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam: <ul style="list-style-type: none"> – 2. prioritātes 2.1. pasākums

3. prioritāte „Uzņēmējdarbības un individuālās nodarbinātības attīstība”	
3.4. rīcība „Atbalsts lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana”	
Finansējuma apjoms	10 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstībai stratēģijas īstenošanai Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam ietvaros.
Ieviešanas laiks	no 01.01.2012. līdz 31.12.2013.
Īstenošanas kārtas	2 īstenošanas kārtas, laika posmā no 2011. līdz 2012. gadam.
Maksimālais apjoms vienam projektam	20 000 Ls
Rīcības mērķis	Attīstīt lauksaimniecības produktu ražošanu un pirmapstrādi, kā arī ilggadīgos augļkopības kultūraugus biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.
Rīcības pamatojums	Rīcība paredzēta lauksaimniecības produktu ražošanas un pirmapstrādes, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveidei un materiāltehniskās bāzes nodrošināšanai Ādažu novada teritorijā. Tās ietvaros jāpalielinās lauksaimniecības infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes nodrošinājuma līmenim, jāattīstās lauksaimniecības uzņēmumu saimnieciskajai darbībai un konkurētspējai.
Piedāvātie risinājumi	– iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, ieskaitot pašu saražotās produkcijas iepakojšanai, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu (izņemot zemenes) stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana
Atbilstība plānošanas dokumentiem	Atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem: <ul style="list-style-type: none"> – 1. mērķa 1.4. rīcības uzdevums (1.4.1.) – 3. mērķa 3.3. rīcības uzdevumi (3.3.1., 3.3.2.) – 4. mērķa 4.3. rīcības uzdevumi (4.3.1., 4.3.2.) Atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam: <ul style="list-style-type: none"> – 2. prioritātes 2.3., 2.5. pasākums

3. prioritāte „Uzņēmējdarbības un individuālās nodarbinātības attīstība”	
3.5. rīcība „Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos”	
Finansējuma apjoms	10 % no kopējā atbalsta apmēra VRG biedrības „Gaujas Partnerība” attīstībai stratēģijas īstenošanai Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam ietvaros.
Ieviešanas laiks	no 01.01.2012. līdz 31.12.2013.
Īstenošanas kārtas	2 īstenošanas kārtas, laika posmā no 2012. līdz 2012. gadam.
Maksimālais apjoms vienam projektam	20 000 Ls
Rīcības mērķis	Attīstīt lauksaimniecības produktu pārstrādi un pirmapstrādi mājas apstākļos biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.
Rīcības pamatojums	Rīcība paredzēta lauksaimniecības produktu pārstrādes un pirmapstrādes attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveidei un materiāltehniskās bāzes nodrošināšanai Ādažu novada teritorijā. Tās ietvaros jāpalielinās lauksaimniecības infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes nodrošinājuma līmenim, lauksaimniecības produktu pārstrādei mājas apstākļos, pievienojot lauksaimniecības produktiem pievienoto vērtību.
Piedāvātie risinājumi	<ul style="list-style-type: none"> – iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos, ieskaitot pašu saražotās produkcijas iepakojšanai
Atbilstība plānošanas dokumentiem	<p>Atbilst Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1. mērķa 1.4. rīcības uzdevums (1.4.1.) – 3. mērķa 3.3. rīcības uzdevumi (3.3.1., 3.3.2.) – 4. mērķa 4.3. rīcības uzdevumi (4.3.1., 4.3.2.) <p>Atbilst Latvijas Nacionālajam attīstības plānam:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 prioritātes 2.3., 2.5. pasākums

2 Rīcības plāns

2.1 Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns 2009.-2013.gadam Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam pasākumā "Vietējās attīstības stratēģijas"

Tabula 2-1 Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns 2009.-2013.gadam Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam pasākumā "Vietējās attīstības stratēģijas"

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	LAP 2007.-2013.gadam pasākums	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
1.	1.1. Atbalsts iedzīvotāju apmācībai, izglītošanai un jaunu iemaņu iegūšanai, kā arī kultūrizglītības apgūšanai nepieciešamo materiālo resursu pieejamībai visiem cilvēkiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis	67,48 %	106 442,47	LAP 413 pasākuma „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” aktivitāte „iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un cita brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem”	20 000 Ls	līdz 100% biedrībām un nodibinājumiem, kas vismaz gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas ieguvuši sabiedriskā labuma organizācijas statusu, ja projektā plānotās aktivitātes atbilst piešķirtā sabiedriskā labuma darbības jomai; līdz 90% biedrībām,	1.kārta – 2011. gads 2.kārta – 2011. gads 3.kārta – 2012. gads Pirmajā kārtā nodrošinot 70% un katrā nākamajā kārtā – atlikušo daļu no kopējā finansējuma rīcībai

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam (aktualizēta 2010. gadā)

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	LAP 2007.–2013.gadam pasākums	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
						nodibinājumiem un vietējām pašvaldībām; līdz 60% citām juridiskām un fiziskām personām, arī biedrībām un nodibinājumiem, ja projektā plānotās aktivitātes ir saistītas un veicina cita saimnieciskā darbības veicēja darbības attīstību vai dažādošanu	
2.	2.2. Atbalsts iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzībai, jaunu alternatīvu sociālo un sadzīves pakalpojumu izveidei, un esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pilnveidošanai,	2,52 %	3976,44	LAP 413 pasākuma „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” aktivitāte „iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai,	20 000 Ls	līdz 100% biedrībām un nodibinājumiem, kas vismaz gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas ieguvuši sabiedriskā labuma organizācijas statusu, ja projektā	1.kārta – 2011. gads 2.kārta – 2011. gads Pirmajā kārtā nodrošinot 70% un katrā nākamajā kārtā – atlikušo daļu no kopējā finansējuma rīcībai. Ņemot vērā potenciālo projektu iesniedzēju zemo interesi par rīcību, 3.kārta netiks

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam (aktualizēta 2010. gadā)

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	LAP 2007.–2013.gadam pasākums	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
	t.sk., tiem nepieciešamo telpu un materiāltehniskās bāzes (aprīkojuma un inventāra) nodrošināšanai, sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai			kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem”		plānotās aktivitātes atbilst piešķirtā sabiedriskā labuma darbības jomai; līdz 90% biedrībām, nodibinājumiem un vietējām pašvaldībām; līdz 60% citām juridiskām un fiziskām personām, arī biedrībām un nodibinājumiem, ja projektā plānotās aktivitātes ir saistītas un veicina cita saimnieciskā darbības veicēja darbības attīstību vai dažādošanu	izsludināta.
3.	3.3. Uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un materiāltehniskās bāzes	10,00 %	15 774,13	LAP 413 pasākuma „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” aktivitāte	20 000 Ls	līdz 100% biedrībām un nodibinājumiem, kas vismaz gadu pirms projekta	1.kārta – 2010. gads 2.kārta – 2011. gads 3.kārta – 2011. gads 4.kārta – 2012. gads

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	LAP 2007.–2013.gadam pasākums	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
	nodrošināšana			„iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem”		iesnieguma iesniegšanas ieguvuši sabiedriskā labuma organizācijas statusu, ja projektā plānotās aktivitātes atbilst piešķirtā sabiedriskā labuma darbības jomai; līdz 90% biedrībām, nodibinājumiem un vietējām pašvaldībām; līdz 60% citām juridiskām un fiziskām personām, arī biedrībām un nodibinājumiem, ja projektā plānotās aktivitātes ir saistītas un veicina cita saimnieciskā darbības veicēja darbības attīstību	Pirmajās 2 kārtās nodrošinot pa 35% un nākamajās kārtās – atlikušo daļu no kopējā finansējuma rīcībai

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	LAP 2007.–2013.gadam pasākums	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
						vai dažādošanu	
4	3.4. Atbalsts lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana	10,00 %	15 774,13	LAP 411 pasākuma „Konkurētspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” aktivitāte „iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, ieskaitot pašu saražotās produkcijas iepakojšanai, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu (izņemot zemenes) stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana”	20 000 Ls	līdz 40 % juridiskām un fiziskām personām atbalsta intensitāti palielina par 10% fiziskai personai, kas projekta iesnieguma iesniegšanas dienā ir jaunāka par 40 gadiem vai juridiskai personai, ja tās dalībnieks, kam saimniecībā pieder vairāk nekā 51 procents pamatkapitāla daļu, projekta iesnieguma iesniegšanas dienā ir jaunāks par 40 gadiem. Atbalsta pretendents, kas investīcijas iegulda normatīvajos aktos par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku attīstībai, vides un	1.kārta – 2011. gads 2.kārta – 2012. gads Pirmajā kārtā nodrošinot 100% no kopējā finansējuma rīcībai un nākamajā kārtā – atlikušo daļu no kopējā finansējuma rīcībai

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	LAP 2007.–2013.gadam pasākums	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
						lauku ainavas uzlabošanai noteiktajos mazāk labvēlīgajos apvidos, atbalsta intensitāti palielina par: 1) 10 procentiem, ja pēc projekta pabeigšanas lauksaimniecības produktu ražošanas būve atrodas mazāk labvēlīgā apvidū; 2) pieciem procentiem, ja mazāk labvēlīgā apvidū atrodas vismaz 50 procentu minētā atbalsta pretendenta pēdējās vienotajam platību maksājūmam deklarētās platības, kā arī saimniecībā esošās segtās platības vai dzīvnieku novietnes, kurās turēto lauksaimniecības dzīvnieku	

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam (aktualizēta 2010. gadā)

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	LAP 2007.–2013.gadam pasākums	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
						audzēšanai nav nepieciešama lauksaimniecībā izmantojamā zeme.	
5	3.5. Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos	10,00 %	15 774,13	LAP 411 pasākuma „Konkurētspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” aktivitāte „iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos, ieskaitot pašu saražotās produkcijas iepakojšanai”	20 000 Ls	līdz 50 % juridiskām personām (atbalsta pretendents būs arī fiziska persona pēc Noteikumu Nr.764 grozījumu stāšanās spēkā)	1.kārta – 2012. gads 2.kārta – 2012. gads Pirmajā kārtā nodrošinot 100% no kopējā finansējuma rīcībai un nākamajā kārtā – atlikušo daļu no kopējā finansējuma rīcībai

* tiks aizpildīts pēc Lauku atbalsta dienesta paziņojuma saņemšanas par atbalsta piešķiršanu vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai

2.2 Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns 2007.–2013.gadam Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā pasākumā "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" 2009.–2013.gadam

Tabula 2-2 Vietējās attīstības stratēģijas rīcības plāns 2007.–2013.gadam Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā pasākumā "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" 2009.–2013.gadam

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	RP EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam pasākuma "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
1.	2.1.Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu un īstenošanas vietu attīstība, izveide un labiekārtošana, to pieejamības un informācijas nodrošināšana, t.sk., nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšana, teritorijas labiekārtošana un visu iedzīvotāju grupu iesaistīšana tajās, (arī starptautiskā mērogā), dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība	75,00 %	72506,74	RP pasākuma „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” aktivitāte „Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība”	20 000 Ls	līdz 100% biedrībām un nodibinājumiem, kuri vismaz gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas ieguva sabiedriskā labuma statusu un kuru projektā plānotās aktivitātes atbilst piešķirtajam sabiedriskā labuma darbības jomai, kā arī atvasinātajām publiskajām personām (izņemot vietējās pašvaldības), kuru kompetencē ir zivju krājumu atražošana;	1.kārta – 2011. gads 2.kārta – 2011. gads 3.kārta – 2012. gads Pirmajā kārtā nodrošinot 100% no kopējā 2010.-2011. gadam piešķirtā finansējuma rīcībai, otrajā kārtā – atlikušo daļu no 2010.-2011. gadam piešķirtā finansējuma un pēdējā gadā – atlikušo daļu no 2010.-2011. gadam piešķirtā finansējuma un papildus piešķirto finansējumu 2012.gadam.

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam (aktualizēta 2010. gadā)

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	RP EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam pasākuma "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
						līdz 90% biedrībām, nodibinājumiem un vietējām pašvaldībām; līdz 60% komersantiem, zemnieku vai zvejnieku saimniecībām	
2.	3.1. Atbalsts nodarbinātības, t.sk., sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, un mikrouzņēmējdarbības veicināšanai un pakalpojumu dažādošanai	5,00 %	4833,78	RP pasākuma „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” aktivitāte „Ekonomiskās darbības restrukturēšana, pārorientācija un darbību dažādošana”	20 000 Ls	līdz 60% komersantiem, kura komercdarbības joma ir saistīta ar zivsaimniecību, fiziskām personām, kura vismaz pēdējos 2 gadus pirms projekta iesniegumu iesniegšanas veikusi saimniecisko darbību zivsaimniecībā vai bijusi nodarbināta zivsaimniecības jomā	1.kārta – 2010. gads 2.kārta – 2011. gads 3.kārta – 2011. gads 4.kārta – 2012. gads Pirmajās 2 kārtās nodrošinot pa 50% no kopējā pirmajiem diviem gadiem piešķirtā finansējuma rīcībai. Pēdējā gadā – atlikušo daļu no pirmajiem diviem gadiem piešķirtā finansējuma un papildus piešķirto finansējumu 3.gadam.
3.	3.2. Tūrisma pakalpojumu un pakalpojumu zivsaimniecībai dažādošana vai pielāgošana personām ar funkcionāliem	20,00 %	19335,13	RP pasākuma „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” aktivitāte „Ar zivsaimniecību un tūrisma saistītas maza mēroga	20 000 Ls	līdz 100% biedrībām un nodibinājumiem, kuri vismaz gadu pirms projekta	1.kārta – 2010. gads 2.kārta – 2011. gads 3.kārta – 2011. gads

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģija 2009.-2013. gadam (aktualizēta 2010. gadā)

Nr.p.k.	Rīcība	Atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu)	Atbalsta apmērs (Ls)*	RP EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam pasākuma "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" aktivitāte	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (Ls)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (to skaits un termiņi)
	traucējumiem			infrastruktūras un pakalpojumu attīstība”		iesnieguma iesniegšanas ieguva sabiedriskā labuma statusu un kuru projektā plānotās aktivitātes atbilst piešķirtajam sabiedriskā labuma darbības jomai, kā arī atvasinātajām publiskajām personām (izņemot vietējās pašvaldības), kuru kompetencē ir zivju krājumu atražošana; līdz 90% biedrībām, nodibinājumiem; līdz 60% komersantiem, zemnieku vai zvejnieku saimniecībām	4.kārta – 2012. gads Pirmajās 2 kārtās nodrošinot pa 50% no kopējā pirmajiem diviem gadiem piešķirtā finansējuma rīcībai. Pēdējā gadā – atlikušo daļu no pirmajiem diviem gadiem piešķirtā finansējuma un papildus piešķirto finansējumu 3.gadam.

* tiks aizpildīts pēc Lauku atbalsta dienesta paziņojuma saņemšanas par atbalsta piešķiršanu vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai

3 To rīcību nošķiršanas apraksts, kurām atbalsts pieejams citu Eiropas Savienības fondu ietvaros

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas īstenošanai tiks piesaistīts finansējums Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākuma „Vietējās attīstības stratēģijas” ietvaros un Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.–2013.gadam pasākuma „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” ietvaros. Attīstības stratēģijas mērķi un prioritātes tiks īstenoti vietējo iniciatīvas grupu projektu veidā.

Biedrības Padome un projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas nodrošinās abu programmu ietvaros īstenoto rīcību nepārklāšanos un biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijas līdzsvarotu attīstību.

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijā ietvertas tikai tādas rīcības, kurām nav pieejams atbalsts no citiem Eiropas Savienības un tās savstarpēji nepārklājas.

Rīcība 2.1. „Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu un īstenošanas vietu attīstība, izveide un labiekārtošana, to pieejamības un informācijas nodrošināšana, t.sk., nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšana, teritorijas labiekārtošana un visu iedzīvotāju grupu iesaistīšana tajās, (arī starptautiskā mērogā), dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība” tiks īstenota RP EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013. gadam pasākuma „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” aktivitātes ietvaros. Šīs rīcības nepārklāsies ar pasākumu „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”, kas tiek īstenots LAP 2007.-2013. gadam ietvaros. Atbilstoši 07.07.2008. Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 525 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumā „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem””, Ādažu novada teritorijā pasākumu nevar īstenot.

Rīcībā 3.4. „Atbalsts lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana” atbalstu varēs saņemt pretendenti, kas nebūs saņēmuši atbalstu Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam pasākumā „Lauku saimniecību modernizācija” ietvaros. Savukārt rīcībā 3.5. „Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos” – pretendenti, kas nebūs saņēmuši atbalstu Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam pasākumā „Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana”.

4 Vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas procedūras

Pēc paziņojuma saņemšanas no Lauku atbalsta dienesta par Attīstības stratēģijas iesnieguma apstiprināšanu, vietējā rīcības grupa biedrība „Gaujas Partnerība” un Lauku atbalsta dienests slēdz līgumu un vietējā rīcības grupa biedrība „Gaujas Partnerība” iegūst tiesības uzsākt Attīstības stratēģijas īstenošanu.

Visas izmaiņas Attīstības stratēģijā vietējā rīcības grupa biedrība „Gaujas Partnerība” rakstiski saskaņo ar Lauku atbalsta dienestu.

VRG biedrības „Gaujas Partnerība” Integrētās lauku attīstības izmēģinājuma stratēģijas iesnieguma kopiju, visus dokumentus un informāciju, kas saistīta ar šīs Attīstības stratēģijas īstenošanu, vietējā rīcības grupa biedrība „Gaujas Partnerība” glabā līdz līgumā noteiktajam termiņam, bet ne mazāk kā piecus gadus, un pēc pieprasījuma uzrāda Lauku atbalsta dienestam.

Lauku atbalsta dienestam un Eiropas Komisijai ir tiesības veikt pārbaudes VRG biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas īstenošanas laikā un līdz datumam, kas noteikts līgumā ar Lauku atbalsta dienestu. Minētajām institūcijām ir tiesības pieprasīt papildu informāciju no vietējās rīcības grupas biedrības „Gaujas Partnerība”.

4.1 Projektu konkursa izsludināšana un vērtēšana

4.1.1 Projektu konkursa izsludināšanas kārtība

Projektu iesniegumu pieņemšana notiek kārtās – laika posmā no 2010. līdz 2012. gadam (kā Lauku attīstības programmas ietvaros, tā arī Rīcības programmas ietvaros – 4 kārtas). Vietējās Attīstības stratēģijas rīcības plāna 2009.–2013.gadam Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākumā „Vietējās attīstības stratēģijas” pirmajās 2 kārtās tiks nodrošināti pa 35% un pārējās kārtās – atlikušo daļu no kopējā finansējuma rīcībai. Vietējās Attīstības stratēģijas rīcības plāna 2007.–2013.gadam Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā pasākumā „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” 2009.–2013.gadam pirmajās 2 kārtās tiks nodrošināti pa 50% no kopējā pirmajiem diviem gadiem piešķirtā finansējuma rīcībai, 3. kārtā – tiks izmantota atlikusī daļa no pirmajos divos gados neizmantotās summas, bet pēdējā kārtā tiks izmantota atlikusī daļa no pirmajos divos gados neizmantotās summas un papildus piešķirtie naudas līdzekļi. Ņemot vērā potenciālo projektu iesniedzēju zemo interesi par 2.2. rīcību, 3.kārta šai rīcībai netiks izsludināta.

Biedrība „Gaujas Partnerība” atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību vietējo Attīstības stratēģiju īstenošanai, pēc saskaņošanas ar Lauku atbalsta dienestu laikrakstā, kas tiek izdots vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijā, un Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv mēnesi iepriekš izsludina projektu iesniegumu pieņemšanu atbilstoši vietējai attīstības stratēģijai.

Projektu iesniegumus vietējā rīcības grupa biedrība „Gaujas Partnerība” pieņem vienu mēnesi no iesniegumu pieņemšanas uzsākšanas dienas. Projektu iesniegumus iesniedz vietējā rīcības grupā biedrībā „Gaujas Partnerība”.

Ja projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā kādai no vietējās Attīstības stratēģijas rīcības plānā ietvertajām rīcībām projektu iesniegumus atbalsta par mazāku summu nekā pieejamais atbalsta apmērs, atlikušo finansējuma daļu pārceļ uz projektu iesniegumu pieņemšanas nākamo kārtu.

Ar projektu atbalsta saņemšanas noteikumiem, attiecināmajām un neattiecināmajām izmaksām un projektu iesnieguma veidlapu var iepazīties attiecīgajos MK noteikumos.

4.1.2 Projekta atbilstības kritēriji vietējai attīstības stratēģijai par katru rīcības plānā iekļauto rīcību

Projekta iesnieguma atbilstību projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem vērtē, piešķirot noteiktu punktu skaitu (vērtējot projekta iesniegumu pēc vispārējiem, specifiskajiem un īpašajam vērtēšanas kritērijiem).

Iesniegto projektu iesniegumu atbilstības vērtēšana atbilstoši vispārējiem un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem notiek, piešķirot katrā atbilstības vērtēšanas kritērijā noteiktu **punktu skaitu no 0 līdz 2** (0 = „neatbilst”; 0,5 = „vāji”; 1,0 = „apmierinoši”; 1,5 = „labi”; 2 = „loti labi”). Ja vairāki projekti ir ieguvuši vienādu punktu skaitu, priekšroka tiek dota atbalsta pretendenta, kas ieguvis lielāku punktu skaitu atbilstoši vietējā attīstības stratēģijā noteiktajam īpašajam kritērijam.

Ja projekta iesniegumā norādītā informācija nav pietiekama vai skaidra, lai vietējā rīcības grupa varētu izvērtēt projekta atbilstību vietējai attīstības stratēģijai, vietējā rīcības grupa rakstiski pieprasa atbalsta pretendenta papildu informāciju. Pieprasīto informāciju atbalsta pretendents iesniedz piecu darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Ja pieprasītā informācija noteiktajā termiņā netiek iesniegta, vietējā rīcības grupa projekta iesniegumu vērtē, pamatojoties uz projekta iesniegumā norādīto informāciju, un attiecīgajā projektu vērtēšanas kritērijā piešķir zemāko vērtējumu. Vietējā rīcības grupa saraksti ar atbalsta pretendentu pievieno projekta iesniegumam un iesniedz LAD mēneša laikā pēc projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām.

Tabula 4-1 Projektu iesniegumu vērtēšanas vispārīgie kritēriji

Nr.p.k.	Vispārīgie vērtēšanas kritēriji	Maksimālais punktu skaits
1.	Projektā ir pamatota plānotā rīcība un nepieciešamība veikt pārmaiņas. Projekta apraksts pierāda vajadzību veikt pārmaiņas un projekta nepieciešamība ir pamatota ar atbilstošiem rādītājiem.	2
2.	Projekts ir nozīmīgs vietējā sabiedrībā un/vai mērķa grupas pārstāvjiem. Projekta īstenošana ir virzīta uz mērķa grupu vajadzību sasniegšanu.	2
3.	Sagaidāmiem projekta rezultātiem ir ietekme uz vietējo iedzīvotāju dzīves vides uzlabošanu, rezultātu multiplikatīvais efekts.	2
4.	Projektā ir norādīti atbilstoši, pamatoti un objektīvi pārbaudāmi sasniedzamie indikatori.	2
5.	Projektā plānotās aktivitātes un ieviešanas shēma ir skaidri definētas un nodrošina kvalitatīvu rezultātu sasniegšanu un ir atbilstošas noteiktajai prioritātei un rīcībai.	2
6.	Projekts veicinās jauninājumu ieviešanu biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.	2
7.	Projekta budžeta pārskatāmība un detalizācijas pakāpe, izmaksu atbilstība plānotajiem uzdevumiem, to samērojāmība ar plānotajiem rezultātiem.	2
8.	Projektam tiks nodrošināta ilgtspēja. Ilgtspēja ir novērtēta un pamatota.	2

Nr.p.k.	Vispārīgie vērtēšanas kritēriji	Maksimālais punktu skaits
9.	Projektā tiek plānotas atbilstošas aktivitātes projekta publicitātei un informācijas izplatīšanai.	2
10.	Projektu konkursa <u>1. kārtā</u> : 2 punkti ja ir iesniegts 1 projekts, 1 punkts ja ir iesniegti 2 projekti, 0 punkti ja ir iesniegti 3 un vairāk projekti. Projektu konkursa <u>nākamajās kārtās</u> tiek summēti iepriekšējās kārtās realizētie / realizācijā esošie un esošajā kārtā iesniegtie projekti: 2 punkti ja ir iesniegts 1 projekts, 1 punkts ja ir / tiek realizēti un iesniegti 2 projekti, 0 punkti ja ir / tiek realizēti un iesniegti 3 un vairāk projekti.	2
	KOPĀ	20

Tabula 4-2 Projektu iesniegumu vērtēšanas specifiskie kritēriji katrai no rīcībām

Nr.p.k.	Specifiskie vērtēšanas kritēriji	Maksimālais punktu skaits
1.1.rīcība Atbalsts iedzīvotāju apmācībai, izglītošanai un jaunu iemaņu iegūšanai, kā arī kultūrizglītības apgūšanai nepieciešamo materiālo resursu pieejamībai visiem cilvēkiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis		
1.	Projekts veicinās brīvā laika pavadīšanas iespēju vai izglītības pavadīšanas iespēju attīstību biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā	2
2.	Organizācijai, kas plāno īstenot projektu, ir sekmīga iepriekšējās darbības pieredze.	2
	KOPĀ	4
2.1. rīcība Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu un īstenošanas vietu attīstība, izveide un labiekārtošana, to pieejamības un informācijas nodrošināšana, t.sk., nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšana, teritorijas labiekārtošana un visu iedzīvotāju grupu iesaistīšana tajās, (arī starptautiskā mērogā), dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība		
1.	Projekts veicinās brīvā laika pavadīšanas iespēju vai izglītības attīstību biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.	2
2.	Organizācijai, kas plāno īstenot projektu, ir sekmīga iepriekšējās darbības pieredze.	2
3.	Projekta īstenošana sekmē novada teritorijas līdzsvarotu attīstību.	2
	KOPĀ	6
2.2. rīcība Atbalsts iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzībai, jaunu alternatīvu sociālo un sadzīves pakalpojumu izveidei, un esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pilnveidošanai, t.sk., tiem nepieciešamo telpu un materiāltehniskās bāzes (aprīkojuma un inventāra) nodrošināšanai, sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai		

Nr.p.k.	Specifiskie vērtēšanas kritēriji	Maksimālais punktu skaits
1.	Projekta realizācija piesaistīs vietējo iniciatīvu grupu dalībnieku skaita palielināšanos.	2
2.	Projekts radīs jaunas darba vietas un tās tiks nodrošinātas arī pēc projekta ieviešanas.	2
3.	Projekta rezultātā tiks radīts jauns pakalpojums biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorijā.	2
KOPĀ		6
3.1. rīcība Atbalsts nodarbinātības, t.sk., sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, un mikrouzņēmējdarbības veicināšanai un pakalpojumu dažādošanai		
1.	Projekts radīs jaunas darba vietas un tās tiks nodrošinātas arī pēc projekta ieviešanas.	2
2.	Projekta īstenošana sekmē novada teritorijas līdzsvarotu attīstību.	2
3.	Projekts paredz preču vai pakalpojumu radīšanu (ideālā gadījumā tas ir, pilns ražošanas cikls: no izejvielām līdz galaproduktam) Ādažu novada teritorijā vai arī tāda produkta/pakalpojuma iegādi, kas radīts Ādažu novadā.	2
KOPĀ		6
3.2. rīcība Tūrisma pakalpojumu un pakalpojumu zivsaimniecībai dažādošana vai pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem		
1.	Organizācijai, kas plāno īstenot projektu, ir sekmīga iepriekšējās darbības pieredze.	2
2.	Projekta īstenošana sekmē novada teritorijas līdzsvarotu attīstību.	2
3.	Projekts paredz preču vai pakalpojumu radīšanu (ideālā gadījumā tas ir, pilns ražošanas cikls: no izejvielām līdz galaproduktam) Ādažu novada teritorijā vai arī tāda produkta/pakalpojuma iegādi, kas radīts Ādažu novadā.	2
KOPĀ		6
3.3. rīcība Uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un materiāltehniskās bāzes nodrošināšana		
1.	Organizācijai, kas plāno īstenot projektu, ir sekmīga iepriekšējās darbības pieredze.	2
2.	Projekta īstenošana sekmē novada teritorijas līdzsvarotu attīstību.	2
KOPĀ		4
3.4. rīcība Atbalsts lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana		
1.	Projekts paredz preču vai pakalpojumu radīšanu (ideālā gadījumā tas ir, pilns ražošanas cikls: no izejvielām līdz galaproduktam) Ādažu novada	2

Nr.p.k.	Specifiskie vērtēšanas kritēriji	Maksimālais punktu skaits
	teritorijā vai arī tāda produkta/pakalpojuma iegādi, kas radīts Ādažu novadā.	
2.	Projekta īstenošana sekmē novada teritorijas līdzsvarotu attīstību.	2
	KOPĀ	4
3.5. rīcība Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos		
1.	Projekts paredz lauksaimniecības produktu pārstrādi, kuras rezultātā rodas videi draudzīgs atlikums	2
2.	Projekta īstenošana sekmē novada teritorijas līdzsvarotu attīstību.	2
	KOPĀ	4

Tabula 4-3 Projektu iesniegumu vērtēšanas īpašais kritērijs katrai no rīcībām

Nr.p.k.	Īpašie vērtēšanas kritēriji	Maksimālais punktu skaits
1.1.rīcība Atbalsts iedzīvotāju apmācībai, izglītošanai un jaunu iemaņu iegūšanai, kā arī kultūrizglītības apgūšanai nepieciešamo materiālo resursu pieejamībai visiem cilvēkiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis		
1.	Personu skaits, kas ir izmantojuši / izmanto projekta iesniedzēja pakalpojumus apmācības, izglītības vai jaunu iemaņu iegūšanas jomā pēdējo 3 gadu laikā kopš iesniegts projekta pieteikums (<i>2 punkti tam projektam, kuram šis skaits ir lielāks, pārējiem projektiem punkti tiek piešķirti, piemērojot gradāciju</i>)	2
	KOPĀ	2
2.1. rīcība Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu un īstenošanas vietu attīstība, izveide un labiekārtošana, to pieejamības un informācijas nodrošināšana, t.sk., nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšana, teritorijas labiekārtošana un visu iedzīvotāju grupu iesaistīšana tajās, (arī starptautiskā mērogā), dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība		
1.	Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu skaits, kas būs pieejami pēc projekta īstenošanas (<i>2 punkti tam projektam, kura rezultātā šis skaits būs lielāks, pārējiem projektiem punkti tiek piešķirti, piemērojot gradāciju</i>)	2
	KOPĀ	2
2.2. rīcība Atbalsts iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzībai, jaunu alternatīvu sociālo un sadzīves pakalpojumu izveidei, un esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pilnveidošanai, t.sk., tiem nepieciešamo telpu un materiāltehniskās bāzes (aprīkojuma un inventāra) nodrošināšanai, sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai		
1.	Vietējās rīcības grupas, kuras vajadzībām tiek plānots projekts, dalībnieku skaits (<i>2 punkti tam projektam, kurā vietējās rīcības grupas dalībnieku skaits ir lielāks, pārējiem projektiem punkti tiek piešķirti,</i>	2

Nr.p.k.	Īpašie vērtēšanas kritēriji	Maksimālais punktu skaits
	<i>piemērojot gradāciju)</i>	
	KOPĀ	2
3.1. rīcība Atbalsts nodarbinātības, t.sk., sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, un mikrouzņēmējdarbības veicināšanai un pakalpojumu dažādošanai		
1.	Preču grupu vai pakalpojumu skaits, ko uzņēmējs piedāvās pēc projekta īstenošanas (2 punkti tam projektam, kura rezultātā šis skaits būs lielāks, pārējiem projektiem punkti tiek piešķirti, piemērojot gradāciju)	2
	KOPĀ	2
3.2. rīcība Tūrisma pakalpojumu un pakalpojumu zivsaimniecībai dažādošana vai pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem		
1.	Aktivitāšu skaits, kas paredzēts personu ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām (2 punkti tam projektam, kurā paredzēts lielāks dažādu aktivitāšu skaits, pārējiem projektiem punkti tiek piešķirti, piemērojot gradāciju)	2
	KOPĀ	2
3.3. rīcība Uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un materiāltehniskās bāzes nodrošināšana		
1.	Projekta īstenošanai nepieciešamo izmaksu kopējais apjoms uz 1 uzņēmējdarbībā nodarbināto (2 punkti tam projektam, kur LVL uz 1 nodarbināto ir mazāks, pārējiem projektiem punkti tiek piešķirti, piemērojot gradāciju)	2
	KOPĀ	2
3.4. rīcība Atbalsts lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana		
1.	Projektā iesaistīto paaudžu skaits (2 punkti tam projektam, kur piesaistīto paaudžu skaits ir lielāks)	2
	KOPĀ	2
3.5. rīcība Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos		
1.	Projektā iesaistīto paaudžu skaits (2 punkti tam projektam, kur piesaistīto paaudžu skaits ir lielāks)	2
	KOPĀ	2

4.1.3 Projektu vērtēšanas kārtība vietējā rīcības grupā, t.sk., interešu konflikta novēršana

Atbalsta pretendenti, ņemot vērā konkrētajā Attīstības stratēģijā noteiktās prioritātes un rīcības, izstrādā iesniegumu un iesniedz to biedrībā „Gaujas Partnerība”. Visi iesniegtie projektu iesniegumi tiek reģistrēti, piešķirot tiem identifikācijas numuru. Vērtēšanas komisija 1 mēneša laikā pēc

projektu iesnieguma pieņemšanas termiņa beigām izvērtē katra projekta atbilstību vietējai Attīstības stratēģijai atbilstoši katram projektu vērtēšanas kritērijam, piešķirot noteiktu punktu skaitu.

Pirms katrā rīcībā iesniegto projektu vērtēšanas projekta iesnieguma vērtēšanas komisijas loceklis aizpilda deklarāciju par objektivitātes un konfidencialitātes ievērošanu (skat. 1. paraugveidlapu), apstiprinot, ka viņš nav ieinteresēts rīcības ietvaros iesniegto projektu vērtējumā. Tie projektu vērtēšanas komisijas locekļi, kas ir ieinteresēti kāda projekta vērtējumā, to norāda deklarācijas II daļā un attiecīgā projekta iesnieguma vērtēšanā nepiedalās. Iesniegtos projektu iesniegumus vērtē katrs vērtēšanas komisijas loceklis atsevišķi, bet punktus piešķir visi vērtēšanas komisijas locekļi kopā. Projektu iesniegumus, kuri iesniegti Lauku attīstības programmas ietvaros, vērtē ELFLA komisija, bet projektu iesniegumus, kas iesniegti Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā, vērtē EZF komisija.

Tiek izvērtēti visi projektu iesniegumi atbilstoši vietējā attīstības stratēģijā atbildošajai rīcībai noteiktiem vērtēšanas kritērijiem. Projektu iesniegumi tiek vērtēti atbilstoši vispārīgajiem, specifiskajiem un īpašajiem vērtēšanas kritērijiem. Atbilstoši katram projektu iesniegumu vispārējam, specifiskajam un īpašajam vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību stratēģijai, tiek piešķirts noteikts punktu skaits no 0 līdz 2. Projekta iesniegumam piešķirtie vērtētāju punkti tiek saskaitīti un veido projekta iesniegumam piešķirto punktu summu. Ja vairāki projekti ir ieguvuši vienādu punktu skaitu, priekšroka tiek dota atbalsta pretendētājam, kas ieguvis lielāku punktu skaitu atbilstoši vietējā attīstības stratēģijā noteiktajam īpašajam kritērijam.

Projektu vērtēšanas komisija sagatavo atzinumu par iesnieguma vērtējumu un iesniedz to Padomei. Galīgo lēmumu par projekta vērtējumu un atbilstību pieņem, kā arī pozitīvu vai negatīvu atzinumu sniedz Padome, ievērojot likumā un normatīvajos aktos noteikto pārstāvniecību. Biedrība „Gaujas Partnerība” izvērtē projektus un pieņem lēmumu par projektu atbilstību vietējai Attīstības stratēģijai, izvērtējot projektu iesniegumus pēc noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem.

Pēc projektu iesniegumu izvērtēšanas biedrības „Gaujas Partnerība” Padome apstiprina katru projektu, katrai vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā iekļautajai attiecīgajai rīcībai atsevišķi izveido projektu sarakstu, sarindojot projektu iesniegumus pēc iegūto punktu skaita, un sagatavo atzinumus, kurus paraksta biedrības paraksttiesīga amatpersona. Projektu sarakstā norāda informāciju par katru rīcību atsevišķi – rīcībai izsludinātais publiskais finansējums latos, atbalsta pretendenta nosaukums, projekta nosaukums, projekta īstenošanas vieta, projekta iesnieguma publiskais finansējums, projekta iesniegumam piešķirto vērtēšanas punktu skaits, atzinums (norādot – pozitīvs vai negatīvs).

Projektam, kuri ir saņēmuši vismaz minimālo punktu skaitu (16), sagatavo pozitīvu atzinumu (katram projektam atsevišķi). Ja vietējā rīcības grupa sniedz negatīvu atzinumu, tā norāda pamatotu noraidīšanas iemeslu. Projektu sarakstu, projektu atzinumus, Padomes sēdes protokola (kurā norāda personas, kas piedalās lēmuma pieņemšanā, to pārstāvēto iestādi, kā arī informāciju par likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” prasību ievērošanu) kopiju kopā ar projektu iesniegumiem un tiem pievienotajiem dokumentiem 1 mēneša laikā pēc projektu iesniegumu pieņemšanas termiņa beigām iesniedz Lauku atbalsta dienestā, saglabājot vietējā rīcības grupā projektu kopijas. Lauku atbalsta dienestam tiek nosūtīta arī projektu saraksta elektroniskā versija. Turpmāko vērtēšanu veiks un lēmumu pieņems LAD.

Paraugveidlapa 1 Deklarācija par objektivitātes un konfidencialitātes ievērošanu

Biedrības „Gaujas Partnerība” vērtēšanas komisijas locekļa deklarācija par objektivitātes un konfidencialitātes ievērošanu

Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas ____ (rīcības Nr. un nosaukums) projektu iesniegumu konkursam

I daļa

Es, apakšā parakstīties / -jusies, apliecinu, ka piekrītu piedalīties augstākminētā projektu konkursa ietvaros iesniegto iesniegumu izvērtēšanā un nesniegšu ieinteresētajām personām informāciju par projekta vērtēšanas gaitu līdz oficiālo rezultātu saņemšanai no Lauku atbalsta dienesta. Ar šo deklarāciju:

1. Apliecinu, ka nevērtēšu projekta iesniegumus, kurus iesniegs projektu iesniedzējs vai partnerinstitūcija, kuros esmu darbinieks vai biedrs.
2. Apliecinu, ka negūšu finansiālu vai mantisku labumu ne no viena projekta, kura vērtēšanā būšu piedalījies, tā apstiprināšanas gadījumā.
3. Apliecinu, ka nevērtēšu projekta iesniegumus, kurus iesniegs mani radinieki (tēvs, māte, vecmāte, vectēvs, bērns, mazbērns, adoptētais, adoptētājs, brālis, māsa, pusmāsa, pusbrālis, laulātais) vai darījumu partneri. Ja vērtēšanas procesa laikā atklāsies, ka šāda saistība pastāv, tad es nekavējoties atkāpšos no šī projekta vērtēšanas procesa.
4. Apliecinu, ka nepastāv ne objektīvi, ne subjektīvi iemesli, kas man traucētu veikt objektīvu projekta iesniegumu vērtēšanu un, ja vērtēšanas procesa laikā atklāsies, ka šādi iemesli pastāv, tad es nekavējoties atkāpšos no konkrētā projekta vērtēšanas procesa.
5. Piekrītu neizpaust vērtēšanas procesa gaitā vai rezultātā sev uzticēto, paša / -as atklāto vai sagatavoto informāciju vai dokumentu saturu un apņemos šo informāciju izmantot tikai vērtēšanas nolūkā un neizpaust to trešajām personām. Es apņemos nepaturēt nevienu rakstītās vai cita veida informācijas kopiju.

II daļa

I daļas apliecinājumi neattiecas uz šādiem šīs deklarācijas pielikumā pievienotajiem projektiem, papildus norādot informāciju par apstākļiem, kas veido interešu konfliktu (jānorāda projekti, kurus nevērtēs, un katram projektam norādot attiecīgo interešu konflikta un objektivitātes punktu no I daļas):

	Projekta iesniegums	Projekta iesniegums
Projekta iesnieguma Nr., uz kuru attiecas interešu konflikts		
Norādīt punktu no I daļas, kādā veidā interešu konflikts attiecas uz projekta iesniegumu		

(Vieta, datums)

Biedrības „Gaujas Partnerība”
EZF / ELFLA komisijas loceklis

_____ (paraksts) _____ (vārds, uzvārds)

4.1.4 Atzinuma veidlapa par projekta atbilstību vietējai attīstības stratēģijai

Paraugveidlapa 2 Atzinuma veidlapa par projekta atbilstību vietējai Attīstības stratēģijai

Biedrības „Gaujas Partnerība” vērtēšanas komisijas atzinums par projekta atbilstību vietējai attīstības stratēģijai

Biedrības „Gaujas Partnerība” EZF / ELFLA komisijas

ATZINUMS

Par projekta Nr. ___ (projektam piešķirtais numurs) atbilstību biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijai 2009.-2013. gadam

___ (projekta iesniedzēja nosaukums) ___ (projekta iesnieguma iesniegšanas datums) iesniedza vietējā rīcības grupā biedrībā „Gaujas Partnerība” projekta iesniegumu ___ (projekta nosaukums), kam tika piešķirts identifikācijas Nr. ___ (projekta iesniegumam piešķirtais Nr.). Projekts tika iesniegts atklāta projektu konkursa ietvaros biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas 2009.-2013. gadam ___ (prioritātes numurs un nosaukums) ___ (rīcības numurs un nosaukums) ietvaros un **atbilst / neatbilst** Attīstības stratēģijas izvirzītajai prioritātei, rīcībai un prasībām.

Projekta iesniegums pēc Attīstības stratēģijā 2009.-2013. gadam noteiktajiem projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem iegūst ___ (iegūtie punkti cipariem) punktus un saņem **pozitīvu / negatīvu** atzinumu.

Negatīva atzinuma gadījumā tiek norādīts pamatots noraidīšanas iemesls, t.i. atsauce uz kritērijiem, kuri netiek izpildīti.

(Vieta, datums)

Biedrības „Gaujas Partnerība”
EZF / ELFLA komisijas administratīvais vadītājs _____ (paraksts) _____ (vārds, uzvārds)
EZF / ELFLA komisijas loceklis:

_____ (paraksts) _____ (vārds, uzvārds)

_____ (paraksts) _____ (vārds, uzvārds)

_____ (paraksts) _____ (vārds, uzvārds)

_____ (paraksts) _____ (vārds, uzvārds)

4.2 Vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzība un novērtēšana

4.2.1 Vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzības procedūra, t.sk., kvantitatīvie rādītāji katrai rīcības plānā iekļautajai rīcībai

Biedrība „Gaujas Partnerība” veiks projektu īstenošanas saturisko uzraudzību un ikgadēju rīcības plānu uzraudzību (līdz nākamā gada 1. martam), kā arī sagatavos ziņojumu par Attīstības stratēģijā noteikto rīcību ieviešanu. Stratēģijas īstenošanas uzraudzības procedūra tiks veikta, novērtējot dažādu kvantitatīvo rādītāju izpildi.

Tabula 4-4 Biedrības „Gaujas Partnerība” Attīstības stratēģijas 2009.-2013. gadam īstenošanas kvantitatīvie rādītāji katrai no rīcībām

Prioritāte	Rīcība	Rīcības īstenošanas kvantitatīvie rādītāji laika posmā 2010. -2013. g.
1. Iedzīvotāju apmācība un sabiedrisko aktivitāšu attīstība	1.1. Atbalsts iedzīvotāju apmācībai, izglītošanai un jaunu iemaņu iegūšanai, kā arī kultūrizglītības apgūšanai nepieciešamo materiālo resursu pieejamībai visiem cilvēkiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis	<p>Īstenoti vismaz 8 pasākumi iedzīvotāju apmācību un izglītošanas sekmēšanai</p> <p>Īstenoti vismaz 6 pasākumi kultūrizglītības veicināšanai</p> <p>Īstenoti vismaz 6 pasākumi jaunāko tehnoloģiju izmantošanas sekmēšanai</p>
2. Dzīves vides uzlabošana un attīstība	2.1. Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu un īstenošanas vietu attīstība, izveide un labiekārtošana, to pieejamības un informācijas nodrošināšana, t.sk., nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšana, teritorijas labiekārtošana un visu iedzīvotāju grupu iesaistīšana tajās, (arī starptautiskā mērogā), dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība	<p>Izveidotas vai labiekārtotas vismaz 6 vietas sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citas brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu īstenošanai</p> <p>Veikti vismaz 6 pasākumi dabas objektu aizsardzībai</p> <p>Izveidotas un / vai labiekārtotas vismaz 5 brīvā laika pavadīšanas vietas</p>
	2.2. Atbalsts iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzībai, jaunu alternatīvu sociālo un sadzīves pakalpojumu izveidei, un esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pilnveidošanai, t.sk., tiem nepieciešamo telpu un materiāltehniskās bāzes (aprīkojuma un inventāra) nodrošināšanai, sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai	<p>Ieviesti un / vai uzlaboti vismaz 5 sociālie un sadzīves pakalpojumi</p> <p>Atbalstītas vismaz 8 iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju grupas</p>

Prioritāte	Rīcība	Rīcības īstenošanas kvantitatīvie rādītāji laika posmā 2010. -2013. g.
3. Uzņēmējdarbības un individuālās nodarbinātības attīstība	3.1. Atbalsts nodarbinātības, t.sk., sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, un mikrouzņēmējdarbības veicināšanai un pakalpojumu dažādošanai	Radītas vismaz 10 jaunas darba vietas Veikta pakalpojumu dažādošana vismaz 5 uzņēmumos
	3.2. Tūrisma pakalpojumu un pakalpojumu zivsaimniecībai dažādošana vai pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem	Dažādoti vai pielāgoti personām ar funkcionāliem traucējumiem vismaz 4 tūrisma pakalpojumi Dažādoti vismaz 4 pakalpojumi zivsaimniecībai
	3.3. Uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un materiāltehniskās bāzes nodrošināšana	Vismaz 5 uzņēmumiem attīstīta nepieciešamā infrastruktūra
	3.4. Atbalsts lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo auglīkopības kultūraugu stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana	Vismaz 1 ģimenē tiks uzsākta lauksaimniecības produktu ražošana vai pārstrāde
	3.5. Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos	Vismaz 2 ģimenēs tiks uzsākta lauksaimniecības produktu pārstrāde vai pirmapstrāde

Katru mēnesi (līdz mēneša beigām) Lauku atbalsta dienestā biedrība sniegs iepriekšējā mēnesī no atbalsta saņēmējiem saņemtos pārskatus par projekta īstenošanas rezultātiem un pārskatus par atbalsta saņēmēja saimnieciskās darbības rādītājiem. Biedrība arī nodrošinās publicitāti un sniegs Ādažu novada iedzīvotājiem informāciju par vietējās attīstības stratēģijas īstenošanu.

4.2.2 Vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas novērtēšanas procedūra, t.sk., rezultatīvie rādītāji katrai rīcības plānā iekļautajai rīcībai

Biedrība „Gaujas Partnerība”, īstenojot Attīstības stratēģiju 2009.-2013. gadam, veicinās līdzsvarotu savas darbības teritorijas attīstību.

Prognozētie **rezultatīvie rādītāji** katrā no rīcībām:

- Rīcība 1.2.** „Atbalsts iedzīvotāju apmācībai, izglītošanai un jaunu iemaņu iegūšanai, kā arī kultūrizglītības apgūšanai nepieciešamo materiālo resursu pieejamībai visiem cilvēkiem neatkarīgi no tā, kādas ir viņu spējas, vajadzības un sociālais, fiziskais, garīgais stāvoklis”:
  - samazināsies sociālā nevienlīdzība starp sociāli atstumtajām riska grupām;
  - palielināsies iedzīvotāju zināšanu un prasmju līmenis.
  - visiem iedzīvotājiem būs iespēja iegūt kultūrizglītību;
  - palielināsies iedzīvotāju zināšanu un prasmju līmenis.

- palielināsies iedzīvotāju informētība par jaunākajām tehnoloģijām;
  - tiks veicināta mūsdienīga un inovatīva domāšana vietējā sabiedrībā;
  - tiks ieviesti jauni, inovatīvi risinājumi dažādās dzīves jomās;
  - palielināsies iedzīvotāju vēlme gūt jaunas zināšanas.
2. **Rīcība 2.1.** „Sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu un īstenošanas vietu attīstība, izveide un labiekārtošana, to pieejamības un informācijas nodrošināšana, t.sk., nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšana, teritorijas labiekārtošana un visu iedzīvotāju grupu iesaistīšana tajās, (arī starptautiskā mērogā), dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība”:
- palielināsies sabiedrisko pasākumu skaits Ādažu novadā;
  - palielināsies iedzīvotāju un nevalstisko organizāciju aktivitāte sabiedriskajos pasākumos;
  - uzlabosies Ādažu novada iedzīvotāju veselības stāvoklis;
  - palielināsies iedzīvotāju informētība par sabiedrisko aktivitāšu iespējām Ādažu novadā;
  - palielināsies Ādažu novada iedzīvotāju un NVO sadarbība ar starptautiskajām organizācijām;
  - uzlabosies esošā sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitātēm nepieciešamā materiāltehniskā bāze.
  - uzlabosies piekļuve pie esošajiem dabas objektiem Ādažu novadā;
  - palielināsies iedzīvotāju informētība par Ādažu novadā esošajiem dabas objektiem;
  - tiks veikta dabas objektu sakārtošana un aizsardzība.
  - palielināsies sporta, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanai nepieciešamo objektu skaits un uzlabosies to labiekārtojums;
  - uzlabosies izglītības un kultūras objektu labiekārtojums;
  - tiks sakārtoti publiskie stāvlaukumi;
  - tiks uzlabota gājēju ceļu un velosipēdu ceļu infrastruktūra;
  - tiks sakārtota publiskā infrastruktūra;
  - tiks sekmēta informācijas nodrošināšana par sporta, kultūras, izglītojošo, atpūtas un citu brīvā laika pavadīšanas vietu objektiem;
  - tiks izveidoti kopīgi vai vienoti apskates/atpūtas vietu maršruti.
3. **Rīcība 2.2.** „Atbalsts iedzīvotāju un dažādu sabiedrības pārstāvju interesēm izveidotu vietējo rīcības grupu interešu aizsardzībai, jaunu alternatīvu sociālo un sadzīves pakalpojumu izveidei, un esošo sociālo un sadzīves pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un pilnveidošanai, t.sk., tiem nepieciešamo telpu un materiāltehniskās bāzes (aprīkojuma un inventāra) nodrošināšanai, sabiedrisko aktivitāšu realizēšanai”:
- palielināsies iedzīvotāju tolerance un iecietība pret sociāli atstumtajām riska grupām;
  - tiks izveidoti jauni un attīstīti esošie vietējo rīcības grupu centri;
  - palielināsies kopīgu pasākumu skaits ģimenēs;
  - palielināsies sabiedriskās aktivitātes.
  - tiks uzlabota esošo sociālo pakalpojumu kvalitāte;

- tiks piedāvāti jauni sociālo pakalpojumu veidi;
  - tiks uzlabota esošo sadzīves pakalpojumu kvalitāte;
  - tiks piedāvāti jauni sadzīves pakalpojumu veidi;
  - uzlabosies iedzīvotāju sociālais stāvoklis.
4. **Rīcība 3.1.** „Atbalsts nodarbinātības, t.sk., sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, un mikrouzņēmējdarbības veicināšanai un pakalpojumu dažādošanai”:
- palielināsies nodarbinātības līmenis Ādažu novadā;
  - tiks izveidoti jauni uzņēmumi, t.sk., mikrouzņēmumi;
  - paplašināsies esošo uzņēmumu piedāvāto pakalpojumu klāsts un kvalitāte;
  - palielināsies jauni pakalpojumu iedzīvotājiem;
  - tiks atbalstītas sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju grupas.
5. **Rīcība 3.2.** „Tūrisma pakalpojumu un pakalpojumu zivsaimniecībai dažādošana vai pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem”:
- tiks dažādots tūrisma pakalpojumu klāsts;
  - palielināsies iespēja personām ar funkcionāliem traucējumiem izmantot tūrisma pakalpojumus;
  - palielināsies pakalpojumu klāsts zivsaimniecības attīstībai.
6. **Rīcība 3.3.** „Uzņēmējdarbības, t.sk., individuālās nodarbinātības, attīstīšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un materiāltehniskās bāzes nodrošināšana”:
- palielinās uzņēmējdarbības infrastruktūras nodrošinājuma līmenis;
  - palielināsies darbaspēka produktivitāte;
  - palielināsies iedzīvotājiem pieejamo pakalpojumu klāsts;
  - palielināsies uzņēmējdarbības aktivitāte.
7. **Rīcība 3.4.** „Atbalsts lauksaimniecības produktu ražošanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo auglīkopības kultūraugu stādu iegāde, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegāde, uzstādīšana un stādījumu ierīkošana”:
- palielināsies mājražotāju aktivitāte;
  - palielināsies sniegto pakalpojumu klāsts;
  - tiks stiprinātas darba tradīcijas.
8. **Rīcība 3.5.** „Atbalsts lauksaimniecības produktu pārstrādei un pirmapstrādei mājas apstākļos”:
- palielināsies mājražotāju aktivitāte;
  - palielināsies sniegto pakalpojumu klāsts;
  - tiks stiprinātas darba tradīcijas.

Izmantotās informācijas avoti

1. Rīgas rajona Ādažu novada (pagasta) teritorijas plānojums 2006.-2012. 2008. gada grozījumi, 1 sējums Paskaidrojošā daļa, I daļa Paskaidrojuma raksts., Ādažos, 2008./2009.
2. Ādažu pagasta attīstības programma, Rīgā, 2001.
3. Ādažu novada attīstības programma 2011.-2017. gadam, Ādažos, 2010.
4. Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011. gadam
5. Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programma 2005.-2010. gadam
6. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013. gadam
7. Latvijas Lauku attīstības programma 2007.-2013. gadam
8. Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013. gadam
9. MK 13.01.2009. noteikumi Nr. 33 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai pasākumam "Konkurētspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā" un pasākumam "Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā"”
10. MK 27.01.2009. noteikumi Nr. 78 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākumiem zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstības stratēģiju īstenošanai”
11. MK 07.07.2008. noteikumi Nr. 515 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība vietējo attīstības stratēģiju īstenošanai”
12. MK 04.10.2011. noteikumi Nr. 764 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai pasākumam „Konkurētspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” un pasākumam „Lauku ekonomikas dažādošana dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā”
13. Ādažu novada domes buklets „Ādažu novads”, 2008.
14. <http://www.saimnieks.lv/Zivsaimnieciba/6486>
15. www.lvzaa.lv
16. <http://www.karte.lad.gov.lv/>
17. Ādažu novada domes mājas lapa www.adazi.lv
18. Biedrības „Gaujas Partnerība” mājas lapa www.gaujaspartneriba.lv

Pielikumi

Biedrības „Gaujas Partnerība” darbības teritorija

Karte ar teritoriju, kurā tiks īstenota rīcības plānā ietvertā pasākuma aktivitāte „Ciematu, kuros veic zivsaimniecību, atjaunošana un attīstība”

